

1. ผลการเรียนรู้

มีความศรัทธา ความหวังในความดีตามหลักศาสนา และนำไปปฏิบัติในชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนบอกหลักธรรมทางศาสนา และปฏิบัติตนตามหลักธรรมได้

2.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาด้วยความเชื่อมั่นว่าจะเกิดผลดีได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนตระหนักถึงการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาด้วยความเชื่อมั่นว่าจะเกิดผลดี

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ความหมายของความเชื่อ ศรัทธาทางศาสนา

3.2 การปฏิบัติตนด้วยความศรัทธาตามหลักธรรมทางศาสนา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูข่าวเกี่ยวกับความเชื่อที่มึนงง เช่น การขอหวยจากต้นไม้ประหลาด การขอพรจากสัตว์ที่มีลักษณะแปลกพิเศษ ฯลฯ (ภาพและข่าวอยู่ในซีดีประกอบ)
- ครูถามนักเรียนว่า มีความคิดเห็นอย่างไรกับภาพที่เห็น แล้วคิดว่าทำไมถึงเกิดเหตุการณ์เช่นนั้น

ขั้นสอน

- ครูสนทนากับนักเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ครูสนทนาต่อไปว่า นักเรียนเคยเชื่อสิ่งเหล่านั้นหรือไม่ ถ้าเชื่อ เชื่อเพราะเหตุใด ครูกล่าวต่อไปว่า ศาสนาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ ให้มีคุณธรรมประจำใจ และเป็นคนดี แต่มนุษย์บางคนอาจจะละเลย หรือบางคนถึงมึนงง ยึดติดมากเกินไป จนเกิดข่าวดังกล่าว
- ครูอธิบายความหมายของคำว่า “ศรัทธา” หมายถึง ความเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ ไม่มึนงงไร้เหตุผล เป็นความเชื่อที่ประกอบด้วยปัญญา ศรัทธาที่มั่นคง หมายถึง ศรัทธาที่มีความรู้กำกับ ไม่หวั่นไหวเอนเอียงไปเพราะความไม่รู้ ความหลงมึนงง

- ครูให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วคุยกันเรื่อง “ผู้ที่มีศาสนา จะเป็นคนอย่างไร” พร้อมอภิปราย

ขั้นสรุป

- ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า ปัจจุบัน เราละเลยการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่แต่ละคนนับถือ เช่น การทำบุญตักบาตร การร่วมมิสซา หรือการทำละหมาด ไป เพราะเนื่องด้วยเหตุผลของเวลาที่ใช้ไปกับการทำกิจกรรมต่างๆ หรือบางคนก็ไม่เคยที่จะปฏิบัติกิจศรัทธาเหล่านั้น เพราะอาจเห็นว่าไม่จำเป็น แต่แท้ที่จริงแล้ว ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้กับมนุษย์ และช่วยให้เรามีคุณธรรมประจำ
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวดังกล่าว ศรัทธาเป็นเรื่องที่ดี ถ้าเราศรัทธา ในสิ่งที่ถูกต้องแต่ ศรัทธาจะเป็นเรื่องที่น่ากลัว เพราะถ้าศรัทธามั่วเมา ไม่ประกอบด้วยปัญญา ก็จะนำพาให้ปฏิบัติผิด ทำให้ชีวิตได้รับแต่ความทุกข์ ผู้ที่มีศรัทธาตั้งมั่น มีหลักความเชื่อที่ถูกต้องเป็นแกนยึดมั่น ย่อมปฏิบัติตามได้อย่างสอดคล้อง และเหมาะสม
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่าตนเองจะมีวิธีในการปฏิบัติตนด้วยความศรัทธาและไม่มั่งงายได้อย่างไร?

คาบที่ 2-3

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพที่เกี่ยวกับความศรัทธา เช่น การทำบุญตักบาตร การไปร่วมมิสซา เป็นต้น และถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยปฏิบัติสิ่งเหล่านี้หรือไม่ และปฏิบัติบ่อยแค่ไหน (ภาพอยู่ในซีดีประกอบ)

ขั้นสอน

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงการปฏิบัติศาสนกิจของคนในแต่ละศาสนา ตามแต่ละความเชื่อ ก็เพื่อให้เกิดความสงบทางจิตใจ และเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งมั่นคงทางความเชื่ออีกด้วย และเราจะสังเกตเห็นได้ว่าในปัจจุบัน คนเรามีการปฏิบัติศาสนกิจน้อยลง ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่ว่าทำไมในปัจจุบันคนเราปฏิบัติศาสนกิจน้อยลง
- ครูให้นักเรียนจับกลุ่มๆ ละ 3-4 คน พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการปฏิบัติศาสนกิจของแต่ละศาสนาว่ามีอะไรบ้าง ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตจริง แล้วนำมารายงานในห้องเรียน

ขั้นสรุป

- ครูอธิบายเพิ่ม ความศรัทธา นอกจากจะหมายถึง การเชื่อในสิ่งที่ตนเชื่อแล้ว วิธีการในการแสดงออกซึ่งความศรัทธาในแต่ละศาสนา ก็มีต่างกันไปตามความเชื่อของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความสงบทางจิตใจ และเสริมสร้างความเชื่อให้มั่นคง

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ ลึกครุ่นหนึ่งถึงสิ่งที่ได้รับ และตั้งข้อสัญญากับตัวเอง ว่า ฉันจะปฏิบัติศาสนกิจตามความเชื่อของตนอย่างสม่ำเสมอ

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 หนังสือพิมพ์ (ภาพข่าวความเชื่อที่มंगาย)
- 5.2 ห้องสมุด
- 5.3 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

1. ผลการเรียนรู้

เห็นคุณค่า รัก แสวงหาความจริง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ที่ให้อัศจรรย์ใจ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดด้วยหลักธรรมทางศาสนา

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 แสวงหาความจริงที่เกิดขึ้นได้ด้วยสันติธรรม

3. สาระการเรียนรู้

สถานการณ์จริงในสังคม ที่ให้อัศจรรย์ใจ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนพูดคุย สนทนา ถึงบุคคลที่ดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่น

ขั้นสอน

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คน เพื่อให้นักเรียนอ่านเรื่องราวของ เฉิน ชูจวี แม่ค้าขายผัก ชาวไต้หวัน
  - นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถาม ตามประเด็นดังต่อไปนี้
    - เพราะเหตุใด เฉิน ชูจวี จึงได้รับการคัดเลือกเข้ารับรางวัลแมกไซไซ
    - นักเรียนคิดว่า เฉิน ชูจวี ใช้หลักคิดอะไรในการดำเนินชีวิต
    - ถ้าในสังคมมีคนประเภทนี้มากขึ้น สังคมจะเป็นอย่างไร
    - นักเรียนคิดว่าสิ่งที่คนเราจะได้เป็นบุคคลดีเด่นแห่งปีนั้น จะต้องผ่านการอบรมเลี้ยงดูหรือถูกหล่อหลอมมาอย่างไร
    - นักเรียนได้รับข้อคิดอย่างไร เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ทบทวน สนทนา ถามตอบ เกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับจากคาบที่แล้ว

ขั้นสอน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มที่มีต่อชีวิตของ เฉิน ชู่จวี

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดของแต่ละกลุ่ม
- ให้นักเรียนไตร่ตรองแนวคิดและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

เรื่องราวชีวิตของ เฉิน ชู่จวี

6. วัดและประเมินผล

6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น

6.2 ประเมินจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

陳樹菊 เงินซูจิว

แม่ค้าผักยกคนนักบริจาค
หญิงจากครอบครัวยากจน..แต่นำใจยิ่งใหญ่
เป็นที่ยอมรับทั่วโลกเอเชีย ด้วยความเอื้อเฟื้อจากใจจริง

พบกับฉบับภาษาไทยในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ มีนาคม 2555!

เมื่อสองสามวันก่อนไปห้องซึ่งปรกติมีความสุขกับการอ่านหนังสือคือเป็นนักอ่าน ด้วยคนหนึ่งที่เดียว ได้ไปพบหนังสือเล่มหนึ่งเข้าคือหนังสือชื่อ " เงินซูจิว แม่ค้าผัก ผู้ให้ที่ยิ่งใหญ่ " พออ่านแล้วก็อดที่จะมาเล่าให้ฟัง กากหึงฟังไม่ได้ เมื่อเกือบเดือนก่อนไปเคยโพสต์เรื่องราวของแม่ค้าผักนักร้องเสียงโอเปร่า นามว่า " ไช่หังผิง " มาวันนี้ก็เป็นเรื่องราวของแม่ค้าขายผักอีกนั่นแหละ แต่แม่ค้าขายผักคนนี้นามว่า " เงินซูจิว " มีชีวิตที่ยิ่งน่าฟังไปอีก กล่าวคืออาจี้เงินซูจิวท่านนี้มีอาชีพขายผักธรรมดาๆ แต่บริจาคเงินให้กับส่วนรวมมีมูลค่ากว่าสิบล้านบาท ซึ่งห้องจะขอเล่าชีวิตประวัติย่อๆของอาจี้ดังนี้ครับ

เงิน ซูจิว วัย 61 ปี แม่ค้าขายผักในตลาดเมืองไถตงมานานครั้งก่อนศตวรรษ เป็นที่รู้จักและสนใจของคนทั่วไปจากการมอบรางวัล 1 ใน 100 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อสังคมของโลก โดยนิตยสารไทม์สของสหรัฐฯ และขนานนามว่า “อาม่าคนเดินดินนักบุญผู้ใจบุญ”

รายงานข่าวของสื่อต่างๆในไต้หวันระบุว่า เงิน ซูจิว เกิดในครอบครัวยากจน คุณแม่ของอาจี้ไม่มีเงินจ่ายค่าเบี้ยประกันสุขภาพ โรงพยาบาลไม่ยอมรับตัวไว้รักษาอาการคลออดยาก เพื่อนนักเรียนในโรงเรียนเหินอาย ร่วมกันบริจาคเงินช่วยเหลือ ทำให้คุณแม่ของอาม่าเงินฯ สามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลได้ แต่ก็เสียชีวิตในที่สุด ต่อมาน้องชายคนสุดท้องเป็นหวัดเสียชีวิต ส่วนตัวอาจี้ก็ต้องออกจากโรงเรียน ยึดอาชีพขายผักเลี้ยงชีพ เลี้ยงทั้งครอบครัว และยังเลือกที่จะเป็น “โสด” ตลอดชีพด้วย ผู้คนที่มิชะตากรรมเช่นเดียวกับอาจี้เงินซูจิว มีจำนวนไม่น้อย แต่บางคนเลือกทางที่จะต้องพยายามขยันหาเงินสร้างความร่ำรวยให้แก่ตนเอง เพื่อเปลี่ยนแปลงชะตากรรมของรุ่นลูกหลาน บางคนกลายเป็นผู้โกรธแค้นต่อสังคม กระทั่งก้าวไปบนหนทางต่อต้านสังคม และยังมีคนจำนวนไม่น้อยที่ท้อแท้หมดกำลังใจ ค้มเกล้า กลายเป็นจี้เมา ก่ออาชญากรรม ทำร้าย

ตัวเอง คีร์นอยู่ในสังคมชั้นล่าง ในขณะที่อาม่า เงินฯ เลือกลงหนทางที่แตกต่างกันอย่างลิบลับ ด้านหนึ่งใช้ชีวิตด้วยความประหยัดมัธยัสถ์ ด้านหนึ่งทำบุญกุศล ค่อยๆเปลี่ยนแปลงความไม่เป็นธรรมในสังคม

อากี้เงินฯ ซึ่งเคยได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียน ได้บริจาคเงินก่อตั้งกองทุนทุนการศึกษาช่วยเหลือลูกเงินขึ้น และบริจาคเงินสร้างห้องสมุดด้วย นางไม่มีบุตรธิดา แต่รับเลี้ยงคูเด็กกำพร้าในสถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า นางรับปากที่จะบริจาคเงินให้แก่สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า แต่เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ จึงต้องเลือกวิธีการกู้เงิน เพื่อรักษาคำมั่นสัญญาของตน เป้าหมายใหญ่ของนางก็คือจัดตั้งกองทุนให้คนจนมีข้าวกิน มีเงินหาหมอม สุกายคิดเงินที่ว่า รำลึกบุญคุณแม่น้ำเพียงหยดเดียว ต้องตอบแทนด้วยน้ำที่ทะลักจากน้ำพุ และความสัจซื่อเป็นคุณธรรมที่สังคมชาวเงินยกย่องนับถือ ซึ่งอาม่าเงินฯ ใช้ปฏิบัติการของตนทำได้สำเร็จแล้ว

เงิน ชูจวี มิใช่เพิ่งจะถูกเลื่อนนำเรื่องราวออกเผยแพร่เป็นวันแรก ก่อนหน้านั้นเมื่อ 5 ปีก่อน เรื่องราวของนางได้ถูกตีพิมพ์เป็นข่าวพาดหัวในหน้าหนังสือพิมพ์มาแล้ว และก่อนหน้าที่นิตยสารไทม์ จะมอบรางวัลนี้ให้นาง นิตยสารฟอร์บส์ ได้เลือกให้นางเป็นวีรชนนักบุญเอเชียแปซิฟิกประจำปี 2010 ท่ามกลางการโต้เถียงกันติดตามรายงานข่าวของสื่อนานาชาติ อากี้เงินฯ ไม่เคยแสดงอาการที่ไม่เป็นธรรมชาติแม้แต่น้อย การใช้ชีวิตประจำวันก็เป็นไปตามปกติ ซึ่งก็คือยังเป็นอาม่าคนเดิม ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย อาม่ามีโอกาสเดินทางไปสหรัฐฯ ได้ไม่บ่อยนัก แต่กลับไม่ยอมอยู่ที่สหรัฐฯ นานสักหน่อย เพราะไม่อยากจะเปลืองเงินภาษีประชาชน จะรีบเดินทางกลับไปขายผักต่อ ท่าที่เรียบง่าย จริงใจ และตรงๆตรงมาของอากี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงสปิริตได้ห้วน

ในสภาพสังคมที่ยังคงเต็มไปด้วยความไม่เป็นธรรม ไม่ยุติธรรม จำเป็นต้องมีนักปฏิรูป และต้องการนักบุญ ความจริงแล้ว ได้ห้วนเต็มไปด้วยนักบุญผู้ใจบุญ แต่ภายใต้สภาพที่เต็มไปด้วย ความเขี้ยวของลาภยศเงินตรา คนจำนวนไม่น้อยกลายเป็น “ใจบุญเทียมเลื่องลือจริง” “ใจบุญปลอมได้ประโยชน์มหาศาลจริง” “ใจบุญเท็จแต่ต้องการชื่อเสียง” กระทั่ง “ใจบุญหลอกต้มตุ๋นเงินจริง” และมีบางคนที่แขวนคำขวัญตัวเบ้อเริ่มเต็มไว้กลางห้องรับแขกว่า “เราร้อนสาธุระณะกุศล” แต่ความจริงกลับไม่ทำอย่างที่พูดไว้ และในช่วงก่อนที่อาม่าเงินฯ จะกลับจากการรับมอบรางวัลที่สหรัฐฯ จีนแผ่นดินใหญ่ยังเกิดเหตุนักศึกษาชายดองไม้การกุศลได้เงินมา 600 กว่า แต่มีแบงก์ร้อย 5 ใบที่เป็นแบงก์ปลอม เมื่อมาเปรียบเทียบกับภาพเหล่านี้แล้ว อาม่าเงินฯ เป็นมนุษย์เดินดินธรรมดาที่ยิ่งใหญ่จริงๆ

เรื่องราวของอากี้เงิน ชูจวี จุดชนวนให้สังคมทั่วไปให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น และชี้ชัดว่าอะไรบางอย่างในสังคมได้ห้วนยังคงต้องการความร่วมมือกันอยู่ ความประหยัดมัธยัสถ์ ความเมตตาธรรม ความเรียบง่าย และการเอาใจใส่กลุ่มผู้อ่อนแอ แน่แน่นอนว่าเป็นคุณค่าที่ดำรงอยู่ตลอดกาลในสังคมได้ห้วน แต่มันได้สูญหายไปเรื่อยๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไปท่ามกลางการแก่งแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์กัน อาม่าเงินฯ ได้เสริมคุณค่าของได้ห้วนให้สูงยิ่งขึ้น และสังคมได้ห้วนจะแสดงความขอบคุณต่อความใจบุญของอาม่าเงินฯ ได้ดีที่สุดในที่สุดก็คือ การทำให้ “เป็นจริง” ทำให้ความพยายามทุกอย่างของอาม่าเงินฯ เป็นจริงให้ได้ ใช้ความพยายามของตนทีละน้อยทีละน้อยเปลี่ยนแปลงสังคม ทำให้สังคมนี้สวยงามยิ่งขึ้น ให้กลุ่มผู้อ่อนแอได้รับความเคารพ

ตามเรื่องราวของอาชีพเงินที่โหดได้ก็อปปีมานี้แล้วน่าที่ยังมีคนที่ทำงานหาเงินด้วยความเหนื่อยยากลำบากเหลือแสนแต่กลับนำเงินที่หามาได้ด้วยความ สุจริตไปอุทิศให้แก่ส่วนรวม แต่ตัวเองกลับใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย กินอาหารเจเพียงวันละมื้อเดียว แต่ลองมาดูสังคมไทยในยุคปัจจุบันนี้สิมันมีแต่คนที่จะคอยฉกฉวยจากส่วนรวม อย่างน่าละอายแต่ยังคงชุกอยู่ในสังคมไทยได้ พวกนี้ทุกๆท่านคงจะรู้ว่าพวกนั้นเป็นใครเหมือนกับ โน้ตเคยพูดในเดี่ยว 9 ว่า ถ้าชายชาติต้องที่สภานะละครับ ท่านผู้ชม

ที่มา : <http://hakkapeople.com/node/2829>

1. ผลการเรียนรู้

ดำเนินชีวิตโดยมีการไตร่ตรองและภาวนาเสมอ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 นักเรียนอธิบายความหมายของการไตร่ตรองเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในสังคมได้

2.1.2 นักเรียนอธิบายความหมายและรูปแบบของการภาวนาได้

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติสมาธิได้

2.2.2 นักเรียนสามารถภาวนาจนเป็นวิถีชีวิตได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนรู้จักการไตร่ตรองและภาวนา

2.3.2 นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการไตร่ตรองและการภาวนาเป็นวิถีชีวิต

3. สาระการเรียนรู้

3.1 การฝึกปฏิบัติสมาธิ

3.2 การไตร่ตรองเหตุการณ์ในชีวิตและสังคม

3.3 การภาวนา และรูปแบบต่าง ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- นั้่งสมาธิประกอบเสียงเพลงธรรมชาติ เวลา 3 นาที ฟังว่านักเรียนได้ยินเสียงใดบ้างจากการฟัง
- นักเรียน สรุปว่าเสียงที่ได้ยินมีเสียงอะไรบ้าง (เพลงอยู่ในซีดีประกอบ)

ขั้นสอน

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แจกอุปกรณ์ กรรไกร กระดาษให้กับนักเรียนให้นักเรียนตัดกระดาษเป็นวงกลมห้ามขาดจากกันและให้ใหญ่ที่สุด โดยห้ามใช้เสียง และให้ทุกคนมีโอกาสได้ตัดกระดาษทุกคน ตรวจสอบผลลัพธ์ของการลงมือปฏิบัติ

- ให้นักเรียนจับเป็นกลุ่มเหมือนเดิม ให้นักเรียนปรึกษาและวางแผนในการตัดกระดาษเป็นวงกลม ห้ามขาดจากกัน โดยให้ทุกคนได้วางแผนและลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ของการลงมือปฏิบัติ
- ให้นักเรียนเปรียบเทียบผลของกิจกรรมทั้งสองกิจกรรมและนำเสนอความแตกต่างของการทำกิจกรรม บนกระดานดำและแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

- ครูสรุปถึงการทำงานแบบมีสมาธิและมีการวางแผน กับการทำงานแบบไม่มีสมาธิและไม่มี การวางแผน สนทนาถึงข้อดี และข้อเสีย ให้นักเรียนไตร่ตรองว่า ในวันนี้ถ้านักเรียนทำงานอย่างมีสมาธินักเรียนจะได้รับผลอย่างไร และนักเรียนควรเลือกปฏิบัติในแบบไหน
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ถึงผลของการมีสมาธิและการทบทวนไตร่ตรอง
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่าในชีวิตจริงของนักเรียน นักเรียนเคยทบทวนตนเองในแต่ละวันว่าทำอะไรบ้าง ทำอย่างมีสมาธิ มีสติหรือไม่ ให้เวลานักเรียนในการทบทวน ไตร่ตรองชีวิต

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูเปิดเพลง “บทเพลงสดุดีที่ 5” ให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากเพลงที่ได้รับฟังว่า ฟังแล้วให้ความรู้สึกอย่างไร? (เพลงสดุดีอยู่ในซีดีประกอบ)

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายและรูปแบบของการภาวนาและหลักในการภาวนา ขอบุณ ขอโทษ สรรเสริญ และวอนขอ ให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาวนาในรูปแบบต่างๆ ที่ละหัวข้อ
- ให้นักเรียนเลือกภาวนาในรูปแบบของการสนทนากับพระเจ้า และฝึกปฏิบัติภาวนาสนทนากับพระเจ้า หนึ่งหัวข้อและให้นักเรียนนำเสนอ การภาวนาของนักเรียนหน้าชั้นเรียน
- ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาบทภาวนาของเพื่อนว่า ครบทั้ง 4 ประการหรือไม่

ขั้นสรุป

- ครู สรุปถึงเนื้อหา ความหมาย และรูปแบบของการภาวนาให้กับนักเรียนโดยการถามตอบกับนักเรียน
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ถึงการภาวนาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความแม่นยำในเนื้อหา
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งถึงการภาวนาว่า เคยภาวนาเมื่อใด และภาวนาเรื่องอะไร ได้ผลลัพธ์ว่าอย่างไร

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูทบทวนเนื้อหาการทำสมาธิ รูปแบบของการภาวนากับนักเรียนและทบทวนการนั่งสมาธิแบบไม่ใช้เสียงเพลงเป็นเวลา 3 นาที

ขั้นสอน

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน และแจกภาพให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น ให้นักเรียนศึกษาภาพที่ได้รับ ไตร่ตรองหาสาเหตุ ที่มาของภาพ อารมณ์ ของคนในภาพ สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มเกี่ยวกับภาพที่นักเรียนได้รับ (ภาพอยู่ในซีดีประกอบ)
- นักเรียนรวบรวมข้อเสนอแนะของกลุ่มและนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน
- ครูนำเสนอการไตร่ตรองชีวิตประจำวัน เพื่อทบทวนตัวเองในแต่ละวัน ถึงสิ่งที่เรากระทำว่า ถูกต้องหรือผิด เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเรื่องของการไตร่ตรองการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน เพื่อทบทวนตนเอง
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงผลของการไตร่ตรองชีวิตประจำวันเพื่อแก้ไขตนเอง
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งว่า ตนเองตั้งแต่เช้า ตนเองปฏิบัติอะไรบ้าง

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 คลิปเพลง “บทเพลงสตูดิโอที่ 5” จาก youtube
- 5.2 กรรไกร กระดาษ A 4
- 5.3 เนื้อหาการภาวนา
- 5.4 รูปภาพต่าง ๆ
- 5.5 ห้องสมุด
- 5.6 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระ 1.4 มีวิจารณญาณ มโนธรรม มีความกล้าหาญเชิงศีลธรรม มีสติ รอบคอบ
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กล้าหาญเชิงจริยธรรม จำนวน 3 คาบ

---

1. ผลการเรียนรู้

มีมโนธรรม วิจารณญาณ ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม และมีสติรอบคอบในการตัดสินใจเลือกกระทำหรือหลีกเลี่ยงการกระทำ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติในสิ่งที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีอย่างมีสติ และรอบคอบ

2.2 ด้านทักษะ

นักเรียนสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีอย่างมีสติ และรอบคอบ

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

2.3.2 นักเรียนกล้าแสดงออกและขี้อ้อนในการทำความดี

3. สาระการเรียนรู้

3.1 การรู้จักแยกแยะสิ่งที่ดีควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

3.2 บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

3.3 ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2

จំนำ

- ให้นักเรียนคู่อีอ 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้ (วีดทัศน์อยู่ในซีดีประกอบ)
  - เรื่อง ความสามัคคี (ของไทยประกันชีวิต)
  - เรื่อง Silence of Love (ของไทยประกันชีวิต)
  - เรื่องคุณชายผมดีที่สุคในโลก The Way Home 1/9 (1 ตอน)
  - เรื่องดอกส้มสีทอง (1 ตอน)

จំสอน

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละประมาณ 6 – 7 คน
- ให้อแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกชื่อ กลุ่มละ 1 เรื่อง

- โดยครูมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถาม ดังต่อไปนี้
  - สื่อที่ได้รับเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
  - มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร
  - ค่านิยมที่แฝงในสื่อนี้คืออะไร
  - สื่อที่นักเรียนได้รับนั้น มีข้อคิดอะไรตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
  - สื่อที่ได้รับ หากนักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงเรื่องราวได้ นักเรียนจะเปลี่ยนเรื่องให้เรื่องจบลงอย่างไร
  - ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่นักเรียนได้รับ
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาเรื่องราวจากสื่อที่ตนเองได้รับ และออกแบบการนำเสนอตามคำถามที่ครูตั้งไว้ในคาบเรียนต่อไป
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอเรื่องราวจากสื่อที่ได้รับ โดยนำเสนอทีละกลุ่ม และเมื่อกลุ่มใดนำเสนอเรียบร้อยแล้ว ให้เพื่อนๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจนครบทุกกลุ่ม ครูอธิบายเพิ่มเติมจากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อนักเรียน
- ครูสรุปข้อคิดแก่นักเรียนในเรื่องสื่อปัจจุบันที่มีอิทธิพลในการชักจูง และครอบงำความคิดในการดำเนินชีวิต หากเรารู้จักใช้วิจารณญาณ เลือกรับบริโภคสื่ออย่างถูกต้องบนพื้นฐานของหลักคำสอนทางศาสนา เราก็สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งถึงอิทธิพลของสื่อในปัจจุบันต่อตนเอง

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูนำเสนอภาพข่าว “เหตุการณ์ปัจจุบันในสังคม” ที่แสดงถึงความกล้าหาญเชิงศีลธรรม ตัวอย่างเช่น ข่าวนักเรียนตีกัน ฯลฯ (ตัวอย่างภาพในซีดีประกอบ)

ขั้นสอน

- นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมดังกล่าวว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร
- นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเหตุการณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งให้นักเรียนไตร่ตรองเป็นการส่วนตัว

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเกี่ยวกับความกล้าหาญเชิงศีลธรรมว่า เราควรไม่หวั่นต่ออุปสรรคและอันตรายใดๆ ถ้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม และปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
- ให้นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่ง แล้วร่วมกันนำเสนอสิ่งที่นักเรียนจะนำไปใช้ชีวิตประจำวัน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

5.1 เครื่องคอมพิวเตอร์

5.2 จอโปรเจกเตอร์

5.3 สื่อนำเสนอ 4 เรื่อง

5.3.1 เรื่อง ความสามัคคี (ของไทยประกันชีวิต)

http://www.youtube.com/watch?v=bJgCXIsh_Dg&feature=related

5.3.2 เรื่อง Silence of Love (ของไทยประกันชีวิต) <http://www.youtube.com/watch?v=tmMRvuV2We4>

5.3.3 เรื่องคุณชายผมดีที่สุดในโลก The Way Home 1/9 (1 ตอน)

<http://www.youtube.com/watch?v=1S3ee2Ja9rw>

5.3.4 เรื่องดอกส้มสีทอง (1 ตอน) <http://www.youtube.com/watch?v=CjaN29eqdg0&feature=related>

5.4 ภาพข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน

6. วัดและประเมินผล

6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

6.2 สังเกตจากการนำเสนองานกลุ่ม

1. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนเข้าใจในพระพรจากทุกสิ่งรอบตัว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนอธิบายความหมายของการมีใจร่าเริงเบิกบาน ชื่นชมยินดีในพระพรต่างๆ ที่ได้รับในชีวิต

2.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนประพุดิตตนเป็นผู้มีใจร่าเริงเบิกบาน ชื่นชมยินดีในพระพรต่างๆ ที่ได้รับในชีวิตประจำวัน

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนรู้จักการมีใจร่าเริงเบิกบานชื่นชมยินดีในพระพรของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ขอบคุณพระเจ้าในพระพรต่าง ๆ ที่ได้รับ

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ชื่นชมยินดีในพระพรแห่งการเรียนรู้

3.2 ชื่นชมยินดีในพระพรของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

3.3 ชื่นชมยินดีในพระพรของความเบิกบานใจ

3.4 ขอบคุณพระเจ้าในพระพรต่าง ๆ ที่ได้รับ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ชื่นชมยินดีในพระพรแห่งการเรียนรู้

ขั้นนำ

- นำเสนอภาพบุคคลที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ เช่น ธุรกิจ การเมือง การค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (ภาพอยู่ในซีดีประกอบ)
- การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ตลอดชีวิต คำจำกัดความที่นักจิตวิทยา มักจะกล่าวอ้างอยู่เสมอ กล่าวว่า "การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงสภาพแห่งพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกหรือการปฏิบัติที่ได้รับ การเสริมแรง

ขั้นสอน

- **ปัจจัยสำคัญในสภาพการเรียนรู้** ในสภาพการเรียนรู้ต่างๆ ย่อมประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ
  1. ตัวผู้เรียน (Learner)
  2. เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเร้า (Stimulus Situation)
  3. การกระทำหรือการตอบสนอง Action หรือ Response

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้

มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. **แรงขับ (Drive)** เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เป็นความพร้อมที่จะเรียนรู้ของบุคคลทั้งสมอง ระบบประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ แรงขับและความพร้อมเหล่านี้จะก่อให้เกิดปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมที่จะชักนำไปสู่การเรียนรู้ต่อไป
2. **สิ่งเร้า (Stimulus)** เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นตัวการที่ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมตอบสนองออกมา ในสภาพการเรียนการสอน สิ่งเร้าจะหมายถึงครู กิจกรรมการสอน และอุปกรณ์การสอนต่างๆ ที่ครูนำมาใช้
3. **การตอบสนอง (Response)** เป็นปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมาเมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า ทั้งส่วนที่สังเกตเห็นได้และส่วนที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเคลื่อนไหว ท่าทาง คำพูด การคิด การรับรู้ ความสนใจ และความรู้สึก เป็นต้น
4. **การเสริมแรง (Reinforcement)** เป็นการให้สิ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอันมีผลในการเพิ่มพลังให้เกิดการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองเพิ่มขึ้น การเสริมแรงมีทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลเป็นอันมาก

ขั้นสรุป

- มักจะมีการเลือกเอาตัวอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ เช่น ธุรกิจ การเมือง การค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ แล้วคิดว่า คนเหล่านี้มีวิธีการคิด การพูด การทำ อย่างไร แล้วก็ถอดแบบออกมาเพื่อให้คนอื่นๆ ได้ศึกษาเรียนรู้

คาบที่ 2 ชื่นชมยินดีในพระพรของการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี

ขั้นนำ

- ยกตัวอย่างคลิปส่งเสริมความเป็นผู้นำ เรื่อง “ผู้นำ” ของโครงการคุณธรรมนำไทย (คลิปอยู่ในซีดีประกอบ)

- เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จขององค์กร ทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุม ให้ผู้ตามก็คือบุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอน

- ผู้นำ (Leader) คือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของ ตำแหน่งผู้นำ เช่น การชี้แนะ สั่งการ และช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มีการเขียนชื่อผู้นำแตกต่างกัน

การพัฒนาผู้นำ มี 4 วิธี คือ

1. การเรียนรู้จากการทำงาน (Learn on the job) การเป็นผู้นำสามารถเรียนรู้ได้จากการทำงาน งาน ที่ท้าทายมากขึ้นเท่าใดย่อมเรียนรู้มากขึ้นเท่านั้น ในระบบราชการนั้นในแต่ละตำแหน่งเป็นงานที่ ท้าทายในระดับที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารจึงเรียนรู้การเป็นผู้นำในระดับที่แตกต่างกันด้วย งานที่ท้าทายจะกระตุ้นให้คนมีความคิดสร้างสรรค์และทำงานดีขึ้น ขณะเดียวกันงานที่ท้าทายจะ ทำให้ระดับความเครียดสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารได้เรียนรู้วิธีการจัดการกับความเครียด การทำงาน ที่ท้าทายทำให้มีผลงาน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ
2. การเรียนรู้จากคนอื่น เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น ในองค์กรที่มี หลายระดับนั้น ผู้บังคับบัญชาเป็นแหล่งสำคัญของการเรียนรู้ เพราะจะเป็นแบบของบทบาท (role model) ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี และจะเป็นแหล่งให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้บังคับบัญชา สามารถมอบหมายงานที่ท้าทายให้ทำ เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาก็จะเป็นแหล่งของ ข้อมูล เป็นทรัพยากร และให้ข้อมูลย้อนกลับในการทำงาน ดังนั้นการเป็นผู้นำจึงสามารถพัฒนา ได้โดยอาศัยการเรียนรู้จากผู้อื่น
3. การเรียนรู้จากความผิดพลาด หรือ “ผิดเป็นครู” ความผิดพลาดทำให้บุคคลตระหนักถึงข้อจำกัด ของตนเอง รู้จักจุดอ่อนของตน สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของตน หาทางปรับปรุงและ พัฒนาขึ้น
4. การเรียนรู้จากการฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นผู้นำนั้นจะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจสถานการณ์ และ เข้าใจวิธีการที่จะควบคุมกิจกรรมของกลุ่ม การฝึกอบรมจะช่วยให้มีความรู้ รู้จักกระบวนการใน การนำ และรู้จักเทคนิคที่จะปรับพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ประสิทธิผล (Effectiveness) ขึ้นอยู่กับ

1. ผลผลิตและการปฏิบัติงาน
2. สภาพของทรัพยากรมนุษย์
3. การบรรลุเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ขั้นสรุป

- ครูสรุปว่า “ในการทำงานของทุกหน่วยงาน ทุกฝ่าย ล้วนแล้วแต่มีปัญหาเกิดขึ้น ตั้งคำถามนักเรียน จะทำอะไรให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์”
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่งแล้วตอบคำถาม

คาบที่ 3 ชั้นชมยินดีในพระพรของความเบิกบานใจ

ขั้นนำ

- ครูเกริ่นกับนักเรียนว่า “ในชีวิตประจำวันนั้น แค่เรามีความสุขกับทุกวินาทีของชีวิตก็เพียงพอแล้ว นักวิทยาศาสตร์ชื่อดังบอกเอาไว้ว่า เวลาเป็นของใครของมัน นั่นอาจหมายความว่าเราสามารถควบคุมเวลาทุกวินาทีที่ผ่านเราไปได้ด้วยตัวเราเอง “
- ให้นักเรียนดูการ์ตูนด้านล่าง เรื่อง ค้นพบอะไรบางอย่าง ?

ขั้นสอน

- ความสุข ความทุกข์ก็เช่นกัน มันมีคุณสมบัติคล้ายกับเวลา เป็นของใครของมัน และติดตามเราไปตลอดเวลา เราเองเป็นผู้เลือกที่จะสุขหรือทุกข์ ถ้าเราไม่พึงพอใจในชีวิต เวลาที่จะผ่านไปอย่าง

เชิงซ้ำ และทรมาน แต่ถ้าเรามีความสุขบางที่เราอาจรู้สึกว่ามันผ่านไปอย่างรวดเร็วเหลือเกิน แล้วทำไมเราจึงไม่เลือกที่จะมีความสุขในทุกช่วงขณะของชีวิตเราล่ะ?

- ความเบิกบานก็เช่นกัน ถ้าเรามีสติตลอดเวลาเราจะรู้ว่าความเบิกบานเป็นเรื่องที่ไม่ยากเย็นเลย กำลังสติจะทำให้เราเกิดปัญญา ปัญญาจะทำให้เราสงบ ร่มเย็น เบิกบานใจได้อย่างเป็นธรรมชาติ และบางที่เราอาจจะไม่กลับไปทุกข์อีกเลย

ขั้นสรุป

- ครูสรุปว่า มี 2 อย่างที่เราเลือกได้ตลอดเวลาที่มีลมหายใจอยู่ คือเลือกคิดว่าจะสุขหรือทุกข์กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
  - เลือกทุกข์ : คุณก็ต้องดำเนินชีวิตแบบทุกข์ๆอยู่กับมันจนกว่ามันจะผ่านไป
  - เลือกสุข : ใจดีมีกำลังแก้ไขสถานการณ์นั่นเอง
- ให้นักเรียนได้ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งว่า “วันนี้นักเรียนตื่นขึ้นมา นักเรียนเลือกแล้วรึยัง?”

คาบที่ 4 ขอบคุณพระเจ้าในพระพรต่าง ๆ ที่ได้รับ

ขั้นนำ

- เปิดประวัติพระเยซูเจ้าตอนประสูติและทรงไถ่บาปมนุษย์ด้วยการถูกตรึงกางเขน เพื่อให้เราระลึกว่าพระองค์ทรงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ยอมทนทรมานเพื่อเรา และทรงสั่งสอนเรา ประทานพระพรต่าง ๆ ให้กับเรา

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้ “ความสุขแท้จริง” แล้วพูดถึงเป้าหมายแห่งชีวิตของเราว่าอยู่ที่ไหน อยู่ในโลกนี้และวัตถุภายนอก เช่น เงิน บ้าน รถยนต์ ยศ ตำแหน่งหรือเปล่าสิ่งของในโลกเหล่านี้ไม่อาจทำให้เราพบความสุขที่แท้จริงได้ นอกเสียจากเป้าหมายแห่งชีวิตของเราจะมุ่งไปที่โลกหน้าด้วยการดำเนินชีวิตตามบุญลาง 8 ประการที่พระเยซูเจ้าทรงทำทนาย

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนได้ตรองหลังจากอ่านใบความรู้เรื่อง “ความสุขแท้จริง” แล้วว่า นักเรียนจะเลือกความสุขที่แท้จริงแบบใด เพราะเหตุใด

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 คลิป “ผู้นำ” โครงการคุณธรรมนำไทย

5.1.2 หนังสือ

5.1.3 นิทาน

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องจริยศึกษา

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

6.2. ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้

6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้

ความสุขแท้จริง (บุญลาภ 8 ประการ) จาก “บทเทศน์บนภูเขา”

- 1) **ผู้มีใจยากจน ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า ความสุขอยู่ที่ความวางใจในพระเจ้า ไม่ใช่ทรัพย์สินเงินทองหรือข้าวของที่เรามี
- 2) **ผู้มีใจอ่อนโยน ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า ความสุขอยู่ที่การเป็นคนสุภาพถ่อมตนต่อผู้อื่น มิใช่ความหยิ่งทะนง ก้าวร้าว หรือความโหดร้ายรุนแรง
- 3) **ผู้เป็นทุกข์โศกเศร้า ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า ชีวิตของเรามีค่ามากที่สุดผ่านทางความยากลำบากที่ทำให้ชีวิตของเราเข้มแข็ง ตรงข้าม “ ความสะดวกสบาย ทำลายพระศาสนจักร ”
- 4) **ผู้ที่หิวกระหายความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า สิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตคือความถูกต้องชอบธรรม มิใช่อำนาจ ตำแหน่ง หรือความมีชื่อเสียง
- 5) **ผู้มีใจเมตตา ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า ความเมตตากรุณาคือพื้นฐานของชีวิตคริสตชน ในการให้อภัยผู้ที่กระทำผิดต่อเราและไม่จดจำความผิด มิใช่การแก้แค้นหรือมุ่งเอาชนะ
- 6) **ผู้มีใจบริสุทธิ์ ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า สิ่งสำคัญที่สุดคือความสะอาดภายใน มิใช่เสื้อผ้าอาภรณ์หรือความสะอาดภายนอก
- 7) **ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า ผู้ที่สร้างความเป็นหนึ่งเดียวและความเข้าใจระหว่างกัน ย่อมนำความสุขใจมาให้ยิ่งกว่าการสร้างความแตกแยก หรือกระจายข่าวไม่ดีต่างๆ
- 8) **ผู้ถูกเบียดเบียนข่มเหงเพราะความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข** พระเยซูเจ้าบอกเราว่า พระองค์จะอยู่กับคนที่ถูกเบียดเบียนและจะประทานรางวัลแก่เขา คืออาณาจักรสวรรค์

“ความสุขแท้จริง” เป็นคำสอนแรกใน “บทเทศน์บนภูเขา” ของพระเยซูเจ้าในพระวรสารของนักบุญมัทธิว บทที่ 5 ข้อ 1 – 12 พระเยซูเจ้าได้มอบกฎทองนี้เพื่อช่วยให้เราพบความสุขที่แท้จริงและความ ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการดำเนินชีวิตคริสตชนในอันที่จะช่วยเราให้กลับใจและมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้าและเพื่อน พี่น้อง บุญลาภจึงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เป็นสากลและยั่งยืน ที่จะช่วยให้เราพบความสุขแท้ ในความรักของพระเจ้าและการอยู่กับพระองค์ในอาณาจักรสวรรค์

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนอธิบายความหมาย ลักษณะของความอ่อนนุ่ม ถ่อมตน โอ้อวดได้
- 1.2 นักเรียนมีความประพฤติดีที่แสดงออกถึงการอ่อนนุ่ม ถ่อมตน โอ้อวด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของ “สุขภาพ ถ่อมตน เรียบง่าย พอเพียง อดทน”
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนตระหนักถึงการเป็นผู้ที่มีความสุขภาพ ถ่อมตน เรียบง่าย พอเพียง อดทน
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนมีความอ่อนนุ่มถ่อมตน ใช้ชีวิตในแต่ละวันอย่างเรียบง่าย มีความพอใจในสิ่งที่ตนเป็น ที่ตนมี และมีความอดทนต่ออุปสรรคในชีวิต ทั้งด้านการเรียน และความเป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 สุขภาพถ่อมตน
- 3.2 ความเรียบง่ายและพอเพียง
- 3.3 ความอดทน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ความหมายและคุณลักษณะของสุขภาพถ่อมตน

ขั้นนำ

- ให้อ่านบทความ เรื่อง “ความสงบสุขแห่งชีวิต”
- นักเรียนอ่านแล้วมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง และนักเรียนสามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นสอน

- ครูอธิบายถึงลักษณะของการอ่อนนุ่มถ่อมตน การอวดดี

ขั้นสรุป

- ถ้าคนเราไม่มีความอ่อนนุ่มถ่อมตน จะมีความสุขในชีวิตได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คาบที่ 2 ความหมายและคุณลักษณะของความเรียบง่าย พอเพียง

ขั้นนำ

- ครูนำสิ่งของต่างๆ มาวางบนโต๊ะ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือรุ่นต่างๆ นาฬิกา กระเป๋าตังค์หลายแบบ กระเป๋าใส่ของ กระเป๋าผ้า สมุด หนังสือ ฯลฯ
- สุ่มเรียกนักเรียน 5 คน มาเลือกหยิบสิ่งของตามความพอใจของนักเรียน
- ให้นักเรียนแต่ละคนที่หยิบสิ่งของต่างๆ โดยบอกเพื่อนๆ ว่าตนเองหยิบอะไร และเพราะใด

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนดูรายละเอียดตามใบงาน
- ให้นักเรียนทุกคนดูใบงาน และช่วยกันอธิบายถึงแนวคิดของการบริโภคนิยม
- ให้นักเรียนทุกคนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองทุกวัน

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่า นักเรียนจะดำเนินชีวิตตามแนวคิดของการบริโภคนิยมอย่างไร

คาบที่ 3 ความหมายและคุณลักษณะของความอดทน

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน จะต้องอดทนกับสิ่งใดบ้าง
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนทุกคนหยิบโทรศัพท์ของตัวเองขึ้นมาบนโต๊ะ และให้ทุกคนเปิดเครื่องโทรศัพท์ไว้ ในหน้าที่เป็นเกม อนุญาตให้เล่นเกมในโทรศัพท์ได้ แต่ถ้ามีสายเข้า ไม่ต้องรับสาย ประมาณ 2 นาที หลังจากนั้น ให้วางโทรศัพท์ไว้บนโต๊ะ
- ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด ในหัวข้อ “การดำเนินชีวิตในปัจจุบัน จะต้องอดทนกับสิ่งใด” เขียนลงในกระดาษ A 4
- สุ่มเรียกนักเรียนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนว่ามีนักเรียนคนใดบ้างที่หยิบโทรศัพท์มาดู หรือแอบเล่นเกม มีใครบ้างที่ไม่สนใจโทรศัพท์ที่วางอยู่ตรงหน้าในระหว่างดำเนินกิจกรรม
- ครูสนทนากับนักเรียน นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างที่ครูไม่อนุญาตให้หยิบโทรศัพท์มาเล่น ให้นักเรียนคุณภาพการรอคอย นักเรียนเคยเป็นเหมือนในภาพหรือไม่
- ครูอธิบายพระวาจาของพระเจ้า “ให้ท่านทั้งหลายได้รับผลกำไรมากชิ้นจากพระฤทธานุภาพอันรุ่งเรืองของพระองค์ จะได้มีความพากเพียร เข้มแข็งและอดทนทุกสิ่ง” (คส 1 : 11)

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่า นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่จะต้องอดทนต่อการรอคอย
- ในการดำเนินชีวิตประจำวันของเรา บางครั้งจะต้องรอคอย นักเรียนคิดว่าการรอคอยมีส่วนช่วยให้ชีวิตของเราประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด และนักเรียนคอยรอคอยอะไรบ้าง

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 สื่อการเรียนรู้ (หนังสือ, นิทาน)
- 5.2 แหล่งการเรียนรู้ (ห้องสมุด, ห้องจริยศึกษา, อินเทอร์เน็ต)

6. การวัดและการประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้
- 6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้

ลักษณะของความอ่อนน้อมถ่อมตน

ลักษณะของความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้คนอื่นรักและเมตตา ความอ่อนน้อมถ่อมตน คือ การไม่แสดงออกถึงความสามารถที่ตัวเองมีอยู่ให้ผู้อื่นทราบเพื่อข่มผู้อื่น หรือเพื่อโอ้อวด การไม่อวดดี เย่อหยิ่งจองหอง แต่แสดงตนอย่างสงบเสงี่ยม

โทษของการอวดดี คือ

1. ทำให้เสียคน คือไม่สามารถกลับมาอยู่ในร่องในรอยได้เหมือนเดิม เสียอนาคต
2. ทำให้เสียมิตร คือไม่มีใครคบหาเป็นเพื่อนด้วย ถึงจะมีก็ไม่ใช่เพื่อนแท้
3. ทำให้เสียหุ่คณะ คือถ้าต่างคนต่างถือดี ก็ทำให้ไม่สามารถตกลงกันได้ ในที่สุดก็ไม่ถึงจุดหมาย หรือทำให้เป็นที่เบียดเบียนของคนอื่น

การทำตัวให้เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นมีหลักดังนี้คือ

1. ต้องคบกับยามมิตร คือเพื่อนที่ดีมีศีลมีธรรม คอยตักเตือนหรือชักนำไปในทางที่ดีที่ถูกที่ควร
2. ต้องรู้จักคิดไตร่ตรอง คือการรู้จักคิดหาเหตุผลอยู่ตลอดถึงความเป็นไปในธรรมชาติของมนุษย์ ต่างคนย่อมต่างจิตต่างใจ และรวมทั้งหลักธรรมอื่นๆ
3. ต้องมีความสามัคคี คือการมีความสามัคคีในหมู่คณะ อลุ่มอล่วยในหลักการ ตักเตือน รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

ลักษณะของคนถ่อมตนนั้นมีดังนี้

1. มีกิริยาที่นอบน้อม
2. มีวาจาที่อ่อนหวาน
3. มีจิตใจที่อ่อนโยน

สรุปแล้วก็คือ สมบูรณ์พร้อมด้วยกาย วาจา และใจ

ใบความรู้ “ความสงบสุขแห่งชีวิต”

เพื่อความสงบสุขแห่งชีวิตการทำงาน ฉบับนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำหลักธรรมมาใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพงานให้ดีและมีความสุขได้ อย่างไรก็ตาม ก็ควรปฏิบัติตนให้ได้ดังต่อไปนี้

อ่อนน้อมถ่อมตนและนิยมยกย่องผู้อื่น

มนุษย์ทุกคนไม่ชอบคนเย่อหยิ่งจองหอง แต่ชอบคนอ่อนน้อม ถ่อมตน ถ้าอยากให้ผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน เจ้านาย ลูกน้อง ให้ความร่วมมือ ยกย่องส่งเสริม สนับสนุน ก็ควรทำตัวให้เป็นที่รัก อ่อนน้อม อ่อนโยน มีน้ำจิตน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทุกประเภท อย่าอ่อนน้อมกับเฉพาะคนที่สูงกว่า แต่ควรยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรกับทุกๆ คน แม้ว่า เขาจะต่ำสายงานกว่าเราก็ตาม ควรวางตัวให้เสมอต้นเสมอปลาย ไม่ใช่ปฏิบัติกับผู้อื่นตามอารมณ์ของตน คิดแต่จะให้ผู้อื่นเข้าใจตน โดยที่ตนไม่ต้องเข้าใจใครๆ เลย

แน่นอนว่าไม่มีใครเกลียดชังผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตน ยิ่งคนเราอ่อนน้อมก็ยิ่งจะได้รับการ ยกย่อง ถ้าหากเป็นคนกระด้าง ขกตนข่มท่าน ก็มีแต่คนอยาก จะข่มกดให้จมลงดิน ควรฝึกตนให้เหมือนน้ำ ทำประโยชน์ทุกอย่างแล้วไหลลงต่ำ อ่อนโยน ละมุนละไม แต่มีอำนาจยิ่งนัก คนยิ่งมีความดีมากยิ่งขึ้น อ่อนน้อมถ่อมตนไม่เย่อหยิ่ง อวดดี คุณสมบัติที่จะตามมาของผู้อ่อนน้อมถ่อมตนก็คือ การนิยมยกย่องผู้อื่นด้วยความจริงใจ จึงเป็นที่สำราญใจของอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอย่างยิ่ง ผู้อื่นจะจดจำอยู่ในใจเป็นเวลานานแสนนาน 10 ปี 20 ปีผ่านไป แต่คำยกย่องนั้นยังสดใสอยู่ในความทรงจำของผู้ฟังอยู่เสมอ

ความถ่อมตนจะคอยเตือนบุคคลให้รู้สึกว่าคุณเองยังไม่ดีพอ ยังมี ความรู้ความสามารถไม่พอ จึงมักล้าขอมรับการยกย่องสรรเสริญจากผู้ใดอย่างลำพองใจ แต่จะน้อมรับคำตักเตือนติเตียนจากผู้อื่นด้วยใจคารวะ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น ในการจะสร้างชีวิตและหน้าที่การงานให้รุ่งเรืองนั้น จะต้องมีความพากเพียรและความอดทนเป็นอย่างมาก ถ้าปราศจากทั้งสองอย่างนี้แล้วย่อมไม่อาจที่จะสำเร็จได้

เพราะความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นคุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้บุคคลเจริญเติบโตได้มาก คนกระด้าง เย่อหยิ่ง อวดดี ทะนงตน จะเจริญทางหน้าที่การงานได้น้อย หรือเจริญได้แค่ชั่วคราว ก็มักจะเสื่อมลงโดยเร็ว เพราะความถ่อมตนเป็นการเปิดโอกาสแก่ตนเองให้ได้รับคำแนะนำ สั่งสอนอันมีค่าจากท่านผู้รู้ ซึ่งท่านผู้รู้จะสั่งสอนความรู้ให้อย่างไม่เบื้อหน้าย จิตจาง เพราะเขาทำตนเป็นเหมือนภาชนะที่ใหญ่และดีในการรองรับ คำสอน ที่ดี ใครๆ ก็อยากแนะนำสั่งสอน จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะมีหน้าที่การงานที่ดี เพราะคนอยากช่วยชี้แนะอยู่เสมอ ส่วนคนกระด้างอวดดีจะไม่ได้รับโอกาสเช่นนั้น จากหนังสือ ฮาวทู

แนวคิดบริโภคนิยม

ต้นนี้ชี้วัด 'คนไทย'
6 เดือนติดกับติดบริโภคนิยม!

บริโภคนิยม

Consumerism

ทุนนิยม (Capitalism)

ลัทธินายทุน

บริโภคนิยม (Consumerism)

วัตถุนิยม (Materialism)

การให้คุณค่าแก่สิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม

ใบความรู้
เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)

- การบริโศค หมายถึง การใช้สินค้าและ บริการบำบัดความต้องการ เพื่อให้ได้รับ ความพอใจโดยเกิดคุณภาพชีวิตขึ้น

พัฒนํ์ สุจํานงคํ์

บริโศคนิยม

- การบริโศค หมายถึง การกิน เสพ ใช้ เราไม่ได้กินเพียงอาหารเท่านั้น แต่เรายัง กินอากาศ แสงแดด สายลมและอื่น ๆ อีกมากมาย

หนังสือ “สังคัมกับปัญหาสภาวะแวดล้อม”

ใบความรู้ เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

- ทวีริศมี วัฒนม ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้บริโภค” ไว้
อย่างน่าสนใจว่า “คนทุกคน คือ ผู้บริโภค เพราะเป็นผู้ใช้
หรือบริโภคสินค้าและบริการ ไม่ได้เป็นผู้บริโภคเฉพาะเมื่อซื้อ
อาหาร รถยนต์ หรือเสื้อผ้าเท่านั้น แต่เมื่อเราใช้โอกาสทาง
การศึกษา ไปหาแพทย์ ไปตัดผม หรือเมื่อผู้ค้าปลีกซื้อของกิน
ของใช้ทั้งสำหรับตนเองและครอบครัวก็เป็นผู้บริโภคด้วย
ผู้บริโภคอาจเป็นบุคคล บริษัท หรือหน่วยงานราชการที่มีส่วน
เลือกสินค้าและบริการ ที่ใช้เงินเพื่อให้ได้สินค้าและบริการ
สำหรับสนองความต้องการ”

“ปัญหาเศรษฐกิจของผู้บริโภค”

ความหมายของการบริโภค

บริโภคนิยม

- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้
ให้ความหมายของคำว่า “บริโภค” ไว้ว่า “บริโภค
หมายถึง **กิน** (ใช้เฉพาะอาการที่ทำให้ล่วงลำคอง
ไปสู่กระเพาะ เช่น บริโภคอาหาร) **เสพ** เช่น
บริโภคกาม, **ใช้** ใช้สิ้นเปลือง, ใช้สอย เช่น
บริโภคสมบัติ, คู่กับอุปโภค”

ใบความรู้
เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

"สมรรถนะของมนุษย์" (capabilities approach)

- "สมรรถนะ" ที่ตนจะเป็นบุคคลที่ตน
อยากจะเป็น และ
- "สมรรถนะ" ในการนำพาชีวิตไปในหนทาง
ที่ตนปรารถนา

"สมรรถนะ" อย่างเท่าเทียมกัน (equality of capability)

แนวคิดเรื่องความเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เศรษฐกิจพอเพียงเผชิญกระแสโลกาภิวัตน์

- วิธีเรียบง่าย ฟังตนเองได้

ใบความรู้
เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

- ทั้งการบริโภคจนล้นเกินและการปฏิเสธการบริโภคเสียทั้งหมด โดยสิ้นเชิง ล้วนเป็นหนทางการใช้ชีวิตที่สุดโต่งด้วยกันทั้งคู่ เพราะฉะนั้น หากใครเชื่อใน “ความพอดี” ศรัทธาในปรัชญา “ความพอเพียง” การบริโภคเท่าที่จำเป็น ใช้เท่าที่มี หรือ บริโภคอย่างรู้เท่าทัน น่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่ในเมืองหลวง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับ

พระพุทธศาสนา

Philosophy of Sufficiency Economics and Buddhism

หมู่ 400

รหัสวิชา 01387103

ผู้บรรยาย อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว

T 16.00-19.00 LH3-206

ใบความรู้

การรอคอย

คุณไม่อาจควบคุม

ตัวเองได้

ถ้ายังไม่รู้จัก

การรอคอย

© 2013 by Dek-D.com

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนเป็นผู้มีประพฤติกปฏิบัติตัวด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น ในแนวทางอย่างกุลสตรีไทย และมีความรักนวลสงวนตัว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ การเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง ” และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง เป็นผู้มีพฤติกรรมถูกต้องเหมาะสม
- 2.1.2 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ การเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น ” และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น เป็นผู้มีพฤติกรรมถูกต้องเหมาะสม
- 2.1.3 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ งามอย่างไทย ” และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีลักษณะงามอย่างมีคุณค่า
- 2.1.4 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ กุลสตรีไทย ” และแนวทางการปฏิบัติตนของความเป็นกุลสตรีไทย
- 2.1.5 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ รักนวลสงวนตัว ” และแนวทางการปฏิบัติตนเอง

2.2 ด้านทักษะ

- 2.2.1 รักและคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง และเคารพตนเอง
- 2.2.2 ยอมรับในสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ การรับฟังผู้อื่น
- 2.2.3 ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตนให้งามอย่างไทยในชีวิตประจำวันได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

- 2.3.1 มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
- 2.3.2 ผู้เรียนเป็นแบบอย่างและให้คำแนะนำอิริยาบถที่งามอย่างไทยกับบุคคลรอบข้างได้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 เคารพศักดิ์ศรีตนเอง
- 3.2 เคารพศักดิ์ศรีผู้อื่น
- 3.3 งามอย่างไทย
- 3.4 กุลสตรีไทย
- 3.5 รักนวลสงวนตัว

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เคารพศักดิ์ศรีตนเอง

ขั้นนำ

- ครูนำบทความเรื่อง “รักตัวเองให้เห็นตัวเองให้ชัด” มาให้นักเรียนทุกคนได้อ่าน
- ครูสนทนากับนักเรียน อ่านแล้วนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของ “การรักตัวเอง”
- การรักตัวเอง เริ่มจาก เปิดใจ ใจ และยอมรับข้อเสีย ของตัวเอง พิจารณา แก้ไข และปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทัศนคติ อบรมปัญญา เพื่อให้เข้าใจ แก่นแท้ ของตัวเอง สิ่งที่ได้รับจากการรักตัวเองคือ ความเข้มแข็ง รู้คุณค่า รู้หน้าที่ของตัวเองโดยธรรมชาติ... คบกับคนที่ควรคบ... ไม่กลับไปทำร้ายตัวเองด้วยความเจ็บปวดในอดีตอีก แต่เลือกที่จะก้าวข้ามสิ่งเหล่านั้น แล้วพัฒนาตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น เดินไปในทางที่ถูก ทางที่เป็นประโยชน์ และเกื้อกูลชีวิตตัวเอง

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครู่หนึ่งว่า ทำไมเราจะต้องรักตัวเองให้เป็นก่อน เพราะเหตุใด

คาบที่ 2 เคารพศักดิ์ศรีผู้อื่น

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนบอกความสามารถของตนเองมาหนึ่งอย่างพร้อมทั้งบอกประโยชน์ของความสามารถดังกล่าว
- ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนแสดงความชื่นชมในความสามารถของเพื่อนที่นักเรียน
- ประทับใจ แล้วพับใส่กล่อง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนหยิบออกมาอ่านคนละหนึ่งแผ่น เพื่อให้เห็นความสามารถที่แตกต่างกัน

ขั้นสอน

- ครูอธิบายเพิ่มเติม ในการดำเนินชีวิตทางสังคมนั้น มนุษย์เรามี "หน้าที่และสิทธิต่างๆ ในเชิงสนองต่อกันและกัน" การรู้จักสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้ พร้อมกับการระวังรักษาและการปฏิบัติมันโดยบุคคลทุกฝ่ายนั้นจะเป็นหลักประกันที่ทำให้สัมพันธ์ภาพต่าง ๆ ทางสังคมของมนุษย์เราเกิดความสวยงาม น่าอยู่ เกิดความมั่นคงและสงบสุข พร้อมกันนั้นจะช่วยขจัดความชิงชัง ความเกลียดแค้น และความเป็นศัตรูกัน รวมทั้งจะช่วยลดความแตกแยกและความขัดแย้งกันให้หมดไปจากสมาชิกของสังคม

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ ว่าทำอะไรให้ทุกคนได้ตระหนักถึงการปกป้องสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

คาบที่ 3 งามอย่างไทย

ขั้นนำ

- ครูนำเสนอประโยคที่ว่า “เด็กไทย งามอย่างไทย ก้าวไกลสู่อาเซียน”
- ครูสุ่มนักเรียนผู้แทนแต่ละแถวให้ช่วยอภิปรายประโยคดังกล่าว

ขั้นสอน

- ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับงามอย่างไทย งามกาย งามใจ งามวาจา และงามปฏิบัติที่ผ่านมานักเรียนมีพัฒนาการมากน้อยเพียงใด โดยแจกแบบประเมินตนเองให้นักเรียนตรวจสอบตนเอง
- ครูสุ่มนักเรียน 4-5 คน ให้นำเสนอหน้าห้องเรียน อภิปรายจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองพร้อมทั้งคำมั่นสัญญาในการพัฒนาต่อไปในอนาคต
- ให้นักเรียนแต่งคำขวัญ โดยมีเนื้อหาสาระงามอย่างไทย (งามกาย งามวาจา งามใจ งามปฏิบัติ) และมีเป้าหมายสู่อาเซียน ความยาวไม่เกิน 16 พยางค์
- นำคำขวัญที่นักเรียนแต่งมานำเสนอให้เพื่อนร่วมโหวตเพื่อให้รางวัล

ขั้นสรุป

- ครูนำคำขวัญที่ขอยืมลำดับที่ 1-5 มาสรุปสาระที่น่าสนใจ
- นักเรียนแต่ละคนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง ก่อนร่วมกันสรุปงามอย่างไทย ซึ่งงามกาย งามใจ งามวาจา และงามปฏิบัติ

คาบที่ 4 กุสสตรีไทย

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนฟังเพลง “กุสสตรี” ของคุณจิตนา สุขสถิตย์ หลังจากนั้นให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 5 คน วิเคราะห์เนื้อหาของเพลง
- นักเรียนฟังเพลงนี้แล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเพลงนี้
- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรกับการเป็นกุสสตรี
- นักเรียนคิดว่ากุสสตรีในอดีตกับกุสสตรีในปัจจุบัน เป็นอย่างไร

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “กุสสตรี”
- ครูสนทนากับนักเรียนถึงหัวข้อ “กุสสตรีไทยหายไปไหน”

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ทีม ให้ออกมาอภิปรายในหัวข้อ “กุลสตรีไทยหายไปไหน” ทีมละ 5 นาที
- ขั้นสรุป**
- นักเรียนแต่ละคนได้ร่องเงียบๆ สักครูหนึ่ง ก่อนที่จะร่วมกันสรุปผลอภิปราย และหาวิธีที่จะทำ ให้กุลสตรีไทยอยู่คู่สตรีไทยตลอดไป

คาบที่ 5 รักนวลสงวนตัว

ขั้นนำ

- ครูนำสัญลักษณ์ต่างๆเกี่ยวกับวันวาเลนไทน์ เช่น หัวใจ ดอกกุหลาบ ช็อกโกแลต ฯลฯ มาให้นักเรียนดูบนจอฉายภาพ โดยให้ดูในลักษณะการเล่นเกม ปิดภาพไว้ให้เห็นบางส่วนแล้วให้นักเรียนช่วยกันทาย

ขั้นสอน

- ครูสอบถามนักเรียนว่า สิ่งของดังกล่าวเกี่ยวข้องกับและมีความสำคัญกับชีวิตของนักเรียนอย่างไร
- ครูขออาสาสมัครนักเรียน 4-5 คน ให้ช่วยแสดงความคิดเห็นในเชิงตั้งคำถามเพื่อนด้วย ความหวังดี โดยครูให้ข้อความสำคัญ คือ “รักนวลสงวนตัว”

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ร่องเงียบๆ สักครูหนึ่งว่า แต่ละคนคิดอย่างไรกับกับบทความที่ว่า “วัยรุ่น” ท้องไม่พร้อมเริ่มที่ครอบครัว-ความเข้าใจ

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 บทความเรื่อง “รักตัวเองให้เป็น เห็นตัวเองให้ชัด”
- 5.1.2 บทความเรื่อง “วัยรุ่น” ท้องไม่พร้อมเริ่มที่ครอบครัว-ความเข้าใจ
- 5.1.3 สัญลักษณ์ต่างๆเกี่ยวกับวันวาเลนไทน์ เช่น หัวใจ ดอกกุหลาบ ช็อกโกแลต ฯลฯ
- 5.1.4 บทความเรื่อง “กุลสตรีไทยหายไปไหน”
- 5.1.5 บทเพลง "กุลสตรี" ของจินตนา สุขสถิตย์

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด
- 5.2.2 ห้องจิตตภิบาล
- 5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้
- 6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

รักตัวเองให้เป็น

เห็นตัวเองให้ชัด

นพ.สุกมล วิชาวิพลกุล

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หากคุณกำลังปรารถนา "ใครสักคนหนึ่ง" ที่หวังให้เขาเป็นคน ู้ใจเรา เข้าใจเรา เห็นคุณค่าของเรา ปลอดภัย เป็นเพื่อนยามเหงา กล่าวคำชื่นชมเสมอ... ทำให้เรารู้สึกหัวใจพองโต ด้วยความรู้สึกฟูฟ่องอึดอัด ครั้นเมื่อยังไม่มีแฟนเหมือนเพื่อนๆ ในกลุ่ม ู้สึกน้อยหน้า เป็นปมด้อย ไม่มีอะไรไปคุยโม้โอ้อวด แคมถ์เพื่อนๆ จงใจหัวแฟนหล่อระเบิดหรือสวยเลอเลิศ สมิหรามาวอด กะจะขย่ำขยิบคยขยี้หัวใจเพื่อนฝูงให้ชอกง้ำ น้ำลายสอ...ผลการกระทำดังกล่าว ทำให้คุณรู้สึกต่ำต้อยค้ำค้ำราคาตก แทบแทบแผ่นดินหนี ถ้าคุณมีอาการดังกล่าว แสดงว่าคุณเป็นคนที่กำลังอยู่ในภาวะขาดความนับถือตนเอง หรือ Low self-esteem... พุฒภาษาชาวบ้านง่ายๆ ว่า " รักตัวเองไม่เป็น "

ความนับถือตนเอง (Self-esteem) หมายถึงการที่คนู้สึกว่าตนเอง มีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น ตระหนักในดี และเกียรติภูมิแห่งตน สามารถมีชีวิตอยู่ โดยไม่ต้องได้รับการโอบอุ้มหรือพึ่งพิงคนอื่น

คนที่มีความนับถือตนเองจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข แม้ในเวลาอยู่คนเดียว เขาก็ไม่เคยรู้สึกเงียบเหงา เบื่อ เบื่อ เบื่อ โดดเดี่ยว เดียวดาย อ้างว้าง ว้าเหว่ วังเวงใจ ไร้ที่พึ่ง...เขาจะไม่เคยพูดว่า " ถ้าฉันขาดเขาไป คงอยู่ไม่ได้ " ...และไม่ค่อยมีเวลาเหลือพอ สำหรับการแข่งชีวิต

คนที่ขาดความนับถือตนเอง จะมีความสุขได้ยาก เนื่องจากความถนัดส่วนตัว ในการมองตนเองในทางลบ ใตระหนักในความสามารถของตนเอง ทำอะไรก็ลงไม่ได้ดี คิดว่าคนอื่นคอยดูถูก... ลึกๆ แล้วเขาดูถูกตัวเอง แม้ตัวเองที่เราคุ้นเคยดีที่สุด ก็ยังไม่สามารถเห็นความดีที่มีอยู่ ก็ยอมเป็นการยาก ที่จะมองเห็นความดีในผู้อื่น คนที่ขาดความนับถือตนเองจึงมักเป็นคนที่มีมองคนอื่นในแง่ลบ ชอบหาเรื่องคนอื่น ระวัง คิดว่าคนอื่นนิทา ร้ายไม่หวังดีกับตัวเรา มีผลถึงการสื่อสาร - ชอบกัด จิก แฉคนอื่น จึงมักมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง เวลาที่เอื่น ได้ดี ก็ชื่นชมไม่เป็น เป็นแต่อิจฉาริษยา...คนอิจฉาริษยา ชอบนิทาว่าร้ายผู้อื่น แท้ที่จริงก็เป็นผลพวง การรักตัวเองไม่เป็น

ใจมนุษย์รับ ได้ยากที่รู้สึกตัวเองตกต่ำ หากทำให้ตัวเราสูงส่งไม่ได้ ก็ใช้วิธีกดคนอื่นให้ต่ำลง ทำให้เรารู้สึกเหนือกว่า...การคอยจับผิด ตำหนิ นิทา เสียดดี ใส่ร้ายป้ายสี ข่มขู่ เป็นวิธีการพูดกด ให้คนอื่นต่ำลงทั้งดิน คนที่ไม่เคยใ้รับรู้ความรักจากพ่อแม่ในวัยเด็กทำให้รักตัวเองไม่เป็น การสื่อสารจากพ่อแม่เป็นไปทางลบดก แกมันแย้ ก็เกียดสันหลังยาว ใช้ไม่ได้ " มันจะโงะอะไรขนาดนี้ เลขง่ายๆ แค่นี้ก็ยังตอบผิด อีกหน่อยมันจะว่าอะไรกิน " ...เด็กเติบโตขึ้นมาโดยไม่เคยรู้ว่ามีอะไรดีๆ ในตัวเอง นำไปสู่การขาดความนับถือตนเอง

แต่หลายครั้งที่ความรักของพ่อแม่ก็เป็นสาเหตุสำคัญ เพราะพ่อแม่รักมาก เลยทำให้เด็กหมดทุกอย่าง จัดแจงทุกอย่างให้ โดยเด็กไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสื้อผ้าก็มีคนจัดแจงให้ จะเข้าโรงเรียนใหม่พ่อแม่ก็เลือกให้ เด็กในโรงเรียนดั่งๆ ส่วนใหญ่เข้าได้ด้วยความสามารถของพ่อแม่ เด็กๆ จึงไม่รู้ว่าตัวเองมีความสามารถอะไร ...ชีวิตไม่คุ้นเคยกับความรู้สึก " ภาควิชาจิต " ผลสุดท้ายก็นับถือตัวเองไม่เป็นเหมือนกัน

พ่อแม่เลี้ยงลูกด้วยความรักอย่างเดียวไม่พอ ต้องสื่อ สารทางบวก ด้วย...การสื่อสารทางบวกไม่ได้มีเฉพาะการชื่นชมว่าลูกเก่ง ลูกน่ารัก ฯลฯ เท่านั้น แต่การพูดถึงความรู้สึกดีๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อลูกปฏิบัติดีหรือทำงานสำเร็จ และการเปิดโอกาส ให้ลูกได้ตัดสินใจในสิ่งที่เป็นกิจวัตรหรือวิถีชีวิตของเขา...เด็กจะเติบโตด้วยความภาคภูมิใจ เป็นเรื่องหล่อเลี้ยงจิตใจ

การขาดความนับถือตนเอง - ไม่ใช่เพราะ " ไม่มีคุณค่า " แต่เป็นเพราะ " ขาดความรู้สึก ว่าตัวเองมีคุณค่า "

ความนับถือตนเองสามารถพัฒนาได้ถ้าคิดเป็น (หรือสัมมาทิฐิ) ความรู้สึกดังกล่าว จะค่อยๆ บังเกิด หากคุณพิจารณาตนเองหรือให้เพื่อนสนิทวิจารณ์อย่างจริงจัง ทั้งส่วนที่เป็นบวก และสิ่งที่เป็นลบ เป็นขั้นตอนแรกของการรู้จักตัวเองอย่างถ้วนทั่ว คนทุกคนมีทั้งส่วนดี และส่วนเสียทั้งสิ้น... ไม่มีใครดีเลิศหรือเลวสุดๆ

ตัวคุณเองก็มีทั้งข้อเด่นและข้อด้อย การมองเห็นตัวเองว่ามีแต่ข้อด้อย ทำให้รู้สึกแย่ ไร้ค่า ไม่สมควรมีชีวิตอยู่ กลายเป็นคนเกลียดตัวเอง ทางออกของวัยรุ่นหลายคนคือต้องรีบหาแฟน ตั้งแต่วัยเด็กหรือยอมมีเซ็กส์อย่างง่ายดาย...การได้รู้สึกว่ามีคนมารักเป็น การชดเชย และเติมเต็มส่วนขาดในใจเรา

ผู้หญิงที่กำลังตกทุกข์ได้ยากในเรื่องรัก มักกลายเป็นเหยื่อของผู้ชายที่กำลังอดอยาก ปากแห้งในเรื่องเซ็กส์

การตระหนักในข้อเด่นที่ตัวเรามี เช่น หน้าตาดี บุคลิกภาพดี มีความคิดดี มนุษย์สัมพันธ์ดี จิตใจดีงาม สุขภาพดี มีความสามารถพิเศษ ฯลฯ คนเรามันต้องมีอะไรดีสักอย่างหรือหลายอย่าง... ลองหาดูจริงๆ สักทีเถอะ

การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่เห็นภาพอย่างชัดเจน แทนที่จะมัวแต่นอนฝันกลางวัน ไปเรื่อยเปื่อย จงกระตือรือร้นลงมือแปลงความฝันเป็นความจริง ตัดสินใจเลือกเดิน ในหนทางที่เราเลือกด้วยตัวเอง ทั้งหมดนี้คือองค์ประกอบของความนับถือตนเอง โดยมีข้อเด่นหรือศักยภาพในตัวเราเป็นแรงผลักดันไปสู่ความสำเร็จ

ตั้งใจเรียนและทำงาน หากเจอคนที่ถูกใจจึงค่อยๆ พัฒนาความสัมพันธ์จากคนรู้จัก กลายเป็นคนรู้จัก นำไปสู่การรวมใจและใช้ชีวิตร่วมกันในที่สุด

แต่ถ้าไม่เจอใครเลยสักคน หลายคนมัวแต่เสียใจว่าฉันไม่มีคุณค่าพอที่จะมีคนมารัก และขอแต่งงาน โปรดอย่าใช้วิธีคิดแบบ ม.ร.ว. คิริติ...ของจงคิดใหม่ เพราะยังไม่มีผู้ชายดีพอ ที่ฉันจะเลือกมาเป็นคู่ และฉันยังมีความสุขแม้ต้องอยู่ด้วยตัวคนเดียว...เขียนลงกระดาษ แปะที่กระจก โต๊ะเครื่องแป้งประจำตัวไว้อ่านทุกตอนเช้า

" ถึงแม้ปราศจากคนที่รักฉัน แต่ฉันก็ยังภูมิใจที่ฉันรักตัว เองเป็น "

ใบความรู้

เพลง "กุหลาบตรี" เป็นเพลงประกอบภาพยนตร์ เรื่อง "อ้อมอกสวรรค์" ครูสง่า อารัมภีร์เป็นผู้แต่งทำนอง ส่วนคำร้องเป็นผลงานของครูชาติ อินทรวิจิตร สถานที่แต่งเพลงนี้คือบ้านของครูสง่าที่ทุ่งบางกระสอบ โดยคุณศิริ ศิริจินดาผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์เล่าพล็อตเรื่อง รวมถึงความต้องการในแนวเพลง ครูสง่าและครูชาติ ร่วมกันแต่งเสร็จสิ้นภายในคืนนั่นเอง

เพลง กุหลาบตรี

นักร้อง จินตนา สุขสถิตย์

มองดูดอกไม้วิไลชูช่อ ขวนขึ้น พลิวลมระรินฉันชมฉันชื่น บุปผา
ฉันมองดอกไม้ฉันรักดอกไม้ เหลือคณา
จึงรู้ว่าดอกไม้เกิดมาเพื่อ ความดี
รวยรินกลิ่นหอม พยอม ชงโค ยี่สุ่น
แพ้ความหอมกรุ่นของคุณสมบัติ สตรี
ฉันมองบุปผาฉันรักบุปผารักมาลี รักเหมือนสตรีรักคุณความดีของตน
นารีมีความสวยสามประการ สวยน้ำคำพริ้งกล่าวขาน
หวานหวานกับทุกคน สวยน้ำใจ ไสเย็นเช่นหยาดฝน
สวยน้ำมือคือน้ำมนต์ รู้จักปรนนิบัติทั่วไป
อันกุหลาบตรีเหมือนดวงมณีมีค่า สวยเอ๋ยสวยสง่าหอมเอ๋ยหอมกว่า
ดอกไม้ ฉันรักบุปผาฉันนำบุปผามาร้อยมาลัย ให้ทุกสตรีหอมคุณความดีมีสุขเอ๋ย

ใบความรู้

กุลสตรีไทยหายไปไหน

คนไทยมีวัฒนธรรมอันดีงามและมีความสุขมาช้านาน ซึ่งวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของคนไทยที่กำลังจะเลือนหายไปก็คือความเป็นกุลสตรีของผู้หญิงไทย ซึ่งเด็กสาววัยรุ่นสมัยนี้แทบจะไม่รู้จักเสียแล้วว่าความเป็นกุลสตรีนั้นเป็นเช่นไร เพราะพวกเขาเหล่านั้นคลั่งไคล้วัฒนธรรมของชาติตะวันตกที่เหยียดย่ำความเป็นกุลสตรีให้สูญหายไป

กุลสตรี หมายถึงผู้หญิงที่มีสกุลหรือมีตระกูลผู้ดี ซึ่งสมัยก่อนจะมีตระกูลที่สูงหรือผู้ดีที่เป็นพวกเจ้าขุนมูลนาย และจะมีตระกูลไพร่ที่เป็นพวกบ่าวหรือข้าทาส ซึ่งตระกูลผู้ดีนั้นผู้คนเขาจะมีวัฒนธรรมที่ดีงามคือมีกิริยามารยาทที่ดี มีการพูดจาไพเราะน่าฟัง มีการแต่งกายที่ดี และมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดี ซึ่งจะต่างกับตระกูลไพร่ที่ไม่ค่อยจะมีวัฒนธรรมที่ดีงามเท่าตระกูลผู้ดี คือพวกไพร่มีจะมีมารยาททรม พุดจาทรม แต่งกายทรม และมีธรรมเนียมปฏิบัติที่ทรม ซึ่งคำว่าทรมในที่นี้ก็หมายถึงต่ำ คือไม่สูงเท่ากับผู้ดี

กุลสตรีไทยนั้นจะมีกิริยามารยาทที่งดงาม มีการพูดจาที่ไพเราะอ่อนหวาน มีการแต่งกายที่มีฉูดฉาดและสวยงาม มีฝีมือในการปรุงอาหารรวมทั้งในการดูแลบ้านเรือน ที่เรียกว่าเป็นแม่ศรีเรือน และมีความรักนวลสงวนตัว คือไม่ปล่อยให้ชายชมนี่ว่าจะในทางใดจกนกว่าจะถึงวัยอันควรคือได้เข้าพิธีแต่งงานแล้วเท่านั้น ผู้หญิงที่เป็นกุลสตรีนั้นจะกลัวการถูกนิทาว่าไม่เป็นกุลสตรีเป็นอย่างยิ่ง เพราะนั่นหมายถึงความตกต่ำอย่างที่สุดของผู้หญิง ซึ่งจะทำให้เป็นคนไร้ค่าในสายตาของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะในสายตาของผู้ชายที่สูงศักดิ์

การเป็นกุลสตรีนั้นจะทำให้ผู้หญิงเป็นของมีค่าสำหรับผู้ชายที่พบเห็น เมื่อผู้ชายเห็นผู้หญิงเป็นของมีค่าเขาก็จะเคารพเทิดทูลผู้หญิง เมื่อเคารพเทิดทูลเขาก็จะไม่ทำร้ายผู้หญิง เขาจะให้เกียรติผู้หญิงเสมือนหนึ่งเป็นมารดาของเขาเลยก็เดี๋ย เมื่อชายใดปรารถนาจะได้กุลสตรีมาเป็นศรีภรรยา เขาก็จะต้องทำตัวให้เป็นคนสูงศักดิ์ด้วยการทำตัวให้ผู้คนเคารพนับถือ ซึ่งก็ได้แก่การเป็นดี เช่น มีศีล กตัญญู กตเวทิตะ ขยันอดทน ซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ และเสียสละ รวมทั้งให้เกียรติผู้หญิง และเมื่อกุลสตรีมีมาก ก็ย่อมที่จะทำให้มีผู้ชายที่สูงศักดิ์มากตามไปด้วย ซึ่งก็จะส่งผลให้สังคมพลอยสงบสุขไปด้วย นี่ก็คือผลดีอย่างมากของการเป็นกุลสตรี

ในสังคมของคนชั้นต่ำเช่นพวกไพร่นั้นมักจะมีแต่เรื่องวุ่นวาย เพราะพวกผู้หญิงชั้นต่ำมักจะมีกิริยามารยาทไม่ดี พุดจาหยาบคาย รวมทั้งแต่งกายไม่มีฉูดฉาด ไม่มีความเป็นแม่เข้าแม่เรือน และไม่ค่อยจะรักนวลสงวนตัว คือเมื่อพอใจใครก็เอามาเป็นสามีโดยไม่คำนึงถึงสิ่งใด แต่พอเบื่อหน่ายก็ทิ้งไปเอาคนใหม่เรื่อยไป ซึ่งหญิงที่เป็นไพร่มีจะไม่กลัวคำครหานินทาเพราะพวกตนก็เป็นคนชั้นต่ำอยู่แล้วจึงไม่มีอะไรที่จะต่ำไปกว่านี้อีกแล้ว ซึ่งผู้หญิงชั้นต่ำก็ย่อมอยู่กับผู้ชายชั้นต่ำด้วยกัน ซึ่งก็ย่อมที่จะมีอุปนิสัยต่ำๆเหมือนกัน เช่น ไม่มีศีล อกุศลกรรม ชอบดื่มสุรา ชอบ เล่นการพนัน คดโกง ไม่มีความซื่อสัตย์ เห็นแก่ตัว เป็นต้น

ในปัจจุบันความเป็นกุลสตรีของผู้หญิงไทยเริ่มจะหาไม่ให้เห็นเสียแล้ว ยิ่งเด็กสาววัยรุ่นสมัยใหม่ยิ่งห่างไกล เพราะไปรับเอาวัฒนธรรมที่ไม่ดีของชาติตะวันตกมาใช้ เช่น ไม่เคารพผู้ใหญ่ พุดจาแข็งกระด้าง กิริยามารยาทต่ำ แต่งกายเปิดเผยอวดวัยวุฒิควรละอาย เช่น นุ่งสั้นเพื่ออวดขาอ่อน เหวลรอยเพื่อโชว์สะดือ คอกกว้าง เพื่ออวดนม รักรูปเพื่ออวดสัดส่วน เป็นต้น ไม่มีฝีมือในการปรุงอาหารและไม่มีความเป็นแม่บ้านศรีเรือน

รวมทั้งชอบปล่อยตัวปล่อยใจคือเมื่อพอใจชายใดก็ยินยอมให้สมสู่ได้โดยง่ายโดยไม่ต้องมีพันธะผูกพัน เมื่อเบื่อหน่ายก็ทิ้งแล้วไปหาใหม่เรื่อยไป

การที่ผู้หญิงทำตัวต่ำทราวมเช่นนี้ก็ย่อมที่จะทำให้ตัวเองดูเป็นคนไร้ค่าในสายตาผู้ชาย ผู้ชายจะเห็นผู้หญิงเป็นเหมือนของเล่น เมื่ออยากได้ก็เอาอกเอาใจ พอเบื่อหน่ายก็โยนทิ้ง ผู้ชายจะเห็นผู้หญิงเป็นเสมือนสัตว์ประเภทหนึ่งที่มีไว้ให้ล่าเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น เมื่อผู้ชายอยากจะได้ผู้หญิงเช่นนี้มาเป็นคู่นอนก็ไม่ต้องใช้ความดีงามอะไรมาทำให้ผู้หญิงพอใจและพลิกกายให้ ขอเพียงให้รูปหล่อหน่อย พุดจาเอาอกเอาใจหน่อย มีเงินหน่อย หรือยังมีชื่อเสียงผู้หญิงก็จะยอมพลิกกายให้เซซมอย่างง่ายคายเสียแล้ว นี่เองที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่น สามีมีภรรยาน้อย การหย่าร้าง การละเลาะวิวาทเพราะความหึงหวง การล่อลวงข่มขืน การทำแท้ง เด็กทารกถูกเอาไปทิ้ง โรคเอดส์ ตลอดจนปัญหาเรื่องการคดโกงเพื่อให้ได้ทรัพย์มาบำรุงบำเรอหญิงใจง่าย เป็นต้นขึ้นมาในสังคมของเรา

ในสมัยก่อนเมื่อมีผู้หญิงที่เป็นกุลสตรีมาก เมื่อมีหญิงโสเภณีเกิดขึ้นก็จะถูกประณาม เพราะหญิงที่เป็นโสเภณีจะขอบแต่กายและพุดจาช่วยวนผู้ชายให้มาสมสู่กับตนอย่างหน้าด้านๆ ไร้ยางอาย แต่มาสมัยนี้ก็กลับเป็นว่าใครที่เป็นกุลสตรีจะถูกมองว่าเป็นคนคร่ำครึ ล้าสมัย หรือ โบราณเต่าล้านปี ส่วนใครที่ทำตัวเหมือนโสเภณีคือแต่งกายช่วยวนชาย หรือร้องเพลงออกอ้อนให้ชายมาสมสู่กับตน กลับเป็นที่ชื่นชมยินดีและยอมรับของสังคมไปเสียแล้ว อีกทั้งยังมีการประกวดประชันอวดเนื้อหนังกันอย่างครึกโครมและยกย่องเชิดชูว่าเป็นเกียรติแก่ประเทศชาติอีกด้วย จนเกิดเป็นค่านิยมให้หญิงวัยรุ่นสมัยนี้ทำตัวเหมือนโสเภณีกันอยู่ทั่วไปหมด ไม่เว้นแม้แต่ในมหาวิทยาลัยที่เป็นสถานที่ให้ความรู้ก็ตาม นี่แสดงถึงอะไร? ก็แสดงถึงความตกต่ำอย่างสุดขีดของวัฒนธรรมไทยและของจิตใจของคนไทยนั่นเอง

ถึงเวลาหรือยังที่ผู้หญิงไทยโดยเฉพาะเด็กสาววัยรุ่นทั้งหลายที่ยังทำตัวเหมือนโสเภณีจะละเลิกการกระทำที่ต่ำทราวมที่ทำลายวัฒนธรรมและความสงบสุขของสังคมเสีย แล้วหันมาหาวัฒนธรรมไทยที่ดีงามกลับมาเป็นกุลสตรีที่เพียบพร้อมไปด้วยกิริยามารยาที่งดงาม และแต่งกายอย่างมิดชิด รวมทั้งรักษาวลสงวนตัวเพื่อความสงบสุขทั้งของตนเองและสังคม ถ้าไม่อย่างนั้นความล่มสลายของสังคมไทยก็คงอยู่ไม่ไกลแล้ว เมืองไทยก็จะกลายเป็นเมืองทาสไปโดยไม่รู้ตัว.

เดชปญญ โภกขุ
อาศรมพุทธบุตร เกาะสีซัง ชลบุรี

แก้ “วัยรุ่น” ที่ยังไม่พร้อมเริ่มที่ครอบครัว-ความเข้าใจ

กรุงเทพฯธุรกิจ ฉบับวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2555

โดย : ทนงศักดิ์ วัฒนบรรณกุล

ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ยังคงเป็นปัญหาที่หลายฝ่ายพยายามหาทางป้องกันและแก้ไข เพราะในขณะนี้ ประเทศไทยติดอยู่ในอันดับ 1 ของภูมิภาคเอเชียที่มีสถิติการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในหญิงที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี เฉลี่ยปีละ 1 แสนคน และไม่น่าเชื่อว่าสถิตินี้ ส่งผลให้ประเทศไทยพุ่งขึ้นไปอยู่ในอันดับที่ 2 ของโลก รองจากแอฟริกา

ทว่าปัญหานี้กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยพบว่าในปี 2553 ผู้หญิงซึ่งอายุต่ำกว่า 20 ปีที่ตั้งครรภ์ และคลอดบุตร มีจำนวนร้อยละ 13.76 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กหญิงที่ตั้งครรภ์มีช่วงอายุอยู่ในวัยอ่อนเยาว์ลงเรื่อยๆ ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงมากขึ้นทุกๆ ปี จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัญหาวัยรุ่น โดยเฉพาะในเรื่อง “ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น” กำลังจะกลายเป็นปัญหาสังคมที่รุนแรงเพิ่มขึ้นทุกวัน

ขณะเดียวกัน หากตรวจสอบประเด็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือข่าวที่นำเสนอผ่านโซเชียลมีเดียทั้งหลายพบว่าประเด็นปัญหาวัยรุ่นถูกนำมาตีแผ่มากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเด็กผู้ชายรุมโทรมและข่มขืนเด็กผู้หญิง หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจนตั้งครรภ์ การทำแท้ง

และที่เป็นข่าวเกรียวกราวบนหน้าหนังสือพิมพ์เมื่อไม่นานมานี้ คือเรื่องการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมบนรถเมล์ การไปเช่าบ้านหรือโรงแรมเพื่อมีเพศสัมพันธ์กันของวัยรุ่น ตลอดจนการปล่อยคลิปของเด็กนักเรียน นักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งกำลังถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อีกทั้งยังรวมไปถึงปัญหาการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ อาทิ โรคเอดส์ ที่ขณะนี้ตัวเลขวัยรุ่นไทยติด “โรคร้าย” นี้เพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าใจหาย กระนั้นก็ดีหากมองปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมในกลุ่มวัยรุ่นของไทยนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากในปัจจุบันเด็กวัยรุ่นไทยส่วนหนึ่งมองว่าการแสดงออกทางพฤติกรรมทางเพศถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา เนื่องจากเด็กเหล่านี้ได้ซึมซับรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาจนลืมรักษานับธรรมเนียมและวัฒนธรรมไทย ที่ผู้ใหญ่จะสอนเด็กผู้หญิงไว้ว่าต้องรักษานวลสงวนตัว

สอดคล้องกับแนวคิดของ อาจารย์ทรงเกียรติ จรัสสันติจิต ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่เคยให้สัมภาษณ์ว่า สื่อ และเทคโนโลยี ข่าวสารที่ส่งไปทางยูทูบ และล่อแหลม ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมทาง

เพศที่เปลี่ยนไป บางรายมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุ 13 ปี ตอนนี้จะน้อยลงเรื่อยๆ เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาต้องเริ่มจากผู้ใหญ่ซึ่งมีความใกล้ชิดกับเยาวชน

ขณะที่ นพ.สุริเวท ตรีปาตี ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล บอกว่าการณรงค์ที่จะได้ผลจริงต้องปลูกฝังมาจากครอบครัวและโรงเรียน จิตสำนึกที่สามารถป้องกันวัยรุ่นได้ คือจิตสำนึกในส่วนของพ่อแม่และจิตสำนึกของส่วนของครู การสร้างภูมิคุ้มกัน การเรียนรู้ทักษะในการใช้ชีวิต ที่ถือเป็นเกราะป้องกันให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้อง

ทั้งนี้ โครงการรณรงค์ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ภายใต้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวฯ โดยพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าศรีรัศมิ์พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะประเด็นการมีความพร้อมตั้งแต่การครองคู่เพื่อเสริมสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ล่าสุดทรงแต่งตั้งให้นางนวลพรรณ ถ้าชาเป็นหัวหน้าคณะทำงานดำเนินการขับเคลื่อนการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ โครงการรณรงค์ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นฯ

นางนวลพรรณกล่าวว่า ด้วยพระกรุณาธิคุณของพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ที่ทรงประทานพระดำริให้ดำเนินการขับเคลื่อนการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ โครงการรณรงค์ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ภายใต้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวฯ หรือ STOP TEEN MOM หยุดการ ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น มาตั้งแต่ปี 2553 ที่ผ่านมา

โดยที่โครงการนี้มีเป้าหมายหลักคือ การลดหรือชะลอปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นของสังคมไทย และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนี้ได้มีการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น” ขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาดังกล่าวจากทุกๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตามในระยะแรก คณะทำงานฯ ได้ร่วมกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ เช่น การสร้างวิทยากรเครือข่ายเยาวชน, กิจกรรมเวทีเสวนา, กิจกรรมรณรงค์ ROAD SHOW ในสถานศึกษา, กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ผ่านบทละครโทรทัศน์สำหรับเยาวชน เรื่อง “น้องใหม่ร้ายบริสุทธิ์” เป็นต้น โดยที่คณะทำงานได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2555 ให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ได้รับรู้ และเข้าใจถึงสภาพปัญหา ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นระยะยาว

ขณะเดียวกันคณะทำงานฯ ได้ติดตามประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเสวนา “Think Before LOVE” (เพราะรักไม่ใช่เรื่องแค่คนสองคน), กิจกรรม “ลองท้องมัย” (แล้วเธอจะรู้สึก, กิจกรรมรณรงค์

เนื่องในวันครอบครัว ปี 2555, กิจกรรม Love Say Yes Sex Say No : คิดให้ได้ รักให้เป็น, กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชนในสถานศึกษา (โรงเรียนต้นแบบ)

นางนวลพรรณ กล่าวอีกว่า นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมจัดทำและเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ <http://WWW.STOPTEENMOM.COM> และทางเฟซบุ๊ก <http://www.facebook.com/stopteenmomofficial> กิจกรรมผลิตและเผยแพร่สื่อรณรงค์ STOP TEEN MOM หยุดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ทั้งในส่วนที่เป็นภาพยนตร์โฆษณาสำหรับโทรทัศน์ สปอตวิทยุ ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และล่าสุด ร่วมกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ทำการผลิตและเตรียมเผยแพร่ภาพยนตร์โฆษณารณรงค์ชุดใหม่ ชื่อชุด A – B ซึ่งมีกำหนดจะเผยแพร่ผ่านโรงภาพยนตร์ และช่องทางอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง โดยได้เผยแพร่ในช่วงเดือน ส.ค.นี้ซึ่งเป็นช่วงเดือนแห่งวันแม่แห่งชาติ “การรณรงค์ของโครงการต้องการสื่อให้เห็นว่า หากวัยรุ่นเลือกทางเดินที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ พวกเขาจะได้รับผลกระทบอะไรบ้าง เช่น ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเอง คือ อาจหมดโอกาสในการศึกษาไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผลกระทบต่อครอบครัวคือ พ่อแม่ต้องเสียใจที่ถูกสาวตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น และผลกระทบทางสังคมคือ รัฐต้องรับภาระเลี้ยงดูเด็กที่ถูกนำมาทอดทิ้งตามกองขยะหรือสถานที่ต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากแม่ที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม และไม่สามารถเลี้ยงดูได้” นางนวลพรรณ กล่าวย้ำ ทั้งนี้ภารกิจของคณะทำงานชุดนี้ ต้องทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะลดหรือชะลอปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นของสังคมไทยให้น้อยลงที่สุดและอยู่ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 10 การรณรงค์ไปถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง และทำอย่างต่อเนื่อง จะเป็นช่องทางที่ช่วยให้เยาวชนและวัยรุ่นได้ตระหนักว่า หากเลือกเดินทางผิด ในการมีเพศสัมพันธ์เมื่อยังไม่ถึงเวลาอันควร ก็จะมีปัญหาต่างๆ ตามมา และยังทำให้วัยรุ่นมีความเข้าใจในเรื่องนี้มากเท่าไร ก็จะมีส่วนป้องกันปัญหาได้มากขึ้นเท่านั้น

“เป้าหมายคือ การลดหรือชะลอปัญหา การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น”

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนมีความประพฤติซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตน หน้าที่ของนักเรียน หน้าที่ของลูก

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ด้านความรู้

นักเรียนจะเข้าใจความหมายของ “ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และการซื่อตรงต่อเวลา”

1.2 ด้านทักษะ

นักเรียนประพฤติตนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ ความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น

1.3 ด้านคุณลักษณะ

นักเรียนรู้จักการมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

3.2 ซื่อตรงต่อเวลา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

ขั้นนำ

- ครูเล่าเรื่อง เรื่อง “พันท้ายนรสิงห์”
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง เรื่อง “พันท้ายนรสิงห์”

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ของตน ไม่ยอมให้สิ่งต่างๆ มาเป็นอุปสรรคให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย ไม่เปิดโอกาสให้ตนเอง หรือมิตรสหายบริหารเรือญาติมีช่องทางทำการอันเป็นทุจริต เบียดบังภาษีอากรอันเป็นของประเทศชาติมาเป็นของตนเอง หรือไม่ปล่อยยี่ห่วยค้ำจี้ ใสใจงานในหน้าที่เป็นสำคัญ

การไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน เช่น เป็นข้าราชการ ทหาร ตำรวจใช้อำนาจในทางมิชอบ กระทำทุจริต หรือแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองหรือครอบครัว ก็จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและบ้านเมืองดังที่เราจะเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน หรือหากเป็นพ่อค้าแม่ขาย ชาวสวนชาวนา

ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ขายของโกงเขา หรือใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ฯลฯ ก็จะทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท โรกภัยไข้เจ็บจากสารพิษสะสมในร่างกาย เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้องทั้งสิ้น

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงพระวาจาของพระเจ้า “เราตั้งใจที่จะทำความดี มิใช่เฉพาะพระพักตร์ขององค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น แต่ต่อหน้ามนุษย์อีกด้วย” (2 คร 8:21) ความดีต่อหน้ามนุษย์ที่นักเรียนกระทำนั้นมีอะไรบ้าง

ขั้นสรุป

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามคำถามต่อไปนี้
  - นักเรียนคิดว่าอาชีพใดในสังคมปัจจุบันนี้ที่เสี่ยงต่อการไม่ซื่อสัตย์บ้าง
  - ถ้านักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความไม่ซื่อสัตย์ นักเรียนจะอย่างไร
  - ในห้องเรียนของนักเรียน มีหน้าที่ใดบ้างที่นักเรียนต้องทำอย่างสม่ำเสมอและซื่อสัตย์

คาบที่ 2 ซื่อตรงต่อเวลา

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “ตรงต่อเวลา” (คลิปปอยู่ในซีดีประกอบ)
- ครูถามนักเรียน “เคยได้ยินเพลงนี้บ้างไหม, ได้ยินที่ไหน, เมื่อได้ยินเสียงเพลงนี้แล้วนักเรียนต้องทำอย่างไร”
- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “ตรงต่อเวลา” อีก 1 รอบ

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของการซื่อตรงต่อเวลา

ความซื่อตรงต่อเวลา คือ เป็นคนตรงต่อเวลา ใต้นัดหมายกับใคร เวลาใดแล้วไม่ผัดนัด ไปตรงตามเวลา หรือตั้งใจจะทำอะไรแล้วลงมือปฏิบัติตามเวลาที่กำหนดไว้

การเป็นคนซื่อตรงต่อเวลานั้นเราสามารถทำได้โดยการที่เรารู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ เป็นการจัดระเบียบให้กับชีวิต สำหรับในการทำงานหรือการเรียนก็คือการพยายามทำงานหรือส่งงานให้เสร็จก่อนเวลาเพื่อมีเวลาตรวจทานและส่งงานให้ตรงตามกำหนด รวมถึงหากนัดหมายกับผู้ใดควรที่จะเผื่อเวลาในการเดินทางเพื่อไปถึงจุดหมายก่อนเวลาสักเล็กน้อย เพื่อจะได้ไม่ต้องเร่งรีบรวมถึงมีเวลาเตรียมความพร้อมให้กับตนเอง

การที่เราเป็นคนซื่อตรงต่อเวลานั้น จะช่วยให้เราเป็นคนที่ยั่งยืน แข็งเอาจริงเอาจัง มีความกระตือรือร้น รักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ช่วยให้เราไม่เฉื่อยชา ทันท่วงที มีชีวิตชีวา เป็นคนมีวินัย สามารถจัดการกับงานหรือสิ่งที่ผ่านเข้ามาได้อย่างเป็นระเบียบ จึงทำให้เป็นคนที่มีประสิทธิภาพ มีความก้าวหน้าในชีวิต รวมถึงเป็นคนน่าเชื่อถือ และผู้อื่นให้ความไว้วางใจแก่เรา สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งของการตรงต่อเวลา ที่สำคัญเหนืออื่นใดคือจะช่วยให้เราสามารถจัดการกับชีวิตของเราได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

- ครูให้นักเรียนดูรูปนาฬิกาในแบบต่างๆ และให้นักเรียนทุกคนหยิบนาฬิกาของตนเองขึ้นมา และให้แต่ละคนเขียนว่าใน 1 วัน นักเรียนทำอะไรบ้าง โดยเขียนลงในกระดาษ A 4

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ตรวจสอบว่า นักเรียนเป็นคนที่ซื้อตรงต่อเวลาในเรื่องใดบ้าง และนาฬิกามีความสำคัญกับนักเรียนมากน้อยเพียงใด?

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 ใบความรู้เรื่อง “ พันท้ายนรสิงห์ ”

5.1.2 ใบความรู้เพลงตรงต่อเวลา

5.1.3 รูปภาพนาฬิกา

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องจิตตภิบาล

5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้

6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้ เรื่อง “ พันท้ายนรสิงห์ ”

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้เสด็จลงเรือพระที่นั่งเอกชัยเพื่อไปประพาสทรงเบ็ด เมื่อเรือพระที่นั่งมาถึงตำบลโคกขาม เมืองสาครบุรี ซึ่งเป็นคลองคดเคี้ยว พันท้ายนรสิงห์ นายท้ายเรือ ไม่สามารถกัศท้ายได้ทัน เรือพระที่นั่งจึงชนกิ่งไม้หักตกน้ำ ซึ่งมีโทษประหาร แต่พระเจ้าเสือ เห็นว่าเป็นเรื่องสุดวิสัย จึงพระราชทานอภัยโทษให้ ถึงสองครั้ง แต่พันท้ายนรสิงห์กลับขอให้ประหารตน ขอมตายเพื่อมิให้เสียกมลคุณเกียรติยศ ด้วยความกล้าหาญ และความซื่อตรงต่อหน้าที่นี้เอง ที่ทำให้ปัจจุบันยังมีศาลพันท้ายนรสิงห์อยู่ที่จังหวัดสมุทรสาคร บริเวณที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานให้อุณชนรุ่นหลังนึกถึงคุณงามความดีของท่าน ซึ่งแม้จะเป็นเพียงนายท้ายเรือ แต่ก็ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ลูกหลาน หากท่านรับการอภัยโทษครั้งนั้นชื่อเสียงของท่านก็คงไม่เป็นที่กล่าวขวัญกันจนถึงทุกวันนี้

ใบความรู้ นาฬิกาแบบต่างๆ

เพลงตรงต่อเวลา

ตรงต่อเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ตรง ตรง ตรงเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
เราเกิดมาเป็นคนต้องหมั่นฝึกฝนให้ตรงเวลา
วันคืนไม่คอยท่า วันเวลาไม่เคยคอยใคร ๆ (ซ้ำ)

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระ 2.5 มีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เสรีภาพในโรงเรียน จำนวน 3 คาบ

---

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนเรียนรู้ที่จะใช้เสรีภาพของตนในสังคมโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม เคารพในเสรีภาพของผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอย่างเหมาะสมในระยะยาว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนอธิบายความหมายของ “อิสรภาพในโรงเรียน เสรีภาพส่วนบุคคลในการสื่อสาร และการพึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรทางธรรมชาติ”

1.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างมีอิสรภาพบนพื้นฐานของความถูกต้อง

1.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนรู้จักวิธีการใช้อิสรภาพในโรงเรียน เสรีภาพส่วนบุคคลในการสื่อสารและการพึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ

3. สาระการเรียนรู้

3.1 อิสรภาพในโรงเรียน

3.2 เสรีภาพส่วนบุคคลในการสื่อสาร

3.3 พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 อิสรภาพ-อิสรภาพในโรงเรียน

ขั้นนำ

- กิจกรรม แพนพังก์แท้ประจำโรงเรียน
  - แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ทีม
  - ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับโรงเรียน ให้ทั้ง 2 ทีม ส่งตัวแทนออกมาตอบ ทีมไหนตอบคำถามได้มากกว่าเป็นทีมชนะ
  - ครูสรุปข้อคิดจากกิจกรรมในการอยู่ที่โรงเรียนเราสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสรภาพ การเรียนรู้บางอย่างไม่ได้อยู่ในบทเรียนหรือในวิชาเรียน ยกตัวอย่างเช่นคำถามที่ใช้ในกิจกรรม เราเรียนรู้เนื่องจากเราเป็นหนึ่งในสมาชิกของโรงเรียนนี้

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของ “โรงเรียน” คือ สถานที่สำหรับฝึกสอนนักเรียนภายใต้การดูแลของครูหรืออาจารย์
- ครูอธิบาย “อิสรภาพในโรงเรียน” คือ ความสามารถในทางความคิด มีอิสระในการสร้างสรรค์การเรียนรู้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับกฎระเบียบของโรงเรียน อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและโรงเรียน เพราะฉะนั้น การใช้อิสรภาพในโรงเรียนต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่ใช่ว่านักเรียนจะใส่ชุดอะไรมาเรียนก็ได้ หรือจะมาเรียนเวลาใดก็ได้ แต่อิสรภาพในที่นี้คือการสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยมีคุณครูหรือแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาอย่างอิสรภาพ

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ตรงจุดพฤติกรรมของตนที่กระทำในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้อิสรภาพเจียบๆ สักครูหนึ่ง
- นักเรียนเขียนกิจกรรมที่นักเรียนกระทำในโรงเรียนและแสดงถึงการใช้อิสรภาพในโรงเรียนอย่างเต็มที่และถูกต้อง

คาบที่ 2 เสรีภาพ – เสรีภาพส่วนบุคคลในการสื่อสาร

ขั้นนำ

เกมผู้ส่งสาร

- ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม 1. 2. 3. 4.
- ครูเตรียมหัวข้อ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลาก ดังนี้
  - พูด - นักเรียนแข่งขันการโต้วาที ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศไทย
  - เขียน - นักเรียนแข่งขันการโต้วาที ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศไทย
  - แสดง - นักเรียนแข่งขันการโต้วาที ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศไทย
- ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงตามหัวข้อที่กลุ่มตนเองได้รับ
- ครูถามนักเรียนว่ามีวิธีการสื่อสารอะไรบ้างที่เพื่อนแสดงไป
- ครูสรุปข้อคิดที่ได้รับ ในปัจจุบันการสื่อสาร คือ กระบวนการสำหรับแลกเปลี่ยนสารรูปแบบอย่างง่ายของสารไปยังผู้รับสาร อาจอยู่ในรูปแบบของท่าทางสัญลักษณ์ รูปแบบของภาษา การสื่อสารเกิดจากความต้องการที่คนจะส่งข้อมูลหากัน เรามีเสรีภาพในการใช้สื่อสารสนเทศ

ขั้นสอน

- ครูอธิบายเสรีภาพส่วนบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยชอบด้วยกฎหมาย หมายถึง การที่จะติดต่อสื่อสารกับใคร ไม่ว่าจะด้วยเครื่องมือสื่อสารใด ๆ เช่น โทรศัพท์คอมพิวเตอร์ หรือจะติดต่อโดยตรงกับคนนั้น เราทุกคนย่อมมีเสรีภาพภาพส่วนบุคคลในการพูดคุยกับใครการเจรจาไม่ว่าธุรกิจหรือกับเพื่อนฝูง หรือจะส่งข้อความไปทางหนังสือพิมพ์ทาง SMS MMS วิดีโอสามารถทำได้แต่ต้องไปทำให้ผู้อื่นเสียหาย เสียชื่อเสียงหรือทำลายความมั่นคงของชาติ หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีผลดี

คือ จะติดต่อสื่อสารเรื่องใดๆ ก็ได้อย่างเสรี เพื่อให้งาน หรือการดำเนินชีวิตเป็นไปได้อย่างสะดวก สามารถทำได้อย่างอิสระตามความพอใจแต่ต้องไม่ใช้วิธีนี้ไปทำให้ใครเสียหาย

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งเกี่ยวกับผู้ที่ทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง
- นักเรียนเขียนวิธีการใช้สื่อ สารสนเทศ อย่างสร้างสรรค์ หรือ นักเรียนออกแบบ website, webpage เพื่อสาธารณประโยชน์

คาบที่ 3 ฟังตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ

ขั้นนำ

- ครูเล่าเรื่องพระเจ้าสร้างโลก หรือ การสร้างมนุษย์ จากใบความรู้
- ครูถามนักเรียนว่าพระเจ้าสร้างอะไรบ้าง แล้วสิ่งเหล่านั้นอำนวยความสะดวกอะไรให้กับเราบ้าง
- ครูสรุปข้อคิดเรื่อง พระเจ้าสร้างโลกในพระคัมภีร์กล่าวถึงการกำเนิดของสรรพสิ่งในโลก พระเจ้าสร้างสิ่งต่างๆขึ้นมา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ และในพระคัมภีร์ยังบอกให้มนุษย์เป็นผู้ดูแลสิ่งต่างๆเหล่านั้นอีกด้วย

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของการฟังตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง ความสามารถในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และความสามารถในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงอยู่ไม่ให้เกิดเสื่อมเสียไปจนหมดสิ้น หรือไม่ให้เสียสมดุลธรรมชาติ
- นักเรียนคิดว่าจะมีส่วนในการดูแลสิ่งสร้างของพระเจ้าได้อย่างไร ให้นักเรียนสรุปเป็นแผนผังความคิด โดยเขียนลงในกระดาษ A 4

ขั้นไตร่ตรอง

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งว่า นักเรียนมีวิธีการในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าอย่างไร และนักเรียนมีอิสระและเสรีภาพในการใช้ทรัพยากรมากน้อยเพียงใด

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 ใบงาน คำถามแผนผังขั้นแต่ประจำ
- 5.1.2 ใบความรู้ การเนรมิตสร้างโลก
- 5.1.3 ใบความรู้ การสร้างมนุษย์

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด
- 5.2.2 ห้องจิตตาศึกษา
- 5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้
- 6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบงาน

คำถามแฟนพันธุ์แท้ประจำโรงเรียน

1. โรงเรียนก่อตั้งเมื่อปีใด
  2. โรงเรียนก่อตั้งมาเป็นระยะเวลากี่ปี
  3. ใครเป็นผู้จัดการคนแรก
  4. ผู้จัดการคนปัจจุบันชื่ออะไร
  5. นักเรียนในโรงเรียนมีทั้งหมดกี่คน
  6. นักเรียนจะมาโรงเรียนสายถ้ามาหลังจากเวลาทำไหว้
  7. เวลาพักกลางวันของนักเรียนคือเวลาทำไหว้
  8. คุณครูฝ่ายปกครองชื่ออะไร
  9. คุณครูผู้สอนวิชาสังคมชื่ออะไร
- ฯลฯ
- (อาจสอดแทรกคำถามที่เหมาะสม และสามารถเปลี่ยนแปลงคำถามได้ตามความเหมาะสม)

ใบความรู้เรื่อง การเนรมิตสร้างโลก (ปฐมก 1:1-26)

เมื่อแรกเริ่มนั้น พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างฟ้าและแผ่นดินแผ่นดินยังเป็นที่ร้างไร้รูปร่างความมืดมิดปกคลุมอยู่เหนือทะเลลึก และลมพายุแรงกล้าพัดอยู่เหนือน้ำ

พระเจ้าตรัสว่า “จงมีความสว่าง” และความสว่างก็อุบัติขึ้น พระเจ้าทรงเห็นว่าความสว่างนั้นดี ทรงแยกความสว่างออกจากความมืดพระเจ้าทรงเรียกความสว่างว่า “วัน” ทรงเรียกความมืดว่า “คืน” มีเวลาค่ำ มีเวลาเช้านับเป็นวันที่หนึ่ง

พระเจ้าตรัสว่า “จงมีแผ่นดินฟ้าขึ้นระหว่างน้ำเพื่อแยกน้ำออกจากกัน” และก็เป็นเช่นนั้น พระเจ้าทรงสร้างแผ่นดินฟ้าและทรงแยกน้ำได้แผ่นดินฟ้าออกจากน้ำที่อยู่เหนือแผ่นดินฟ้า พระเจ้าทรงเรียกแผ่นดินฟ้าว่า “ท้องฟ้า” มีเวลาค่ำ มีเวลาเช้านับเป็นวันที่สอง

พระเจ้าตรัสว่า “น้ำได้ท้องฟ้าจงมารวมอยู่ในที่เดียวกันที่แห่งจงปรากฏขึ้น” และก็เป็นเช่นนั้น พระเจ้าทรงเรียกที่แห่งว่า “แผ่นดิน” ทรงเรียกมวลน้ำว่า “ทะเล” พระเจ้าทรงเห็นว่าดี

พระเจ้าตรัสว่า “แผ่นดินจงผลิตหญ้าเขียว คือพืชที่มีเมล็ดและไม้ผลที่มีเมล็ดในผลแต่ละชนิดบนแผ่นดิน” และก็เป็นเช่นนั้น แผ่นดินผลิตหญ้าเขียว พืชที่มีเมล็ด และไม้ผลที่มีเมล็ดในผลแต่ละชนิด พระเจ้าทรงเห็นว่าดี มีเวลาค่ำ มีเวลาเช้านับเป็นวันที่สาม

พระเจ้าตรัสว่า “จงมีดวงสว่างบนแผ่นดินฟ้าเพื่อแยกวันออกจากคืน เป็นเครื่องกำหนดเทศกาล วันและปี ใ้ใช้เป็นตะเกียงบนท้องฟ้าเพื่อส่องแสงเหนือแผ่นดิน” และก็เป็นเช่นนั้น พระเจ้าทรงสร้างดวงสว่างใหญ่สองดวงทรงให้ดวงใหญ่กำหนดวัน ดวงเล็กกำหนดคืนและทรงสร้างดวงดาวด้วย พระเจ้าทรงจัดสิ่งเหล่านี้ไว้บนแผ่นดินฟ้า เพื่อส่องสว่างเหนือแผ่นดิน เพื่อกำหนดวันและคืน เพื่อแยกความสว่างจากความมืด พระเจ้าทรงเห็นว่าดี มีเวลาค่ำ มีเวลาเช้านับเป็นวันที่สี่

พระเจ้าตรัสว่า “น้ำจงผลิตสิ่งที่มีชีวิตมากมาย นกจิ้งโฉบบินได้แผ่นดินฟ้าเหนือแผ่นดิน” และก็เป็นเช่นนั้น พระเจ้าทรงสร้างสัตว์ทะเลขนาดใหญ่ สิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดที่แหวกว่ายอยู่ในน้ำ รวมทั้งนกมีปีกทุกชนิด พระเจ้าทรงเห็นว่าดี พระเจ้าทรงอวยพรสัตว์เหล่านี้ว่า “จงมีลูกมาก และเพิ่มจำนวนขึ้นจนเต็มทะเล นกจิ้งโฉบจำนวนบนแผ่นดิน” มีเวลาค่ำ มีเวลาเช้านับเป็นวันที่ห้า พระเจ้าตรัสว่า “แผ่นดินจงผลิตสัตว์ทุกชนิด” ทั้งสัตว์เลี้ยงสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์ป่า และก็เป็นเช่นนั้น พระเจ้าทรงสร้างสัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง และสัตว์เลื้อยคลานทุกชนิดบนแผ่นดิน พระเจ้าทรงเห็นว่าดี

พระเจ้าตรัสว่า “เราจงสร้างมนุษย์ขึ้นตามภาพลักษณ์ของเรา ใ้มีความคล้ายคลึงกับเรา ใ้เป็นนายปกครองปลาในทะเล นกในท้องฟ้า สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่าและสัตว์เลื้อยคลานบนแผ่นดิน”

ใบความรู้เรื่อง “การสร้างมนุษย์” (ปฐมกถา 1 : 26-29 และ 2:18-25)

พระเจ้าตรัสว่า “เราจงสร้างมนุษย์ขึ้นตามภาพลักษณ์ของเรา ให้มีความคล้ายคลึงกับเรา ให้เป็นนายปกครองปลาในทะเล นกในท้องฟ้า สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่าและสัตว์เลื้อยคลานบนพื้นดิน” พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์พระองค์ทรงสร้างเขาตามภาพลักษณ์ของพระเจ้าพระองค์ทรงสร้างให้เป็นชายและหญิง พระเจ้าทรงอวยพรเขาทั้งสองว่า “จงมีลูกมาก และทวีจำนวนขึ้นจนเต็มแผ่นดิน จงปกครองแผ่นดิน จงเป็นนายเหนือปลาในทะเล นกในอากาศ และสัตว์ทุกชนิดที่เคลื่อนไหวอยู่บนแผ่นดิน” พระเจ้ายังตรัสอีกว่า “ดูซิ เราให้ข้าวทุกชนิดซึ่งอยู่บนแผ่นดิน และผลไม้ที่มีเมล็ดเป็นอาหารสำหรับท่าน”

องค์พระผู้เป็นเจ้าตรัสว่า “มนุษย์อยู่เพียงคนเดียวนั้น ไม่ดีเลย เราจะสร้างผู้ช่วยที่เหมาะสมกับเขาให้” องค์พระผู้เป็นเจ้าจึงทรงเอาดินมาปั้นสัตว์ป่าทุกชนิดและนกทุกชนิดในท้องฟ้า ทรงนำสัตว์เหล่านี้มาให้มนุษย์เพื่อดูว่าเขาจะตั้งชื่อมันว่าอย่างไร สัตว์แต่ละตัวจะมีชื่อตามที่มนุษย์ตั้งให้ มนุษย์จึงตั้งชื่อให้สัตว์เลี้ยง นกในอากาศ และสัตว์ป่าทั้งหมด แต่มนุษย์ยังไม่พบผู้ช่วยที่เหมาะสมกับตน ดังนั้น องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงทำให้มนุษย์หลับสนิท และขณะที่เขากำลังนอนหลับ ก็ทรงเอากระดูกซี่โครงของเขาออกมาหนึ่งซี่ และทรงปั้นดาลีให้เนื้อปิดสนิท

องค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าทรงเอาซี่โครงนั้นมาสร้างหญิง แล้วทรงนำมาให้มนุษย์ มนุษย์จึงพูดว่า “นี่คือกระดูกจากกระดูกของฉัน และเนื่องจากเนื้อของฉัน นางจะมีชื่อว่าหญิง เพราะนางมาจากชาย” เพราะฉะนั้นชายจะละบิตามารดาของตน ไปผูกพันกับภรรยา และทั้งสองจะเป็นเนื้อเดียวกัน เขาทั้งสองคือมนุษย์และภรรยาต่างเปลือยกายอยู่ แต่ไม่อายกัน

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์ถึงความสำคัญและความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์
- 1.2 อภิปรายถึงพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6
- 1.3 เสนอแนวทางของการปฏิบัติตนที่ดีในฐานะที่เป็นพสกนิกรต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ความหมายของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย
- 2.2 ด้านทักษะ
นักเรียนอธิบายพระราชกรณียกิจเด่นๆ ของพระมหากษัตริย์ไทยได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ พระคุณของสถาบันมหากษัตริย์ไทย

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความสำคัญและความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์
- 3.2 พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6
- 3.3 หน้าที่ของพสกนิกรที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูเกริ่นนำบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยที่ได้เรียนรู้มาตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายความหมายของ “กษัตริย์คือผู้ให้” ในใบงาน
- ครูและนักเรียนชมภาพยนตร์สารคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) (คลิปวีดิทัศน์อยู่ในซีดีประกอบ)

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6
- นักเรียนได้ตรงตรงถึงพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6 แล้วนักเรียนคิดเห็นอย่างไร?

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูอ่าน และอธิบาย คุณค่าพระวรสาร เรื่องเกลือดองแผ่นดิน และแสงสว่างของโลก

ขั้นสอน

- นักเรียนวิเคราะห์จากคุณค่าพระวรสาร และยกตัวอย่าง ความดี หรือ สิ่งที่ปฏิบัติความดีเช่นเกลือและแสงสว่างส่องโลกได้อย่างไร
- นักเรียนศึกษาใบความรู้ นิทานเรื่อง “ของขวัญแด่พระราชินี”
- นักเรียนทำใบงานจากเรื่องของขวัญของพระราชินี

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามและนำเสนอแนวความคิดในกลุ่มหรือหน้าห้องเรียน

5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

5.1 นิทานเรื่อง “ของขวัญแด่พระราชินี” ที่มา : www.oknation.net/blog/gedtawa/2007/)

5.2 ใบความรู้พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6 ที่มา <http://youtu.be/Y53NNYsGA90>

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	แบบสังเกตพฤติกรรม

ใบอภิปราย เรื่อง กษัตริย์..คือผู้ให้

ชื่อกลุ่ม .....

รายชื่อสมาชิก 1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

บันทึกผลการอภิปราย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ เรื่อง พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6

พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6

ด้านการศึกษา

ในด้านการศึกษา ทรงริเริ่มสร้างโรงเรียนขึ้นแทนวัดประจำรัชกาล ได้แก่ โรงเรียนมหาดเล็กหลวง ซึ่งในปัจจุบันคือโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ทั้งยังทรงสนับสนุนกิจการของโรงเรียนราชวิทยาลัยซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาขึ้นในปี พ.ศ. 2440 (ปัจจุบันคือโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์) และในปี พ.ศ. 2459 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐาน “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ขึ้นเป็น “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย

ด้านการเศรษฐกิจ

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติค้ำประกันออมสิน พ.ศ. 2456 ขึ้น เพื่อให้ประชาชนรู้จักออมทรัพย์และเพื่อความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังทรงริเริ่มก่อตั้งบริษัท ปูนซิเมนต์ไทยขึ้น

ด้านคมนาคม

ในปี พ.ศ. 2460 ทรงตั้งกรมรถไฟหลวง และเริ่มเปิดการเดินรถไฟสายกรุงเทพฯ ถึงเชียงใหม่ สายได้จากธนบุรีเชื่อมกับปิ่นเกล้าและสิงคโปร์ อีกทั้งยังทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างสะพานพระราม 6 เพื่อเชื่อมทางรถไฟไปยังภูมิภาคอื่น

ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย
ทรงตั้งกรมมหรสพ เพื่อฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทย และยังได้ทรงสร้างโรงละครหลวงไว้ในพระราชวังทุกแห่ง นอกจากนี้ ยังทรงสนพระราชหฤทัยด้านจิตรกรรมและสถาปัตยกรรมไทย

ด้านการต่างประเทศ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชโองการประกาศสงครามกับประเทศฝ่ายเยอรมัน ในสงครามโลกครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมกับประเทศฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งประกอบด้วยประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซียเป็นผู้นำ พร้อมทั้งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ส่งทหารไทย

อาสาสมัครไปร่วมรบในสมรภูมิยุโรปด้วย ผลของสงครามประเทศฝ่ายสัมพันธมิตรได้ชัยชนะ ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสเจรจากับประเทศมหาอำนาจหลายประเทศ ในการแก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เช่น สนธิสัญญาสิทธิสภาพนอกอาณาเขต สนธิสัญญาจำกัดอำนาจการเก็บภาษีของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และสนธิสัญญาจำกัดอำนาจกลางประเทศไทย

ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวัชรพยาบาลเมื่อ พ.ศ. 2455 และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เมื่อ พ.ศ. 2457 และทรงเปิดการประปากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2457

ด้านกิจการเสือป่าและลูกเสือ

ทรงจัดตั้งกองเสือป่าเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 และทรงจัดตั้งกองลูกเสือกองแรกขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (วชิราวุธวิทยาลัย ในปัจจุบัน) ด้านการฝึกสอนระบอบประชาธิปไตย ทรงทดลองตั้ง "เมืองมั่ง" หลังพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงจัดให้เมืองมั่ง มีระบอบการปกครองของตนเองตามวิถีทางประชาธิปไตย รวมถึงเมืองจำลอง "ดุสิตธานี" ในพระราชวังดุสิต (ต่อมาทรงย้ายไปที่พระราชวังพญาไท)

ด้านวรรณกรรมและหนังสือพิมพ์

ทรงส่งเสริมให้มีการแต่งหนังสือ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติวรรณคดีสโมสร สำหรับในด้านงานหนังสือพิมพ์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสมุด เอกสาร พ.ศ. 2465 ขึ้น

หน้าที่ของพสกนิกรที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดหน้าที่ของประชาชนไว้ในหมวดที่ ๔ ว่าด้วย “หน้าที่ของชนชาวไทย” สรุปได้ดังนี้

๑. หน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย
๓. หน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
๔. หน้าที่ป้องกันประเทศ
๕. หน้าที่รับราชการทหาร
๖. หน้าที่เสียภาษีอากร
๗. หน้าที่ช่วยเหลือราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ
๘. หน้าที่รับการศึกษาอบรมตามที่กฎหมายบัญญัติ
๙. หน้าที่พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๑๐. หน้าที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณค่าพระวรสาร

เกลียดดองแผ่นดิน และแสงสว่างส่องโลก

¹³ท่านทั้งหลายเป็นเกลียดดองแผ่นดิน ถ้าเกลียดใจไปแล้ว จะเอาอะไรมาทำให้เค็มอีกเล่า เกลื่อนั้นย่อมไม่มีประโยชน์อะไร นอกจากจะถูกทิ้งให้คนเหยียบย่ำ

¹⁴ท่านทั้งหลายเป็นแสงสว่างส่องโลก เมืองที่ตั้งอยู่บนภูเขาจะไม่ถูกปิดบัง ¹⁵ไม่มีใครจุดตะเกียงแล้วเอามาวางไว้ใต้ถัง แต่ย่อมตั้งไว้บนเชิงตะเกียง จะได้ส่องสว่างแก่ทุกคนในบ้าน ¹⁶ในท่านองเดียวกัน แสงสว่างของท่านต้องส่องแสงต่อหน้ามนุษย์ เพื่อคนทั้งหลายจะได้เห็นกิจการดีของท่าน และสรรเสริญพระบิดาของท่านผู้สถิตในสวรรค์

ใบความรู้เรื่อง “ของขวัญแก่พระราชินี”

นานมาแล้วมีพระราชินีพระองค์หนึ่ง ในพระทัยของพระองค์เต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก และความเมตตา ประชาชนจึงเคารพเทิดทูนพระองค์มากถึงขนาดช่วยกันแต่งเพลงสรรเสริญพระเกียรติขึ้น และขับขานเพลงนี้แก่พระองค์ถึงสามเวลา คือ เช้า กลางวัน และเย็น

เพลงสรรเสริญนี้ได้ยินไปถึงญาติที่บำเพ็ญตบะแก่กล้าอยู่ในป่าลึก ญาติสงสัยว่าพระราชินีจะดีเลิศดังบทเพลงที่ตนได้ยินจริงหรือไม่ จึงเดินทางมาหาพระราชินี และบอกว่าจะมอบของขวัญที่วิเศษที่สุดให้แก่พระองค์

"เหตุใดท่านจึงลำบากนำของขวัญมามอบให้กับเราด้วยเล่า" พระราชินีตรัสถามญาติด้วยความแปลกใจ

ญาติตอบว่า "เพราะพระองค์คือราชาผู้เป็นที่รักของปวงชน หม่อมฉันจึงอยากตอบแทนพระองค์ที่ทำให้ประชาชนในแผ่นดินของพระองค์มีความสุข ซึ่งมีใจว่าพระราชินีทุกพระองค์จะทำได้" กล่าวจบ ญาติก็ว่ามนต์คาถาแล้วเสกดาบส้อมพลอยเล่มหนึ่งออกมา "ด้วยดาบนี้" ญาติพูด "พระองค์จะมีพลังกำลังมากมาย และสามารถเอาชนะคนทั้งโลกได้"

พระราชินีทรงมองดาบเล่มนั้นแล้วพูดหนึ่ง แล้วตรัสแก่ญาติว่า "ขอบคุณท่านญาติ แต่ดาบนี้คงไม่เป็นประโยชน์อันใดกับเราดอก เพราะเราไม่ปรารถนาที่จะทำสงครามแม้แต่น้อย"

"แต่สงครามที่ชนะจะทำให้พระองค์ขยายอาณาเขตออกไปได้กว้างไกล และพระนามของพระองค์จะกระเดื่องเลื่องลือไปทั่วสารทิศ" ญาติกล่าวแนะ

"แต่สงครามก็ทำให้เกิดความสูญเสียทุกหย่อมหญ้าเช่นกัน" พระราชินีทรงแย้งและกล่าวต่อว่า "สงครามยังทำให้เด็กจำนวนมากต้องกำพร้า ทำให้ภรรยาผู้ซื่อสัตย์เป็นหม้าย ทำให้คนแก่เฒ่าขาดลูกหลานดูแลในบ้านปลาย เราไม่อยากให้ประชาชนของเราหลังน้ำตา และเป็นทุกข์เพราะสงคราม ดังนั้นเราจะไม่มีวันทำสงครามกับบ้านเมืองอื่นเพียงเพราะต้องการขยายอาณาเขตซึ่งเราเองก็มีพอแล้ว หรือให้ใคร ๆ มาพูดเขินขอรัดด้วยเรื่องนี้ออก"

ฤๅษีฟังแล้วรู้สึกชื่นชมพระราชามาก จึงกล่าวต่อไปว่า "พระองค์คือพระราชามีหัวใจประเสริฐโดยแท้ ถ้าอย่างนั้นหม่อมฉันจะขอมอบเพชรพลอยให้แก่พระองค์แทนก็แล้วกัน"

โดยไม่ต้องคิด พระราชาทรงปฏิเสธอีกครั้ง "เรามีของพวกนั้นแล้วละท่านฤๅษี คงไม่ต้องการมันจากท่านอีกดอก"

"แต่ที่พระองค์มีอยู่มันน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับพระราชากองบ้านเมืองอื่น ทรงรับเพชรพลอยของหม่อมฉันไปเถิด แล้วพระองค์จะเป็นพระราชาร่ำรวยที่สุดในโลก เมื่อพระองค์อยากจะได้อะไรก็ใช้เพชรพลอยเหล่านี้ซื้อหามาได้หมดแม้แต่ข้าทาสบริวาร" ฤๅษีกล่าว

แต่พระราชตรัสว่า "เราอาจจะมีน้อยเมื่อเทียบกับคนอื่น แต่เรามีมากพอแล้วสำหรับตัวเอง ไม่ว่าจะเงินทอง สิ่งของ หรือแม้แต่ข้าทาสบริวารก็ตาม ดังนั้นท่านจงเก็บเพชรพลอยของท่านไปเถิด เพราะเราไม่ยอกร่ำรวยหรืออยากมีอะไรเพิ่มขึ้นมากกว่านี้อีกแล้ว"

ขอบคุณภาพประกอบจาก <http://www.series.in.th>

ฤๅษีรู้สึกยินดีในคำตอบของพระราชามาก จึงเสนอของขวัญชิ้นใหม่แก่พระองค์ทันที "ถ้าอย่างนั้น หม่อมฉันจะทอมนต์เพื่อเบิกทางนำพระองค์สู่สวรรคาลัยใหม่ พระองค์จะพบแต่ความสุขกายสบายใจเมื่อได้ไปอยู่ที่นั่น"

แต่พระราชเองก็ทรงปฏิเสธทันทีเช่นกัน "โอ..อย่าทำเช่นนั้นเลยท่านฤๅษี เราไม่ยอกไปสวรรคาลัยหรอก เพราะทุกวันนี้เราก็ได้อยู่ในสวรรคาลัยที่มีความสุขมากแล้ว"

ฤๅษีไม่เข้าใจ พระราชจึงทรงอธิบายว่า "เราเป็นพระราช เมื่อเราปกครองบ้านเมืองให้ประชาชนของเรามีรอยยิ้ม มีเสียงหัวเราะ และอยู่กันอย่างมีความสุขแล้ว เมื่อนั้นตัวเราก็มีความสุขไม่ต่างจากการอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เลย เพราะฉะนั้นเราขออยู่ที่นี้กับประชาชนของเราเถิดนะท่านฤๅษี"

ฤๅษีซาบซึ้งในคำตรัสของพระราชจนไม่อาจกลืนน้ำตาไว้ได้

"พระองค์คือพระราชผู้ยิ่งใหญ่โดยแท้ หม่อมฉันปลื้มปีติแทนประชาชนของพระองค์จริง ๆ" ฤๅษีกล่าว

สรรเสริญพระราชากับด้วยความจริงใจ

"แม้พระองค์จะไม่รับของขวัญชิ้นใดจากหม่อมฉันเลย แต่หม่อมฉันก็จะมอบเมล็ดพันธุ์ดอกไม้ชนิดหนึ่งให้เป็นของขวัญแก่พระองค์"

"เมล็ดพันธุ์ดอกไม้เช่นนั้นหรือ" พระราชาทรงสนพระทัย ด้วยว่าพระองค์มีความรัก ความเมตตาอยู่ในพระทัย จึงทรงชื่นชอบดอกไม้เป็นพิเศษ

"ใช่แล้ว เมล็ดพันธุ์นี้เป็นเมล็ดพันธุ์วิเศษ เมื่อพระองค์ทรงปลูก มันจะงอกขึ้นมาเป็นดอกไม้แห่งความรัก ความเมตตา ใครก็ตามหากได้ดมกลิ่นดอกไม้ชนิดนี้ จิตใจของเขาจะถูกขัดเกลาคำให้เต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตา และมีชีวิตอย่างเป็นสุขตลอดไป"

พระราชาทรงยินดีที่จะรับของขวัญชิ้นนี้ไว้ พระองค์ตรัสว่า

"ไม่มีของขวัญอะไรจะพิเศษเท่าเมล็ดพันธุ์นี้อีกแล้ว เราจะนำเมล็ดพันธุ์ของท่านไปหว่านให้ทั่วเมือง เพื่อให้ประชาชนของเราได้สูดดมกลิ่นแห่งความรักความเมตตาทุกวัน พวกเขาจะได้รักกัน มีความเมตตามอบให้กันและพบกับความสุขตลอดไป" กล่าวจบพระราชาก็ขอบคุณฤๅษีเป็นการใหญ่ ฤๅษีให้พรแก่พระราชากับและลากลับไปบำเพ็ญตบะในป่าใหญ่ดั้งเดิม

บทสรุปของผู้แต่ง

พระราชาก็เป็นพระราชากับแท้จริงนั้นจะตระหนักถึงหน้าที่ที่แท้จริงของพระองค์อยู่ตลอดเวลา พระราชากับที่แท้จริงจะทรงทราบว่าสวรรค์ให้พระองค์เกิดมาสูงส่งเพื่ออะไร.. ไม่ใช่ทำตนให้มีอำนาจที่สุด ไม่ใช่เพื่อแสวงหาความมั่นคง และไม่ใช่เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ไปทั่วโลก แต่สวรรค์ให้พระองค์เป็นพระราชากับเพื่อมอบความสุขให้แก่ประชาชนของพระองค์เอง

เราอาจจะไม่ได้เกิดมาสูงส่งเป็นถึงพระราชากับ แต่เราก็สามารถตระหนักในหน้าที่ของเราได้ และหน้าที่ของเราจะนำมาซึ่งของขวัญชิ้นสำคัญในชีวิต ตั้งคำถามบ่อย ๆ ว่าเราเกิดมาเพื่ออะไร เพื่อความยิ่งใหญ่เหนือคนอื่นโดยไม่รู้จักกับคนที่จริงใจกับเรามากคน เพื่อความร่ำรวยที่เมื่อตายไปเราก็ต้องทิ้งทั้งหมดไว้ข้างหลัง หรือมีชีวิตอย่างธรรมดา ๆ แต่เป็นเพื่อนสนิทกับความสุขไปตลอดทั้งชีวิต

ขอขอบคุณสำนักพิมพ์ปริิมาต์ที่เอื้อเฟื้อนิทานสอนใจดี ๆ ในชุดหนังสือนิทานสีขาวของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ไว้ ณ ที่นี้

(ที่มา : www.oknation.net/blog/gedtawa/2007/)

ใบงาน : เรื่องของขวัญแต่พระราช

คำชี้แจง   ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่า พระราชามีคุณธรรมเรื่องใด จงให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

2. ฤๅมิ ได้ให้ของขวัญอะไร แก่พระราชบ้าง และพระราชปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนในฐานะที่เป็นพสกนิกรคนหนึ่ง นักเรียนจะให้ของขวัญใดแก่พระราชของนักเรียน เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

ความสำคัญและความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์
: บทบาทที่สำคัญของพระมหากษัตริย์ปัจจุบัน บทบาทที่เกี่ยวกับประเทศชาติ

ลำดับที่	บทบาทที่สำคัญของพระมหากษัตริย์ปัจจุบัน บทบาทที่เกี่ยวกับประเทศชาติ
1	ทรงเป็นประมุขของชาติ เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด และเป็นมิ่งขวัญของชาติ
2	ทรงเป็นศูนย์รวมน้ำใจของประชาชน
3	ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก และทรงเป็นพุทธมามกะ
4	ทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความสามัคคีของคนในชาติ
5	ทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความสามัคคีของคนในชาติ
6	ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย
7	ทรงใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน ผ่านทางสถาบันบริหารนิติบัญญัติ และตุลาการ
8	ทรงยอมรับ และอุ้มชูระบอบประชาธิปไตยให้ดำรงอยู่ได้
9	ทรงทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีความต่อเนื่อง
10	ทรงช่วยแนะนำรัฐบาลด้านการปกครองยามจำเป็น
11	ทรงช่วยยับยั้งเหตุการณ์รุนแรงให้ผ่อนคลาย
12	ทรงใช้อำนาจอธิปไตยในนามของประชาชนชาวไทย
13	ทรงเป็นกลางทางการเมือง

ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษา

- คำชี้แจง :** 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน
2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม /อภิปราย

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

เรื่อง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คำสั่ง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง ด้านความเมตตา และให้ผู้ปกครอง และครู ร่วมประเมินด้วย

การให้คะแนน

ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้	2	คะแนน
ไม่ค่อยปฏิบัติ ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (นำคะแนน ของนักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู มารวมกัน แล้วหาร 3)

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	30	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ดี	26 – 29	คะแนน
ระดับคุณภาพ	พอใช้	20 – 25	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 20	คะแนน

พฤติกรรม	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
1. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
2. ตระหนักในความเป็นคนไทย			
3. สนับสนุนสินค้าของคนไทย			
4. มีความปรารถนาดีต่อชาติ ศาสนา สถาบันกษัตริย์ อย่างจริงใจ			
5. ร่วมกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อ พระมหากษัตริย์			
ลงชื่อผู้ประเมิน			
รวมคะแนน (แต่ละช่องเต็ม 30)			
คะแนนเฉลี่ย (รวม 3 ช่อง หาร 3)			
ระดับคุณภาพ			

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจ ความหมายของคำว่าผู้รับใช้และจิตอาสา
- 1.2 อธิบายลักษณะของผู้รับใช้แท้ที่มีจิตอาสา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนอธิบายความสำคัญของการเป็นผู้รับใช้ผู้อื่น และการมีจิตอาสา
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนปฏิบัติตนในการเป็นผู้รับใช้ผู้อื่น มีจิตอาสา
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสังคม ชุมชนรอบโรงเรียน

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ผู้ที่มีจิตรับใช้ คือผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้
- 3.2 ผู้รับใช้ คือผู้ที่รู้จักการให้ รู้จักการเสียสละแบ่งปัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนดูสารคดีการปฏิบัติหน้าที่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และองค์พระสันตะปาปา ฟรังซิสจากสื่อ (คลิปวิดีโอที่สอนอยู่ในซีดีประกอบ)

ขั้นสอน

- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คำตอบดังนี้
สื่อนำเสนอเรื่องของใคร มีฐานะอย่างไรในสังคม
  - บุคคลในสื่อทำอะไร เพื่อใคร
  - “ผู้นำ ผู้ปกครอง ผู้มีอำนาจ ผู้รับใช้” นักเรียนคิดว่า “บุคคลในสื่อ” เหมาะกับคำใดเพราะเหตุใด
  - นักเรียนคิดว่าในปัจจุบันนี้มีบุคคลใดบ้าง มีคุณลักษณะเหมือนบุคคลในสื่อ
- ครูให้นักเรียนแบ่งปันความคิดของนักเรียนตามความสมัครใจ และสุ่มซักถามเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระสำคัญที่เรียนในวันนี้

- ผู้ที่มีจิตรับใช้ คือผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งที่ตนเองมีแม้กระทั่งเวลา เพื่อแบ่งปันให้กับผู้อยู่ชายขอบและผู้ยากไร้
  - ผู้รับใช้ คือผู้ที่รู้จักการให้ รู้จักการเสียสละแบ่งปัน เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่เห็นแก่ตัว ให้ความเอาใจใส่ดูแลและรับใช้ผู้อยู่ชายขอบและผู้ยากไร้ ในรูปแบบต่างๆ
- นักเรียนไตร่ตรองบทเรียนที่ได้เรียนในวันนี้ แล้วร่วมกันสรุปความหมาย “ผู้รับใช้” และ คุณลักษณะ ของ “ผู้ที่มีจิตรับใช้”
  - ครูอธิบายและซักถามความเข้าใจในบทเรียน เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ถูกต้อง พร้อมสอนแทรก คุณค่าพระวรสารเรื่องการรับใช้ของพระเยซูว่า “เหมือนกับที่บุตรแห่งมนุษย์มิได้มาเพื่อให้ผู้อื่นรับ ใช้ แต่มาเพื่อรับใช้ผู้อื่น และมอบชีวิตของตนเป็นสินไถ่ เพื่อมวลมนุษย์” (มธ 20:28)

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 พระคัมภีร์

5.1.2 คลิปสารคดีการปฏิบัติหน้าที่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และองค์พระสันตะปาปาฟรานซิส

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์ อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ทั้งหมด	แบบสังเกตพฤติกรรม

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านผู้รับใช้ และผู้ที่มีจิตรับใช้

คำตั้ง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง ด้านผู้รับใช้ และผู้ที่มีจิตรับใช้ โดยให้ผู้ปกครอง และครูร่วมประเมินด้วย

การให้คะแนน

ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้	2	คะแนน
ไม่ค่อยปฏิบัติ ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (นำคะแนน ของนักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู มารวมกัน แล้วหาร 3)

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	30	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ดี	26 – 29	คะแนน
ระดับคุณภาพ	พอใช้	20 – 25	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 20	คะแนน

พฤติกรรม	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
1. ช่วยเหลือผู้ปกครองและครูด้วยความยินดี			
2. แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น			
3. แสดงความรัก ความห่วงใยต่อผู้อื่น			
4. มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นอย่างจริงใจ			
5. มีความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข			
6. มีความเสียสละสิ่งที่ตนมีอยู่			
7. รู้จักการแบ่งปันกับผู้อื่น			
8. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า			
9. รับใช้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ			
10. เสนอตัวเป็นผู้รับใช้ที่ดี			
ลงชื่อผู้ประเมิน			
รวมคะแนน (แต่ละช่องเต็ม 30)			
คะแนนเฉลี่ย (รวม 3 ช่อง หาร 3)			
ระดับคุณภาพ			

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระ 3.2, 3.3 รัก เมตตา เห็นอกเห็นใจและรับใช้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตอาสา
หน่วยการเรียนรู้ ที่ 2 เรื่อง หลักธรรมนำจิต...คิดรับใช้ จำนวน 1 คาบ

---

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 อธิบายหลักธรรมคำสอนที่เป็นพันธกิจแห่งการรับใช้ได้
- 1.2 บอกลักษณะและวิธีการปฏิบัติตนตามพันธกิจแห่งการรับใช้ตามคุณค่าพระวรสารได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
นักเรียนอธิบายคำสอนทางศาสนาเกี่ยวกับการรับใช้
- 2.2 ด้านทักษะ
นักเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยการปฏิบัติตนในการรับใช้ผู้อื่น
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
นักเรียนมีพฤติกรรมแห่งการรับใช้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 พันธกิจแห่งการรับใช้
- 3.2 คุณค่าพระวรสารเรื่องการรับใช้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนศึกษาข้อความคุณค่าพระวรสาร เรื่องการรับใช้ของพระเยซู ตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวที่ว่า “เหมือนกับที่บุตรแห่งมนุษย์มิได้มาเพื่อให้ผู้อื่นรับใช้ แต่มาเพื่อรับใช้ผู้อื่น และมอบชีวิตของตนเป็นสินไถ่ เพื่อมวลมนุษย์” (มธ 20 :28) และจากพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกาที่ว่า “แต่ท่านทั้งหลายจงอย่าเป็นเช่นนั้น ท่านที่เป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดจงทำตนเป็นผู้น้อยที่สุด ผู้ที่เป็นผู้นำจงเป็นผู้รับใช้” (ลก 22 : 26)

ขั้นสอน

- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยร่วมกันคิดวิเคราะห์จากข้อความในคุณค่าพระวรสาร
  - ใครบ้างเป็นผู้รับใช้ นักเรียนพิจารณาจากการกระทำใด
  - นักเรียนคิดว่าจะนำการกระทำของบุคคลตัวอย่างไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง
- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนแบ่งปันความคิดของกลุ่ม

ขั้นสรุป

- ครูสรุปแนวคิดที่สำคัญและสอนแทรก พันธกิจแห่งการรับใช้ : ปฏิบัติตนตามจิตตารมณ์และเจริญรอยตามนักบุญโยเซฟด้านการรับใช้
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่าเรามีพฤติกรรม มีจิตใจที่จะรับใช้บ้างไหม
- นักเรียนในห้องร่วมกันพิจารณาไตร่ตรองแนวคิดที่ครูสรุปและแนวคิดของแต่ละกลุ่มในห้อง เพื่อสรุปเป็นแนวปฏิบัติแห่งการรับใช้ร่วมกันของห้องเรียน

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 พระคัมภีร์

5.1.2 ใบความรู้จิตตารมณ์ด้านการรับใช้ของนักบุญโยเซฟ

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	แบบสังเกตพฤติกรรม

ใบความรู้

พันธกิจแห่งการรับใช้ : ปฏิบัติตนตามจิตตารมณ์และเจริญรอยตามนักบุญโยเซฟด้านการรับใช้

สมเด็จพระสันตะปาปาปิอัสที่ 16 แห่งพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก ได้ทรงสดุดี "นักบุญโยเซฟ" ภัสดาของพระนางพรหมจารีมารีย์ เป็นแบบอย่างชั้นเลิศสำหรับผู้อภิบาล เนื่องจากท่านอุทิศชีวิตทั้งครบให้กับการทำตามพระประสงค์ของพระเจ้าตลอดเวลา

โดยในช่วงบ่ายวันพุธที่ 18 มีนาคม 2556 นั้นสมเด็จพระสันตะปาปาปิอัสที่ 16 ได้เสด็จไปเป็นประธานการสวดทำวัตรเย็น ซึ่งจัดขึ้นที่อาสนวิหารราซีนีแห่งอัครสาวก ซานเมืองยาอุนด์ ประเทศแควเมอรูน

สำหรับใจความสำคัญของบทเทศน์ที่พระสันตะปาปาปิอัสที่ 16 พระองค์ทรงนำแบบอย่างของ นักบุญโยเซฟ มาสอนใจผู้ฟังกว่า 3,500 คน โดยชี้ว่า เราควรดำเนินชีวิตแบบนักบุญโยเซฟ เพราะท่านทุ่มเททุกอย่างกับการรับใช้พระเจ้า อาทิ การเสี่ยงภัยพาพระกุมารหนีการตามล่าของเฮโรด เช่นเดียวกันท่านนักบุญยังเป็นแบบอย่างเรื่องรักโดยไม่หวังผลตอบแทน

คุณธรรมของนักบุญโยเซฟซึ่งเราสามารถเลียนแบบได้ Joseph

J	มาจาก	Justice	ความยุติธรรม,
O	มาจาก	Obedience	ความนอบน้อมเชื่อฟัง
S	มาจาก	Silence	ความนิ่งเงียบ สงบ
E	มาจาก	Experience	ความเชี่ยวชาญ
P	มาจาก	Prudence	ความรอบคอบ
H	มาจาก	Humility	ความสุภาพ

หลักสูตรร่นำจิต...คิดรับใช้
แบบสังเกตพฤติกรรม วิชาจริยศึกษา

- .....
- คำชี้แจง :** 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน
2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

กิจกรรมหลักธรรมนำจิต...คิดรับใช้

คำตั้ง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเองกิจกรรมหลักธรรมนำจิต...คิดรับใช้

โดยให้ผู้ปกครอง และครู ร่วมประเมินด้วย

การให้คะแนน

ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้	2	คะแนน
ไม่ค่อยปฏิบัติ ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (นำคะแนน ของนักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู มารวมกัน แล้วหาร 3)

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	30	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ดี	26 – 29	คะแนน
ระดับคุณภาพ	พอใช้	20 – 25	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 20	คะแนน

พฤติกรรม	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
1. ช่วยเหลือผู้ปกครองและครูด้วยความยินดี			
2. แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น			
3. แสดงความรัก ความห่วงใยต่อผู้อื่น			
4. มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นอย่างจริงใจ			
5. มีความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข			
6. มีความเสียสละสิ่งที่ตนมีอยู่			
7. รู้จักการแบ่งปันกับผู้อื่น			
8. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า			
9. รับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความเต็มใจ			
10. เสนอตัวเป็นผู้รับใช้ที่ดี			
ลงชื่อผู้ประเมิน			
รวมคะแนน (แต่ละช่องเต็ม 30)			
คะแนนเฉลี่ย (รวม 3 ช่อง หาร 3)			
ระดับคุณภาพ			

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระ 3.4 กตัญญูรู้คุณ และนบนาบ

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง หัวข้อเรื่อง การรู้คุณ

จำนวน 3 คาบ

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 อธิบายความหมายของคำว่า ผู้มีพระคุณได้
- 1.2 ปฏิบัติรับใช้ และแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณด้วยความจริงใจ

2. จุดประสงค์ การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
  - 2.1.1 นักเรียนรู้ความหมายและความสำคัญของความกตัญญูตวเวที
  - 2.1.2 นักเรียนอธิบายหลักธรรมเกี่ยวกับกตัญญูตวเวทีได้
- 2.2 ด้านทักษะ
นักเรียนอธิบายการกระทำในการแสดงกตัญญูตวเวทีได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
นักเรียนมีพฤติกรรมที่จะกตัญญูตวเวทีต่อผู้มีพระคุณ

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายของผู้มีพระคุณ
- 3.2 ตัวอย่างของผู้มีพระคุณ
- 3.3 การแสดงกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูตั้งคำถามแก่นักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า ผู้มีพระคุณ

ขั้นสอน

- ให้ความหมายของคำว่า ผู้มีพระคุณ

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนไต่ตรงงเสียบๆ สักครู่ แล้วแสดงความคิดเห็น และยกตัวอย่าง ผู้มีพระคุณในความคิดของนักเรียน

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- อธิบายให้เห็นถึงผู้มีพระคุณคนแรกของนักเรียน คือ พ่อ แม่

ขั้นสอน

- ยกตัวอย่างนิทาน เรื่อง ความรักที่น่ายกย่องของแม่

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนได้ร่ตรงเจียบๆ สักครู่ แล้วทำใบงาน เรื่องความรักที่น่ายกย่องของแม่

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ให้ความหมายและความสำคัญโดยทั่วไปของ ครู

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างพระคุณของครู จากนั้น ครูจึงชี้ให้เห็นถึงพระคุณของครู
- ให้นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับการแสดงความกตัญญูต่อครู
- ให้นักเรียนสรุปถึงความหมาย ความสำคัญของการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- ให้นักเรียนบอกถึงประโยชน์ของการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- มอบหมายให้ตัวแทนนักเรียน 1-2 คน ออกมาแบ่งปันถึงการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณของตนเองให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระของตัวแทนนักเรียน
- นักเรียนได้ร่ตรงเจียบๆ สักครู่สำหรับชีวิตของตนกับสาระดังกล่าว แล้วเขียนพฤติกรรมเกี่ยวกับความกตัญญูที่ตนคาดหวังที่จะกระทำในอนาคตในกระดาษ A4

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 นิทานเรื่อง ความรักที่น่ายกย่องของแม่
- 5.1.2 ใบงานเรื่อง ความรักที่น่ายกย่องของแม่
- 5.1.3 แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการแสดงความกตัญญูต่อครู

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
การตอบคำถาม	นักเรียนอธิบายความหมาย ผู้มีพระคุณได้ ถูกต้องอย่างน้อย ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม
สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมและผ่านเกณฑ์ อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน ทั้งหมด	แบบประเมินตนเอง

นิทานเรื่อง ความรักที่นายกายของแม่

(เรื่องเล่าของคุณพ่อเชษฐา ไชยเดช)

นักสำรวจชาวอเมริกัน วิลเลียม เคอร์ดี กลับจากการเดินทาง เมื่อเขามาถึงอ่าวฮัตตัน เขาพบร่างของผู้หญิงอินเดียแดงและทารกนอนด้วยความอ่อนเปลี้ยอยู่บนพื้น บนร่างกายของผู้หญิงอินเดียแดงมีเลือดและบาดแผล นักสำรวจได้พันแผลให้เธอและดูแลเธอ หลังจากนั้นจึงได้สนทนากับเธอและทราบว่าผู้หญิงคนนี้ได้อพยพหนีออกมาจากเผ่า เผ่าของเธอทำสงครามกับเผ่าอื่น เธออพยพออกมา เธอ

“บาดแผลเหล่านี้เกิดจากฉันเอง” และเธอมองไปที่เบ็ดตกปลาข้างๆ เธอ เธอกล่าวกับนักสำรวจว่า
“ก่อนที่ท่านจะมา ฉันได้ฉีกเนื้อที่แขนของฉันเพื่อใช้เป็นเหยื่อตกปลา”
นักสำรวจรู้สึกสงสย แต่ผู้หญิงอินเดียแดงเล่าเรื่องของเธอต่อไปว่า
“ฉันไม่ได้กินอะไรมา 3 วันแล้ว ฉันไม่มีน้ำมันเพื่อจะให้ลูกของฉัน และเขาเกือบตายเพราะความหิวฉัน จึงตัดสินใจฉีกเนื้อของฉันเพื่อใช้เป็นเหยื่อตกปลา เพื่อว่าฉันจะได้รักษาชีวิตของลูกฉันไว้”

คุณค่าพระวรสาร

ความกตัญญูรู้คุณ

พระเยซูคริสต์ชมเชยผู้ที่ได้รับการรักษาจากโรคภัย ที่กลับมาขอบคุณพระองค์ (ลก 17:16-17)

พระเยซูขอบคุณพระเจ้าในทุกขณะ (มธ 15:36) (ลก 22:19) (ยน 11:41) พระสอนให้เรา รู้จักกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้า และต่อทุกคนที่มีบุญคุณต่อเรา (ลก 2:51)

ใบงาน เรื่องความรักที่น่ายกย่องของแม่

1. นักเรียนคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของหญิงชาวอินเดียแดง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนเป็นหญิงชาวอินเดียแดง นักเรียนจะทำเช่นนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ถ้านักเรียนเป็นลูกของหญิงชาวอินเดียแดง เมื่อโตขึ้น พอทราบความจริงจากการกระทำของ “คุณแม่” นักเรียนจะทำอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินตนเอง เรื่องการแสดงความกตัญญูต่อครู

รายการพฤติกรรม				
	ดีมาก	ปานกลาง	พอใช้	ไม่ปฏิบัติ ควร ปรับปรุง
1.ทำความเคารพครูทุกครั้งเมื่อพบ				
2.ตั้งใจเรียนและไม่สร้างปัญหาในคาบเรียน				
3.มีความตั้งใจและมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทุกครั้ง				
4.นำคำสั่งสอน คำอบรม คำแนะนำจากครูไปปฏิบัติอย่าง สม่ำเสมอ				

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	ถือว่า ดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ถือว่า ปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติเล็กน้อย	ถือว่า พอใช้	ให้ 1 คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	ถือว่า ควรปรับปรุง	ให้ 0 คะแนน

ได้

 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	ปานกลาง
4 - 7	พอใช้
0 - 3	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจความหมายและนิยามของคำว่า “ความสำเร็จต่อหน้าที่”
- 1.2 รู้และเข้าใจความหมายและคุณค่าพระวรสารในเรื่องของการงาน และการรับใช้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนอธิบายความหมายและนิยามของความสำเร็จต่อหน้าที่ และการมีวินัยเพื่อเป็นคนดีของสังคม
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้รู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีวินัย เป็นคนดีของสังคม
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนรู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย เป็นคนดีของสังคม (ลูกที่ดี นักเรียนที่ดี)

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายและนิยามของคำว่า “ความสำเร็จต่อหน้าที่”
- 3.2 คุณค่าพระวรสารในเรื่องการงาน และการรับใช้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดในความหมายของคำว่า “ความสำเร็จต่อหน้าที่”

ขั้นสอน

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่า “ความสำเร็จต่อหน้าที่”
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน ร่วมกันอ่านนิทานคุณธรรมเรื่อง “หน้าที่โก้” ในใบงานที่ครูแจกให้ และร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม และส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณธรรมที่ได้จากการทำใบงาน
- ครูอธิบายคุณค่าพระวรสารเรื่องการทำงานและการรับใช้ที่สอดคล้องกับเรื่องที่ทำและสอดแทรกบทกลอนเรื่อง หน้าที่บุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา และหน้าที่ศิษย์ที่พึงมีต่อครูอาจารย์

- นักเรียนใครตรงเจียบๆ สักครูว่าตนเองได้ทำหน้าที่บุคลิกที่พึงปฏิบัติต่อบิดามารดา / ศิษย์พึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์ บ้างรึยัง? ครบถ้วนไหม?

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 พระคัมภีร์

5.1.2 นิทานเรื่อง “หน้าที่ไก่”

5.1.3 บทกลอน “หน้าที่”

5.1.4 ใบกิจกรรม “หน้าที่ไก่”

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ใบงานที่ 1 นิทานเรื่อง “หน้าที่ไก่”

*****

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องหน้าที่ไก่ แล้วร่วมกันอภิปรายตอบคำถาม

นิทานเรื่อง “หน้าที่ไก่”

ณ ชายป่าแห่งหนึ่งตอนเช้าตรู่ ไก่ตัวหนึ่งกำลังขันปลุกสัตว์ต่างๆ ให้ตื่น “เอ้ก อี้ เอ้ก เอ่ก ๆ” สิ่งมีชีวิตต่างๆ เช่น สิงโต นก ม้า แมว ฯลฯ ต่างก็ตื่นขึ้นมาทำหน้าที่ของตนเอง แต่พอทำทุกวันก็รู้สึกเบื่อ คิดว่าหน้าที่ของตนเองไม่เห็นสำคัญเลย ไก่อยากทำหน้าที่ของคนอื่นบ้าง จึงเดินไปเรื่อยๆ พบกับม้าที่กำลังทำหน้าที่ส่งสัตว์ที่เดินทางไปไหนไกลๆ ให้มาขึ้นบนหลังม้า ไก่พูดกับม้าว่า “พี่ม้าครับ ผมอยากทำหน้าที่แทนครับ” ม้าตอบตกลง

ขณะนั้นเอง หมูอ้วนก็เดินมาหาม้าเพื่อจะให้พาไปตลาด ไก่อาสาทำหน้าที่แทนม้า แต่หมูมีน้ำหนักมากทำให้ไก่เหนื่อยมาก ไม่สามารถพาหมูไปถึงตลาดได้ ไก่พูดว่า “พี่หมูครับ ให้พี่ม้าพาไปเถอะนะ ผมไม่ไหวแล้วครับ”

เฮะ ๆ ๆ ๆ ไก่เดินมาหางานใหม่ทำ ที่คิดว่าสำคัญกว่างานขันปลุกสัตว์ในป่าใหญ่ให้ตื่นในตอนเช้า ไก่เห็นเต่าตัวหนึ่งกำลังว่ายน้ำอยู่ ก็อยากทำอย่างเต่าบ้างจึงกระโดดไปว่ายน้ำอย่างเต่า ขนไก่เปียกและจมน้ำเต่าจึงช่วยไก่ให้ขึ้นมาจากน้ำ ไก่รำพึงกับตัวเองว่า “งานว่ายน้ำคงไม่เหมาะสำหรับเราหรอกนะ” แล้วไก่ก็เดินต่อไปอีก นกฮูกตัวหนึ่งกำลังทำหน้าที่เป็นยามอยู่บนต้นไม้ ไก่พูดกับฮูกว่า “พี่นกฮูกครับ ผมขอทำหน้าที่เป็นยามแทนพี่นกฮูกนะครับ” นกฮูกตอบตกลง แล้วไก่ก็ลืมตาคอยสอดส่องระมัดระวังภัยให้กับสัตว์น้อยใหญ่ในป่าแห่งนั้น ไก่ทั้งเหนื่อยและเปลี้ย จึงพลอยหลับไปโดยไม่รู้ตัว จนกระทั่งสายของวันใหม่ ลูกนกร้อง “จ๊ิบๆๆ” ระเบ็งเซงแซ่เพราะความหิวอาหาร ทำให้แม่นกตื่นด้วยความตกใจ จึงร้องตะโกนบอกเพื่อนๆ เช่น สิงโต ม้า หนู ลิง ฯลฯ สัตว์ต่างๆตื่นด้วยความตกใจ ม้าไม่ได้ทำหน้าที่ส่งสัตว์ แม่ไก่ไม่ได้ออกไปหาอาหารให้ลูกนก แม่ลิงตัวหนึ่งยังไม่ได้ไปหาอาหารไว้ให้ลูก ฟิ่งก็ไม่ได้ไปคูดน้ำหวานจากดอกไม้ ฯลฯ สัตว์ต่างๆสงสัยว่า วันนี้ทำไมพวกตนตื่นสาย สิงโตพูดว่า “วันนี้ทำไมเราไม่ได้ยินเสียงไก่ขันเลย” สัตว์ต่างๆจึงหันไปถามไก่ ไก่ตกใจจึงเล่าความจริงให้เพื่อนๆ ฟังว่า “หน้าที่ของแต่ละคนนั้นสำคัญหมด หน้าที่ไก่ก็สำคัญ เพราะถ้าไก่ไม่ขัน สัตว์อื่นๆก็จะไม่ตื่น” เมื่อไก่คิดว่าหน้าที่ของตนนั้นสำคัญ จึงยึดใจและสัญญาว่าต่อไปจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

*****

“หน้าที่”

หน้าที่บุตรีดาพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา

หนึ่งท่านได้	เลี้ยงมานาน	เลี้ยงท่านตอบ
เป็นธรรมชอบ	กอบประคุณ	อดุลย์ศรี
กตัญญู	รู้คุณชัด	กตเวที
เป็นเครื่องหมาย	ผู้ดี	มีมงคล
สองทำกิจ	ของท่าน	งานเก่าใหม่
อยู่ใกล้ไกล	ใฝ่คะนึ่ง	ถึงเหตุผล
ทำเรียบร้อย	ด้วยดี	หน้าที่ตน
ท่านได้ผล	สุขใจ	ไปทุกกาล
สามดำรง	วงศ์ตระกูล	ประยูรศักดิ์
ศรีประจักษ์	แจ่มจิต	ชีวิตसानต์
ไม่ประพฤติ	ผิดไป	ในทางพาล
นีกวงศ์วาน	ไว้เสมอ	มิพลอตัว
สี่ประพฤติ	คนดีล้วน	สมควรรับ
มรดกทรัพย์	สิ่งของ	ปกครองทั่ว
มิเหลวไหล	โลเล	เกเหมายั่ว
เรื่องความชั่ว	ห่างไกล	ไม่ใฝ่ปอง
ห้าเมื่อท่าน	ล่วงลับ	มิกลับหลัง
มีจิตตั้ง	ทำบุญ	หนุนสนอง
อุทิศผล	บุญไป	ให้ท่านครอง
เหมือนสนอง	ไบบุญ	คุณมากมี

หน้าที่ศิษย์ที่พึงมีต่อครูอาจารย์

หนึ่ง พึงลูก	ต้อนรับ	กระตือรือร้น
โดยยำเกรง	เคารพ	นอบนบไหว้
จิตอ่อนน้อม	มืออภิวาท	ไม่ขัดใจ
นำไปนุ่ง	สมควรให้	เหมาะสมเวลา
สอง เข้าใกล้	รอครู	อยู่ปฏิบัติ
เอาใจจัด	การทำงาน	โดยถ้วนหน้า
ท่านประสงค์	การใด	อย่าได้ช้า
ช่วยเหลือหา	ตามคำขอ	ให้พอการ
สาม ครูสอน	น้อมรับฟัง	มั่นตั้งใจ
รับลิจิต	ความรู้เพิ่ม	เสริมประสาน
เรียนวิชา	ศึกษาไป	ให้เชี่ยวชาญ
จำคำครู	สู่ดวงมาน	ย่อมเรียนดี
สี่ ศิษย์พึง	ปรนนิบัติ	จัดการกิจ
ทุกชนิด	เอาใจใส่	ให้ถ้วนถี่
เบาแรงท่าน	ท่านเป็นสุข	สบายดี
ท่านยอมมี	เมตตาศิษย์	คิดอวยพร
ห้า นักเรียน	พึงพากเพียร	เรียนหนักหนา
ศิลปศาสตร์	มีนานา	ที่ครูสอน
อุตสาหกรรม	ชวนช่วย	ทุกบทตอน
คำสั่งสอน	ก่อปัญญา	วิชาชาญ

ใบงาน
เรื่อง ความรับผิดชอบ

1. นักเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบที่โรงเรียนอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****

สาระสำคัญ

ความรับผิดชอบ คือ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำใดๆทั้งที่ตนเอง กระทำหรือผู้อื่นกระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ จะสำเร็จหรือไม่ เช่น ความรับผิดชอบต่องานหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ควรมีความรับผิดชอบ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามวัยวุฒิและคุณวุฒิ

หน้าที่ คือ การกระทำหรือการละเว้นการกระทำเพื่อประโยชน์โดยตรงของการมีสิทธิหน้าที่เป็น สิ่งที่บังคับให้มนุษย์ในสังคมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคมหรือกฎหมาย บัญญัติไว้ จะไม่ปฏิบัติตามไม่ได้ ส่วนสิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่มนุษย์มีอยู่แต่จะใช้หรือไม่ก็ได้

คุณค่าพระวรสาร

การงาน / หน้าที่ (work / duty)

พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าของการทำงาน ผู้ที่ทำงานก็สมควรได้รับค่าตอบแทน (ลก.10: 7) พระองค์จะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการทำงานของแต่ละคน (มท.16:27) พระองค์ทำงานอยู่เสมอเหมือนพระบิดาทำงานอยู่เสมอ (ยน.5:17) พระองค์ยังสอนว่าการทำงานเป็นการถวายเกียรติแด่พระเจ้า (มธ.5:16) (ยน.15:8; 17:4) เราพึงระลึกอยู่เสมอว่า เราต้องทำงานเพื่ออาหารที่คงอยู่เป็นชีวิตนิรันดร์ (ยน.6:27) "จงทำงานหนักเพื่อเข้าสู่ประตูแคบสู่พระราชัยสวรรค์" (ลก.13:24) เราทำงานด้วยสำนึกในหน้าที่ที่ต้องทำ (ลก.17:10)

การรับใช้ (service)

พระเยซูเสด็จมาในโลกเพื่อมารับใช้มิใช่มาเพื่อได้รับการรับใช้ พระองค์สอนสานุศิษย์ว่าพระองค์ผู้เป็นพระเจ้ายังรับใช้พวกเขา (ยน.13:14) ดังนั้นพวกเขาต้องรับใช้ผู้อื่นเช่นเดียวกัน ผู้ใหญ่กว่าจะต้องรับใช้ผู้น้อยกว่า (ลก.22:26)

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. .... 2. ....

3. .... 4. ....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการ	คุณภาพการทำงาน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
มีการปรึกษาและวางแผนในการทำงาน					
มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ					
มีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน					
มีความคิดสร้างสรรค์					
ทำงานเสร็จตามกำหนด					
การนำเสนอผลงานกลุ่ม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก   5   คะแนน   พอใช้   2   คะแนน

ดี   4   คะแนน   ปรับปรุง   1   คะแนน

ปานกลาง   3   คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของงาน

ช่วงคะแนน   ระดับคุณภาพ   ช่วงคะแนน   ระดับคุณภาพ

25 – 30   ดีมาก   19 – 24   ดี

13 – 18   ปานกลาง   7 – 12   พอใช้

0- 6   ปรับปรุง

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจความหมายและนิยามของคำว่า “มีวินัย”
- 1.2 รู้และเข้าใจความหมายและคุณค่าพระวรสารในเรื่องของการทำงานและความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนอธิบายความหมายและนิยามของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีวินัยเพื่อเป็นคนดีของสังคม
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้รู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีวินัย เป็นคนดีของสังคม
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนรู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย เป็นคนดีของสังคม (ลูกที่ดี นักเรียนที่ดี)

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายและนิยามของคำว่า “มีวินัย”
- 3.2 คุณค่าพระวรสารในเรื่อง การงาน และความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนอภิปราย
  - ผลดี จากการประพฤติตัวด้วยความถูกต้อง ตามระเบียบวินัยของตนเองและสังคม
  - ผลเสีย จากการประพฤติผิดกฎหมาย ผิดระเบียบวินัยของตนเองและสังคม
- ให้นักเรียนบันทึกรวบรวมกรณีตัวอย่าง เกี่ยวกับการประพฤติผิดกฎหมาย ผิดระเบียบวินัยของตนเองและสังคม และผลที่ได้รับ

ขั้นสอน

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้
  - กฎระเบียบวินัยของโรงเรียนช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณภาพได้อย่างไร
  - หากละเว้นการปฏิบัติตามกฎจะก่อให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวมอย่างไร นักเรียนสรุปและอภิปราย
- ครูเล่านิทานเรื่อง “หนอนแก้วชาควินัย”

ขั้นสรุป

- ครูสรุปบทเรียน โดยสอดแทรกคุณค่าพระวรสารเรื่องการทำงานและความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน ดังที่พระเยซูสอนว่า มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน ทุกคนมีพระเจ้าเป็นพระบิดาองค์เดียวกัน ดังนั้นมนุษย์จึงต้องสร้างสังคมมนุษย์ให้น่าอยู่ มีความเป็นพี่น้องกัน มีสายใยยึดเหนี่ยวกันอย่างมั่นคง ไม่ว่าเราจะอยู่ในหน่วยงานใดของสังคม ทั้งบ้าน โรงเรียน และท้องถิ่น เราต้องแสดงความเป็นเจ้าของการมีส่วนร่วมในชีวิตของชุมชนนั้น
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่ถึงความเป็นชุมชนของที่พักอาศัยของนักเรียน

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 สมุดจรรยา

5.1.2 นิทานเรื่อง “หนอนแก้วขาดวินัย”

5.1.3 คุณค่าพระวรสารเรื่อง “ความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน”

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 มุมหนังสือในห้องเรียน

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
- การสรุป, อธิบายประเด็นสำคัญ และการยกตัวอย่างของนักเรียน	- นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	- แบบสังเกตพฤติกรรม

นิทานคุณธรรม เรื่องหนอนแก้วขาดวินัย

ณ ป่าแห่งหนึ่ง มีกลุ่มหนอนแก้วที่เป็นเพื่อนรักกัน ทุกเช้ากลุ่มหนอนแก้วจะเดินทางไปหาอาหารมากิน โดยเดินไปเป็นแถวที่ต้นไม้ใหญ่อย่างร่าเริง แจ่มใส และมีระเบียบวินัย แต่ในระหว่างทางจะมีนกจอมเกราะคอยบินมาเพื่อจะจิกกินพวกหนอน เพื่อนตัวหนึ่งในกลุ่มหนอนแก้วจึงตะโกนออกไปว่า “ระวังตัวด้วยนะพวกเรา” เจ้าเขียวเป็นหนอนแก้วที่ขาดวินัยมักจะไม่ได้เดินทางกับกลุ่มเพื่อน และชอบหนีเที่ยวเป็นประจำ ทุกครั้งที่กินอาหารก็จะแซงคิวเพื่อนเพื่อได้รับอาหารก่อน พอกินเสร็จก็ไม่เก็บงานข้าว แม้แต่เวลาเล่นของเล่นเจ้าเขียวก็ไม่เก็บเข้าที่ด้วยเช่นกัน หัวหน้ากลุ่มจึง ดูและว่า เจ้าเขียว และเพื่อนก็เลยเกลียดเจ้าเขียว ในขณะที่เดินทางกลับกลุ่มหนอนแก้วก็เดินเป็นแถวเหมือนเดิม ทันใดนั้น เจ้านกจอมเกราะก็บินมาหวังจะกินหนอนแก้ว เหลือบมองไปเห็นเจ้าเขียว ที่เดินแตกแถวอยู่จึงบินลงมาด้วยความรวดเร็วเพื่อหวังจะจิกกินเจ้าเขียวเป็นอาหาร แต่เจ้าเขียวไหวตัวทัน แม้เจ้าเขียวจะหลบทัน ตัวมันก็ได้รับบาดเจ็บสาหัสพอสมควร เพื่อนๆ เห็น จึงรีบพาเจ้าเขียวไปส่งที่โรงพยาบาล เพื่อนๆ บอกเจ้าเขียวว่า ถ้าขาดระเบียบวินัยในตนเองก็จะได้รับผลแบบนี้แหละ เจ้าเขียวสำนึกผิด จึงได้สัญญากับเพื่อนๆ ว่า เราจะดูแลตัวเองให้ดีกว่านี้ และจะปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของกลุ่มอย่างเคร่งครัด เจ้าเขียวให้สัญญา

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

การขาดระเบียบวินัยทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในสิ่งต่างๆ

สาระสำคัญ

ระเบียบ คือ แบบแผนหรือข้อกำหนดที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติ หรือดำเนินเพื่อความเรียบร้อย

วินัย คือ ระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติทางกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย

คุณค่าพระวรสาร

ความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน (unity/community)

พระเยซูสอนว่า มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน ทุกคนมีพระเจ้าเป็นพระบิดาองค์เดียวกัน ดังนั้นมนุษย์จึงต้องสร้างสังคมมนุษย์ให้น่าอยู่ มีความเป็นพี่น้องกัน มีสายใยยึดเหนี่ยวกันอย่างมั่นคง ไม่ว่าเราจะอยู่ในหน่วยงานใดของสังคม ทั้งบ้าน โรงเรียน และท้องถิ่น เราต้องแสดงความเป็นเจ้าของการมีส่วนร่วมในชีวิตของชุมชนนั้น

การงาน / หน้าที่ (work / duty)

พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าของการทำงาน ผู้ที่ทำงานก็สมควรได้รับค่าตอบแทน (ลก 10: 7) พระองค์จะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการทำงานของแต่ละคน (มท 16: 27) พระองค์ทำงานอยู่เสมอเหมือนพระบิดาทำงานอยู่เสมอ (ยน 5: 17) พระองค์ยังสอนว่าการทำงานเป็นการถวายเกียรติแด่พระเจ้า (มท 5:16) (ยน 15:8; 17: 4) เราพึงระลึกอยู่เสมอว่า เราต้องทำงานเพื่ออาหารที่คงอยู่เป็นชีวิตนิรันดร์ (ยน 6: 27) "จงทำงานหนักเพื่อเข้าประตูแคบสู่พระราชสวรรค์" (ลก 13 : 24) เราทำงานด้วยสำนึกในหน้าที่ที่ต้องทำ (ลก 17:10)

1. ผลการเรียนรู้

มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหลักการ ประโยชน์ คุณค่าของความยุติธรรม ความเสมอภาค การแบ่งปัน และกระบวนการสร้างความยุติธรรมให้เกิดในสังคม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

นักเรียนสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมได้

2.2 ด้านทักษะ

นักเรียนสามารถวิเคราะห์สรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. สาระการเรียนรู้

ความยุติธรรมต่อตนเอง หมายถึง การให้ออกาสกับตนเองในการที่จะเรียนรู้และกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้กับตนเองอย่างมีคุณค่า

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนดูรูปภาพและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการสร้างคุณค่าให้ตนเองเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมได้อย่างไร

ขั้นสอน

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน ให้อ่าน “พระบรมราโชวาทแก่คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรม”
- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากพระบรมราโชวาท

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนแต่ละคนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่ง แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากพระบรมราโชวาท เพื่อนำมาใช้ตอบคำถามในใบงาน
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรม

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ใบความรู้ “พระบรมราโชวาทแก่คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรม”
- 5.2 ใบงาน “พระบรมราโชวาทแก่คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรม”
- 5.3 ห้องสมุด
- 5.4 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
1. นักเรียนสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมได้ (K)	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมได้ ถูกต้องอยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้ (P)	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างสมเหตุสมผล อยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
3. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (A)	สังเกตพฤติกรรมการทำงาน	ร้อยละ 100 ของนักเรียนที่ทำงานกลุ่มให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็นกับกลุ่ม	แบบประเมินใบงาน (การสังเกต)

ใบความรู้ “พระบรมราโชวาทแก่คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรม”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรมที่เข้าถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนรับตำแหน่ง ...

"ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้พิพากษาได้ปฏิญาณตนอย่างเข้มแข็งนี่เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะที่บ้านเมืองต้องมีผู้พิพากษา บ้านเมืองต้องมีการรักษาความยุติธรรม ต้องมีศาลเพื่อที่จะรักษาความยุติธรรมนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถ้าในบ้านเมืองถ้าไม่มีความยุติธรรม บ้านเมืองก็จะล่มจม และสำคัญท่านทั้งหลายได้ตั้งใจที่จะทำหน้าที่นี้ได้เตรียมตัวไว้แล้วอย่างดี คือท่านได้เรียนรู้และเตรียมตัวที่จะทำหน้าที่ หน้าที่นี้เป็นการทำงานที่เป็นความยุติธรรม

คำว่ายุติธรรมนี้ หมายความว่า เป็นคนที่จะวางตัวที่ดี วางตัวที่ตรง วางตัวที่จะทำอะไรที่ตรงไปตรงมา ในโรงเรียนเองก็ต้องทำ แต่นอกโรงเรียนก็ต้องทำ ทุกแห่งท่านจะต้องทำตัวให้ดี ต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องความยุติธรรมแก่ประชาชน ถ้าท่านทำอย่างนั้นได้ ก็น่าเชื่อถือ ถ้าคนเชื่อถือได้ ก็หมายความว่าประเทศชาติมีชื่อมีแป อันนี้สำคัญ

ฉะนั้นก็ขอให้ท่านวางตัวให้ดี สิ่งที่ได้เรียนรู้ไว้ สิ่งที่ได้ฝึกฝนไว้ ให้ปฏิบัติดีทุกเมื่อ อันนี้สำคัญ ถ้าปฏิบัติตนให้ดีทุกเมื่อ ก็จะทำให้มีหลักมีเกณฑ์ในบ้านเมือง อันนี้ที่สำคัญ ถ้าท่านทำอย่างนี้ ทุกคนประชาชนทุกคนก็จะรู้ว่าในบ้านเมืองมีความยุติธรรม และท่านก็เป็นตัวอย่างของความยุติธรรม เป็นสิ่งที่หายาก เพราะจะต้องมีความรู้ จะต้องมีความสามารถในตัว ประชาชนจะเห็นว่าในบ้านเมืองมีคนดี เป็นคนที่ประกันความยุติธรรม และถ้าทำได้ ก็เชื่อว่าบ้านเมืองจะอยู่เย็นเป็นสุขได้

ฉะนั้นที่ขอร้องให้ท่านเป็นตัวอย่าง เป็นสัญลักษณ์ของความยุติธรรม ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยบ้านเมืองให้ปลอดภัยได้ เป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย เพราะจะต้องเสียสละมากๆ ความเสียสละของความเป็นผู้พิพากษาเป็นสิ่งที่หายาก แต่ถ้าทำได้ ท่านก็เป็นตัวอย่างของความดี ท่านจะเป็นผู้ที่ประกันของความยุติธรรม ความยุติธรรมของศาล และจะเป็นผู้ที่สามารถรักษาความยุติธรรมในบ้านเมือง ถ้าทำได้แล้ว ท่านก็เป็นผู้ที่ได้เป็นคนที่ดี เป็นคนที่ช่วยบ้านเมืองให้อยู่ได้ ให้ปลอดภัยได้ ก็ขอให้ท่านพยายามทำเพื่อที่จะให้บ้านเมืองมีชื่อมีแป มีชื่อมีแป หมายความว่า ความสุข ความที่มีความยุติธรรม...

ท่านได้เรียนรู้ ท่านได้ฝึกฝนมา ด้วยการเรียนแล้วก็มี การปฏิบัติ ท่านก็คงทำได้ ไม่ใช่ง่าย แต่ว่าถ้าท่านทำได้แล้วท่านก็เป็นวีรบุรุษของบ้านเมือง เป็นผู้รักษาความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเรียบร้อยของบ้านเมือง...

ใบงาน “พระบรมราโชวาทแก่คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรม”

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม.....ชั้น.....

1. .... เลขที่ ..... ประธาน
2. .... เลขที่ ..... สมาชิก
3. .... เลขที่ ..... สมาชิก
4. .... เลขที่ ..... สมาชิก
5. .... เลขที่ ..... สมาชิก

คำชี้แจงให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ผู้ที่มีความยุติธรรมต้องมีคุณลักษณะอะไรเป็นองค์ประกอบบ้าง เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบประเมินใบงานภาพรวม

รายการที่ประเมิน/การสังเกต	สรุปผลการประเมิน				
	5	4	3	2	1
พิจารณาจาก 1. การตอบคำถาม 2. การสรุปและการให้เหตุผล 3. การทำงานเป็นหมู่คณะ					
ระดับคุณภาพ	☐ ดีมาก	☐ ดี	☐ พอใช้	☐ ปรับปรุง	☐ ปรับปรุงเร่งด่วน

เกณฑ์การประเมินใบงานภาพรวม

คะแนน/ระดับ คุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
5 (ดีมาก)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของ ความยุติธรรมได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ทั้ง 4 หัวข้อ นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างสมเหตุสมผล สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
4 (ดี)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของ ความยุติธรรมได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ได้ 3 หัวข้อ นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างสมเหตุสมผล สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3 (ปานกลาง)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของ ความยุติธรรมได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ได้ 2 หัวข้อ นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างสมเหตุสมผล สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

คะแนน/ระดับ คุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
2 (ปรับปรุง)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของ ความยุติธรรมได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ได้เพียงหัวข้อเดียว 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างสมเหตุสมผล 3. สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
1 (ปรับปรุงเร่งด่วน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนไม่สามารถบอกความหมาย หลักการ ประโยชน์และคุณค่าของ ความยุติธรรมได้ 2. นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์และสรุปลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรม ต่อตนเอง พร้อมให้เหตุผลประกอบได้ 3. สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

1. ผลการเรียนรู้

รู้จักใช้เหตุผลในการอธิบาย กระบวนการสร้างความยุติธรรมต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งผลดีที่จะเกิดขึ้นกับสังคม และประเทศชาติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

นักเรียนสามารถบอกประโยชน์และคุณค่าของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง

2.2 ด้านทักษะ

นักเรียนสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความยุติธรรมต่อตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล

2.3 ด้านคุณลักษณะ

นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น และสร้าง โอกาสที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยความกล้าหาญความอดทนบนพื้นฐานของความถูกต้องและดีงาม

3.2 หลักธรรมที่สร้างความยุติธรรมให้กับตนเอง ต้องไม่อยู่ภายใต้ข้อคิด 4 ประการ คือ

- * ฉันทาคติ (ความลำเอียงเพราะความรัก)
- * โทสาคติ (ความลำเอียงเพราะความโกรธ)
- * โมหาคติ (ความลำเอียงเพราะความหลง)
- * ภยาคติ (ความลำเอียงเพราะความกลัว)

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเอง

ขั้นสอน

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน ให้อ่านบทความ “ความยุติธรรมคืออะไร”
- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากบทความ “ความยุติธรรมคืออะไร”
- ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนนำสาระสำคัญที่ได้จากบทความมาไตร่ตรอง ก่อนตอบคำถามในใบงาน
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเอง

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 บทความ “ความยุติธรรมคืออะไร”
- 5.2 ใบงาน “ความยุติธรรมคืออะไร”
- 5.3 ห้องสมุด
- 5.4 อินเทอร์เน็ต <http://www.freewebs.com/thai-injustice/>

6. วัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
1. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์และคุณค่าของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง (K)	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถบอกประโยชน์และคุณค่าของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเองได้ถูกต้อง	แบบประเมินใบงาน
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความยุติธรรมต่อตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล (P)	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความยุติธรรมต่อตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล อยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
3. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (A)	สังเกตพฤติกรรมการทำงาน	ร้อยละ 100 ของนักเรียนที่ทำงานกลุ่ม ให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็นกับกลุ่ม	แบบประเมินใบงาน (การสังเกต)

บทความ "ความยุติธรรมคืออะไร"

โดย siam.to/niceguy

ความลำเอียง เป็นลักษณะนิสัยพื้นฐานที่มีอยู่ในตัวเราทุกคนที่เกิดขึ้นจากการรักตัวเองมากกว่า ตามหลักจิตวิทยา เรามักคิดว่า เรานั้นดีแล้วพร้อมๆกับคิดว่าคนอื่นนั้นไม่ดี หรือ I'm OK, you aren't OK. โดยการตัดสินผู้อื่นจากการกระทำของเขาส่วนเดียว หรือ ถ้าเป็นกลุ่มคน เป็นสังคม ก็มักจะมีการเปรียบเทียบกับผู้ที่แตกต่างในทำนองนี้เสมอ นิสัยพื้นฐานของความลำเอียงเข้าข้างตนเองนี้ตรงกันข้ามกับ คุณลักษณะนิสัยอีกประการหนึ่งคือ "ความยุติธรรม" ลักษณะนิสัยทั้งสองส่งผลให้การดำเนินชีวิตของเราจะบรรลุความสำเร็จที่ตั้งไว้หรือไม่ ถ้าเราเห็นว่าตัวเองดีกว่าคนอื่น หรือเห็นพวกพ้องคนใกล้ตัวดีกว่าผู้อื่น ก็มีแนวโน้มว่าเราจะไม่สามารถไปถึงความสำเร็จที่แท้จริงได้ เพราะขาดคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จนั้นคือ ความยุติธรรม

ความยุติธรรม เป็นนิสัยที่ต้องมีการสร้าง : เพราะเหตุแห่งความลำเอียงนี้เอง ทำให้หลายๆครั้งเราดำเนินชีวิตที่ผิดพลาด และล้มเหลว เป็นเหตุให้เกิดการทำลายตนเอง และผู้อื่นอย่างที่เราคาดไม่ถึงความลำเอียงนี้เกิดขึ้นได้ในแทบทุกระดับของสังคม เช่น พ่อแม่ที่รักลูกไม่เท่ากัน กลุ่มชนที่ลำเอียงเอื้อประโยชน์เฉพาะแก่ผู้ที่เป็นฝ่ายเดียวกับตน แต่เอาโรคเอาเปรียบคนที่แตกต่างจากตนเอง

ความยุติธรรม จึงไม่ได้เป็นลักษณะนิสัยที่คนทั่วไปมีแนวโน้มที่จะเป็น แต่เป็นลักษณะนิสัยที่ต้องมีการสร้าง มีการฝึกฝน และพัฒนาขึ้นในตัวเราแต่ละคนเพราะความยุติธรรมนี้ก็คือความคิดที่มีเหตุผลบนพื้นฐานคุณธรรมนานัปการ

คุณธรรมที่ส่งเสริมให้คนเรามีความยุติธรรมในตนเองได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรัก ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ ความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นธรรมทางสังคม การมีจิตสาธารณะ และการอยู่อย่างพอเพียงเป็นต้น โดยเฉพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นเพราะเป็นสมบัติของผู้พวงความยุติธรรม ดังนั้นเราจึงต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นลักษณะนิสัยของคนไทยอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงโทษของความไม่ซื่อสัตย์สุจริตว่ามีผลกระทบต่อตนเอง และสังคมอย่างไร

นอกจากนี้คุณธรรมต่างๆข้างต้นยังช่วยส่งเสริมให้คนเรารู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว สมาชิกของชุมชน สมาชิกของสังคม และคนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

<http://www.freewebs.com/thai-injustice/>

ใบงาน เรื่อง "ความยุติธรรมคืออะไร"

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม.....ชั้น.....

1. .... เลขที่ ..... ประธาน
2. .... เลขที่ ..... สมาชิก
3. .... เลขที่ ..... สมาชิก
4. .... เลขที่ ..... สมาชิก
5. .... เลขที่ ..... สมาชิก

คำชี้แจงให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. องค์กรประกอบใดที่ส่งเสริมให้เราสามารถสร้าง ฝึกฝน และพัฒนาตนเองให้มีลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....

2. ให้นักเรียนบอกประโยชน์และคุณค่าของผู้ที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง

.....
.....
.....
.....
.....

3. ถ้าสมาชิกในสังคมทุกคนมีนิสัยรักความยุติธรรม จะก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าต่อสังคมอย่างไร

.....
.....
.....
.....

แบบประเมินใบงานภาพรวม

รายการที่ประเมิน/การสังเกต	สรุปผลการประเมิน				
	5	4	3	2	1
พิจารณาจาก 1. การตอบคำถาม 2. การวิเคราะห์และการให้เหตุผล 3. การทำงานเป็นหมู่คณะ					
ระดับคุณภาพ	☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง ☐ ปรับปรุงเร่งด่วน				

เกณฑ์การประเมินใบงานภาพรวม

คะแนน/ ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
5 (ดีมาก)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถสรุปประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเองได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน นักเรียนสามารถวิเคราะห์และให้เหตุผลในการตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล ทั้งข้อ 1 และ ข้อ 3 สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
4 (ดี)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถสรุปประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเองได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน นักเรียนสามารถวิเคราะห์และให้เหตุผลในการตอบคำถามได้ถูกต้อง สมเหตุสมผล ทั้งข้อ 1 และ ข้อ 3 แต่ยังไม่ครอบคลุม สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3 (ปานกลาง)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถสรุปประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเองได้ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน นักเรียนสามารถวิเคราะห์และให้เหตุผลในการตอบคำถามได้ถูกต้อง สมเหตุสมผล ข้อใดข้อหนึ่ง สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

คะแนน/ ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
2 (ปรับปรุง)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถสรุปประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเองได้ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และให้เหตุผลในการตอบคำถาม ได้ถูกต้อง สมเหตุสมผล ข้อใดข้อหนึ่งและยังไม่ครอบคลุม 3. สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
1 (ปรับปรุง เร่งด่วน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนไม่สามารถสรุปประโยชน์และคุณค่าของความยุติธรรมต่อตนเองได้ 2. นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์และให้เหตุผลในการตอบคำถามได้ 3. สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

1. ผลการเรียนรู้

เข้าใจความหมาย ความสัมพันธ์ของการให้อภัย การดำเนินชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 รู้และเข้าใจความหมายการให้อภัยตามหลักธรรมที่ตนนับถือ

2.1.2 อธิบายความสัมพันธ์การดำเนินชีวิตของบุคคลที่รู้จักให้อภัย

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของตนเองและผู้อื่น

- การใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารสร้างสัมพันธภาพที่ดี

- การสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

2.3.2 การทำงาน และอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล

2.3.3 การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

2.3.4 การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

2.3.5 การรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

3.1 การให้อภัยเป็นคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์

3.2 ตัวอย่างของบุคคลสำคัญที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

สันติ / การคืนดี “การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และใจเปิดต่อการเสวนา” (มธ 5:24)

อภัย “โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าอภัยให้ผู้อื่นที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า” (ลก 11:3-4)

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนอ่าน “ข้อความดี ๆ เพื่อความสุข” บนโปสเตอร์เจียบ ๆ แล้วเลือกข้อความที่ตรงใจ
- ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม ๆ ละ 2 – 3 คน

ขั้นสอน

- นักเรียนแต่ละคนแสดงข้อความที่เลือกแล้วอธิบายเหตุผล โดยทุกกลุ่มจะมีปากกา 1 ด้าม คนที่ถือปากกาจะเป็นคนเดียวในกลุ่มที่พูด เมื่อเล่าจบก่อนจะส่งปากกาให้คนต่อไป คน ๆ นั้นจะสรุปเรื่องที่ได้อ่านสั้น ๆ ถ้าเจ้าของเรื่องพอใจจะให้สิทธิในการพูดเป็นคนต่อไป ทำดังนี้ซ้ำจนครบทุกคน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายการเปรียบเทียบกระจกกับจิตใจ
  - “กระจกใส กระจกขุ่นเกี่ยวข้องกับจิตใจอย่างไร ทำไมต้องเช็ดกระจกให้ใส”
- ขอบข่ายคำตอบที่คาดหวัง คือ “การให้อภัย คือ การเช็ดกระจก วันนี้ฉันเช็ดกระจกของฉันแล้วใช่หรือไม่ รู้สึกอย่างไร” หรือ “เช็ดแล้ว คือ ให้อภัยแล้ว” หรือ “ยังไม่เช็ด คือ ไม่ให้อภัย ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกของตนอย่างอิสระ”

ขั้นสรุป

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำตอบของกลุ่มบนกระดาษโปสเตอร์ หรือ กระดาน
- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ กรณีที่คำตอบของกลุ่มต่อ ๆ ไปเหมือนกัน ให้กลุ่มนั้นนำเสนอเฉพาะประเด็นที่แตกต่างเท่านั้น
- นักเรียนไตร่ตรองจากประสบการณ์ของตนถึงวิธีทำให้ใจใสเหมือนกระจกที่เช็ดสะอาด
- นักเรียนเขียนวิธีทำให้ใจใสอย่างน้อย 3 วิธี และอธิบายผลดีที่เกิดขึ้น

5. สื่อ/ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 โปสเตอร์ <http://www.richwaycorner.com/page/2/>
- 5.2 กระดาษโปสเตอร์และปากกาเมจิก

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 บันทึกผลการไตร่ตรองของนักเรียน
- 6.2 สังเกตการมีส่วนร่วมและการอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ

ภาคผนวก
ข้อคิดดีดี..เพื่อความสุข

จาก <http://www.richwaycorner.com/page/2/>

ไม่สำคัญว่า ... มีทรัพย์มากหรือน้อย
แต่สิ่งสำคัญ คือ ... ต้องใช้ให้น้อยต่างหาก ...
... ชีวิตจึงจะมีเหลือมากกว่าขาด ...

คนจนยิ่งจน ... เพราะทำรวย ...
... ทำตัวให้เป็นปกติ ... ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ...

คนรวยยิ่งรวย ... เพราะทำงาน ...
... ชีวิตก็จะเป็นปกติ ...

ไม่ยินดีในสิ่งที่ตนได้
เป็นคนอภัพอับโชคที่สุดในโลก
... ยินดีในสิ่งที่ตนได้ ...
... เป็นคนโชคดีที่สุดในโลก ...

ไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมี
... พอใจในสิ่งที่ตนมี ...

อดทนได้...จงอดทน
ไม่อดทน ไม่อดใจ

อดใจได้...จงอดใจ
เรื่องเล็กจกกลายเป็นเรื่องใหญ่

คนที่มีความสุข มีใครคนที่มีมากที่สุด
ยังมีความต้องการน้อยลง

... แต่เป็นคนที่ต้องการน้อยที่สุด ..
สมบัติที่มีอยู่เดิม..ก็ดูเหมือนมีมากขึ้น

ความสุขหรือความทุกข์ของชีวิต
... หากกระจกใสสะอาด ... เมื่อมองสิ่งใดย่อมมีแต่ความสุข... ปราศจากความขุ่นมัว
... หากกระจกขุ่นมัว .....เมื่อมองสิ่งใด ... แม้เป็นสิ่งเดียวกัน ... ก็มีแต่ความทุกข์ใจ
... ความสุขอยู่ไม่ไกล เพียงเช็ดกระจกให้ใส เช็ดใจให้สะอาดเท่านั้นเอง

บางครั้งเหมือนการมองผ่านกระจก

ทุกข์อยู่ที่ใจ ... ทุกข์ของใครก็ของมัน ...
สุขอยู่ที่ใจ ... ฉันทเก็บมันไว้ทุกวัน ...

ทุกข์อยู่ที่ใจ ... ใครจะเก็บไว้ก็ช่างมัน ...
สุขอยู่ที่ใจ ... ฉันทจะให้กันและกัน .

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนอธิบายความหมายการให้อภัยตามหลักธรรมที่ตนนับถือในชีวิตจริงได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 รู้และเข้าใจความหมายการให้อภัยตามหลักธรรมที่ตนนับถือ

2.1.2 อธิบายความสัมพันธ์การดำเนินชีวิตของบุคคลที่รู้จักให้อภัย

2.2 ด้านทักษะ

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- การใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- การวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- การสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล
- การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- การรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

3.1 การให้อภัยเป็นคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์

3.2 ตัวอย่างของบุคคลสำคัญที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

สันติ / การคืนดี “การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และใจเปิดต่อการเสวนา” (มธ 5:24)

อภัย พระเยซูสอนศิษย์ให้ภาวนาต่อพระบิดาเสมอว่า “โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ ข้าพเจ้า อภัยให้ผู้อื่นที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า” (ลก 11:3-4)

จ้่นนำ

- ครูสรุปรสาระของคาบที่ 1 : กระจกคือจิตใจเรา ให้เราหันเห็ดขัดเอาคราบสกปรก หรือความขุ่นเคืองใจออกไปจากใจเราด้วยการให้อภัย ดังนี้แล้ว คนคิดดีก็ยอมทำดีเป็นปกติวิสัย

จ้่นสอน

- นักเรียนจับกลุ่มเดิมของตน และอ่านบทความเรื่อง “กฎแห่งกระจก”
- นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปรสาระสำคัญไม่เกิน 10 ประเด็น แล้วเขียนบนกระดาษโปสเตอร์หรือบนกระดาน หนึ่ง อาจนำเสนอเป็นแผนภาพหรือภาพวาดที่มีความหมาย

จ้่นสรุป

- ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอประเด็นของตน กลุ่มต่อมาไม่นำเสนอประเด็นซ้ำ
- นักเรียนแต่ละคนเลือก 1 ประเด็นที่ตรงใจและเป็นประโยชน์กับตนเองมากที่สุด แล้วไ้ตรงรอยียบๆ สักครูหนึ่ง
- นักเรียนเขียนบันทึกประเด็นดังกล่าวพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์ของตน

5. สื่อ/ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 บทความเรื่อง “กฎแห่งกระจก” ที่สรุปโดย ทิพาลักษณ์ สิทธิสาร ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน นครศรีธรรมราช
- 5.2 กระดาษโปสเตอร์และปากกาเมจิก

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 บันทึกผลการไ้ตรงรอยียบของนักเรียน
- 6.2 สังเกตการมีส่วนร่วมและการอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ
- 6.3 แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับ “การให้อภัยและการคืนดีกัน”

เรื่อง กฎแห่งกระจก

สรุปโดย ทิพาลักษณ์ สิทธิสาร ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช

เรื่องต่อไปนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง แต่มีการเปลี่ยนชื่อ และอาชีพตามความเหมาะสม

เอโกะ อาคิยามะ เป็นแม่บ้านอายุย่าง 41 ปี มีความกังวลใจที่ ยูตะ ลูกชายของเธอถูกเพื่อนๆ ที่โรงเรียน กลั่นแกล้ง เพื่อนไม่ได้ใช้กำลังกับเขาเพียงแต่มักจะแสดงท่าทีรังเกียจ และมองว่าเขาเป็นตัวปัญหา ยูตะ ทุกข์ใจ มากที่ไม่มีใครชวนไปเล่นด้วยซึ่งผู้เป็นแม่ก็รู้ดี เพราะสังเกตเห็นว่าลูกชายหงุดหงิดใส่เธอบ่อยขึ้น แต่ยูตะไม่เคยบอกแม่เลยว่าเขาเหงาและทุกข์ใจ สำหรับเอโกะ เรื่องที่ทุกข์ใจมากที่สุด คือการที่ลูกชายคนเดียวของเธอไม่ยอมเปิดใจรับทุกข์กับเธอเลยแม้แต่ครั้งเดียว

เอโกะ ตัดสินใจโทรหารุ่นพี่ของสามี ชื่อ คุณยางุจิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และให้คำปรึกษาแก่บริษัทและบุคคลทั่วไป เธอเล่าเรื่องทุกข์ใจให้เขาฟัง คุณยางุจิ ให้ความเห็นว่า “ตอนนี้ เอโกะกำลังเกลียดใครบางคนใกล้ตัว การที่ลูกชายถูกเพื่อนแกล้งจนต้องกังวลใจนั้น เป็นเพราะคุณไม่เคยนิยมนอกคนคนที่ควรชอบคุณเลย แลผมยังรู้สึกเกลียดชังคนเหล่านั้นตลอดมา” ฟังดูเหมือนความเชื่อทางศาสนา แต่ความจริงเป็นกฎในสาขาวิชาจิตวิทยา ที่ได้รับการค้นพบมานานแล้ว กฎที่ว่าก็คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ ผลลัพธ์ เมื่อมีผลลัพธ์ก็ต่อมิตันเหตุ และต้นเหตุก็มีที่มาจากจิตใจของเราเอง

และสิ่งที่ เอโกะกังวลอยู่ในขณะนี้ ก็สะท้อนให้เห็นต้นเหตุที่น่าจะเป็น ก็คือ “คุณเอโกะ กำลังเกลียดคนที่ควรให้ความสำคัญ” เมื่อถูกถามว่าคุณให้ความสำคัญกับสามีมากน้อยแค่ไหน เคารพเขาไหม เอโกะถึงกับสะดุ้ง เมื่อได้ยินคำว่า “เคารพ” เพราะเธอรู้สึกดูแคลนสามีตลอดเวลา เอโกะมองว่า คนที่มองโลกในแง่ดีอย่างสามี เป็นคนไม่มีความคิด บางครั้งยังมองว่าไม่มีการศึกษาอีกด้วย เอโกะเรียนจบมหาวิทยาลัย แต่สามีจบแค่มัธยมปลาย สามีพูดจากระด้าง ชอบอ่านนิตยสารรายสัปดาห์ ในขณะที่เธอชอบอ่านหนังสือเป็นชีวิตจิตใจ เธอคิดเสมอว่า “ขออย่าให้ลูกชายเป็นเหมือนพ่อเลย” เอโกะมักไม่พอใจพฤติกรรมและคำพูดของสามีอยู่บ่อย ๆ บางครั้งก็ถึงกับทะเลาะกัน สำหรับเรื่องของคุณตะเธอเคยบ่นให้สามีฟังแต่ไม่เคยรับฟังความคิดเห็นของเขาเลย

เมื่อเธอเล่าให้คุณยางุจิฟัง กลับได้รับคำตอบว่ายังมีสาเหตุอย่างอื่นซึ่งเป็นสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้เธอไม่ยอมรับในตัวสามี คุณยางุจิ ถามเธอว่า คุณสำนึกบุญคุณของพ่อบ้างหรือเปล่า และลึกๆ แล้วคุณรู้สึกว่าคุณทำสิ่งที่คุณให้อภัยไม่ได้บ้างหรือไม่ เอโกะสำนึกบุญคุณของพ่อในฐานะที่ท่านเป็นพ่อ แต่เธอไม่ได้รักพ่อ เธอรู้สึกว่าพ่อเป็นคนอื่นมาตั้งแต่สมัยมัธยมปลายแล้ว

คุณยางุจิ แนะนำให้เธอลองให้อภัยพ่อของเธอ โดยให้เธอเขียนระบายความรู้สึกต่อพ่อ ที่คิดว่าให้อภัยไม่ได้ลงในกระดาษ ใช้คำพูดที่ระบายความโกรธ ความเจ็บแค้น ความทุกข์ ทุกอย่างลงในกระดาษให้หมดไม่ต้องยั้ง จนรู้สึกว่าคุณพอใจ ถึงเมื่อ เอโกะจะไม่เข้าใจเหตุผลแต่เธอก็ลองทำตามที่เขาแนะนำ

สมัยที่เอโกะยังเด็ก พ่อเป็นคนรู้จักจับบ่น เวลาอาหารเย็นกลายเป็นเวลาของการเทศนาอย่างไม่รู้จักจบสิ้น และเมื่อลูก ๆ ทำอะไรไม่ได้ตั้งใจก็จะตะโกนด่าว่าเสีย ๆ หาย ๆ พ่อเป็นคนคุมงานก่อสร้าง เมื่อเลิกงานกลับมาบ้านพ่อจะนั่งกินข้าวต่างๆ ที่ยังสวมเสื้อผ้าเปื้อนเหงื่อ เลอะดินทรายเต็มไปหมด เธอเขียนระบายออกมาไม่

หยุดยั้งรู้สึกตัวอีกทีก็มีคำว่า “คนไม่ได้ความ” “คนแบบนี้ไม่มีคุณสมบัติพอที่จะเป็นพ่อหรือก” ในขณะที่เขียน น้ำตาก็ไหลออกมาไม่ขาดสาย

เมื่อเขียนเสร็จเธอได้โทรหาคุณยางุจิ เมื่อถูกถามว่าคุณพร้อมที่จะให้อภัยคุณพ่อหรือยัง เธอรู้สึกว่ายังไม่พร้อมแต่ก็ขอลองดู คุณยางุจิบอกว่า การให้อภัยคุณพ่อเป็นการทำเพื่อตัวของเอโกะเอง และให้หีบกระดาษมาเขียนหัวข้อว่า “**สิ่งที่ควรขอบคุณพ่อ**” คำตอบข้อแรกก็คือ พ่อหาเลี้ยงครอบครัว เพราะพ่อ ครอบครัวจึงมีกินมีใช้ อีกข้อก็คือพ่อชอบพาเธอไปเดินเล่นที่สวนสาธารณะบ่อย ๆ คงมีแค่นั้นกระมัง เมื่อให้เขียนสิ่งที่ต้องขอโทษพ่อเธอลงนึกไม่ออก ถ้าจะมีก็คงเป็นเรื่องที่เธอคิดต่อต้านพ่ออยู่ตลอดเวลา แต่เธอก็ไม่อยากจะขอโทษ

คุณยางุจิ แนะนำให้เอโกะโทรศัพท์ไปหาพ่อแล้วพูดขอบคุณและขอโทษท่าน “ถ้าคุณไม่อยากจะพูดเพราะไม่ได้รู้สึกอย่างนั้น ให้พูดตามที่เตรียมเอาไว้ก็ได้ แค่อ่านข้อความในกระดาษสองแผ่นที่เขียนสิ่งที่ควรขอบคุณและสิ่งที่อยากขอโทษ”

เอโกะใช้ความกล้าที่สุดในชีวิตและถ้าไม่มีแรงจูงใจเรื่องของลูกชายเธอคงไม่คิดจะพูดกับพ่อไปตลอดชีวิต เธอโทรศัพท์ไปหาพ่อและกล่าวขอบคุณและขอโทษ เมื่อพูดจบเธอได้ยินเสียงร้องไห้ของพ่อทางโทรศัพท์ เธอทำอะไรไม่ถูก ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยได้ยินพ่อร้องไห้สักครั้ง พ่อคงให้ความรักกับเธอมากกว่านี้ แต่เธอก็ปฏิเสธพ่อมาตลอด “การที่ลูกไม่รับความรักของตนเองเป็นเรื่องทุกข์ทรมานอย่างนี้นี่เอง” เธอเกลียดพ่อมาตลอด 20 ปี และไม่เคยให้อภัยพ่อเลย เธอคิดว่าผู้ได้รับผลกระทบคือเธอคนเดียวเท่านั้น เธอมองเพียงด้านเดียวไม่เคยมองในมุมที่กลับกันเลย ความรักของพ่อ ความอ่อนแอของพ่อ ความไม่รู้ของพ่อ เธอทำให้พ่อทุกข์ทรมานมานานแค่ไหนแล้ว

มีกฎที่เรียกว่า **กฎของสิ่งที่ต้องเกิดขึ้น** เมื่อเราเข้าใจสิ่งหนึ่ง เราก็จะเข้าใจสิ่งหนึ่งตามมา ที่จริงแล้วทุกปัญหาในชีวิตเกิดขึ้นเพื่อให้เราได้รู้ซึ่งถึงความสำคัญของบางสิ่ง

ความทุกข์ของพ่อที่ลูกสาวไม่เปิดใจให้ ความทุกข์ที่ไม่สามารถช่วยลูกได้ในฐานะพ่อแม่ เป็นความทุกข์เดียวกับที่เอโกะเป็นอยู่ในตอนนี้

คุณยางุจิ แนะนำให้เอโกะเขียนสิ่งที่ควรขอบคุณ และสิ่งที่อยากขอโทษพ่อเพิ่มลงในกระดาษแผ่นเดิมให้มากที่สุด พอเสร็จแล้วให้นำกระดาษอีกแผ่นหนึ่งมาเขียนในหัวข้อ ความปฏิบัติตัวอย่างไรกับพ่อ และในคืนนี้เมื่ออยู่ตะหลับสนิทแล้วให้เธอมองหน้าเขาแล้วกระซิบในใจว่า “ขอบใจจ๊ะ” หนึ่งร้อยครั้ง

เมื่อเริ่มเขียนเธอนึกถึงสิ่งที่ต้องขอบคุณและขอโทษพอมามากมาย และเมื่อเขียนถึงหัวข้อ ควรปฏิบัติตัวกับพ่ออย่างไร เธอเขียนได้แทบไม่ต้องคิด และนั่นก็คือความคิดที่ควรปฏิบัติกับสามี สามีที่ทำงานเพื่อครอบครัว เป็นคู่ชีวิตมาตลอดแต่เธอลืมที่จะขอบคุณเขา และเมื่ออยู่ตะหลับสนิทเธอก็ทำตามคำแนะนำของคุณยางุจิ โดยกระซิบในใจว่า ขอบใจจ๊ะ คำคำนี้ทำให้เธอรู้สึกขอบคุณลูกจากใจจริง เธอโทษลูกมาตลอดว่าเป็นต้นเหตุทำให้เธอทุกข์ใจ แต่เพราะลูกทำให้เธอได้รู้ซึ่งถึงสิ่งที่สำคัญในวันนี้

เอโกะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในวันนี้ให้สามีฟัง และไม่ลืมที่จะกล่าวขอบคุณและขอโทษสามีที่เธอไม่เคยมองเห็นความดีของเขาเลย

แหล่งข้อมูล 203.113.25.46/training002/km%20Ipa/my.../กฎแห่งกระจก.doc

แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับ “การให้อภัยและการคืนดีกัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนไตร่ตรองและประเมินตนเองเกี่ยวกับ “การให้อภัย”

ระดับคะแนน 3 = มาก / ดี 2 = ปานกลาง/ พอใช้ 1 = น้อย 0 = ไม่มี

การให้อภัยและคืนดีกัน ...	3	2	1	0
เป็นคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์				
เป็นผลจากการเปิดใจและการพูดจាកัน				
ทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน				
คือ การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม				
คือ การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อกัน				

1. ผลการเรียนรู้

อธิบายเชื่อมโยงจากเหตุการณ์บทความที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและการคืนดี

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 ความเชื่อมโยงจากเหตุการณ์บทความที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและการคืนดี

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว
- วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง
- รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.2.2 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- รับรู้ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้อื่น
- ใช้การสื่อสารเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เจจาะตอรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผล- ความถูกต้อง
- เลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ
- เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. สาระการเรียนรู้

ความหมายและความสำคัญของการสร้างสันติภาพและการคืนดีในสังคม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

สันติ / การคืนดี

“มีใจที่ปล่อยวาง หลุดพ้นจากความวุ่นวาย หลีกเลียจความรุนแรงทุกชนิด และเมื่อมีความขัดแย้ง เราต้องพร้อมที่จะคืนดีเสมอ” (มธ 5:9)

“การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และใจเปิดต่อการเสวนา” (มธ 5:24)

การให้อภัย

“โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าอภัยให้ผู้อื่นที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า” (ลก 11:3-4)

“พระเยซูเล่านิทานของบิดาผู้ใจดีที่ให้อภัยแก่ลูกที่ล้างผลาญทรัพย์สินสมบัติของบิดา” (ลก 15:11-24)
(นิทานเรื่องลูกล้างผลาญในใบความรู้ เอกสารประกอบในซีดี)

ขั้นนำ

- ครูแจ้งเป้าหมาย กระบวนการและกิจกรรมในหัวข้อการเรียนรู้แก่นักเรียน
- ครูนำนักเรียนเข้าสู่ความสงบสั้น ๆ ประมาณ 1 – 2 นาที หรือ มากกว่านั้นตามความเหมาะสม ด้วยการเปิดเพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง จังหวะช้า ๆ หรือ เพลงที่เป็นเสียงธรรมชาติ
- ครูให้นักเรียนทบทวนประสบการณ์และความรู้สึกเมื่อทะเลาะกับเพื่อน

ขั้นสอน

- ครูอธิบายกิจกรรม
- ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน แยกกลุ่มหนึ่งออกจากอีกกลุ่ม แต่ละกลุ่มให้ครูแจก “บทบาท” จากนั้น ทำเช่นเดียวกันกับอีกกลุ่ม

คนที่โกรธ

บทบาท แสดงให้ผู้อื่นรู้ว่าโกรธ แต่ไม่ตะคอกหรือโวยวายหรือใช้ความรุนแรง หลังปรับความเข้าใจกับเพื่อนแล้ว ให้อภัยเพื่อน ด้วยการหายโกรธ

คนที่ทำให้โกรธ

บทบาท พยายามรู้สาเหตุ ที่ทำให้โกรธ โดยสอบถามเพื่อนเกี่ยวกับช่วงเวลา สถานที่ และ การกระทำที่ทำให้โกรธ จากนั้น ปรับความเข้าใจและคืนดีกับเพื่อน

- ในขณะที่อยู่กับกลุ่ม ครูขอให้กลุ่ม“คนที่ทำให้โกรธ” ให้กลุ่ม“คนที่โกรธ”บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเวลา สถานที่และเรื่องที่โกรธของแต่ละคนส่งให้ครู
- ครูนำทั้งหมดมารวมกัน แล้วให้นักเรียนเลือกจับคู่กัน หนึ่ง ขอให้นักเรียนจับคู่กับคนที่ไม่ใช่เพื่อนในกลุ่มเดียวกันหรือเพื่อนสนิท
- ครูแจ้งเวลาในการทำกิจกรรม คือ (ไม่เกิน) 30 นาที
- เมื่อนักเรียนคู่ใดคิดกันแล้ว ให้มาแจ้งครูเพื่อตรวจสอบกับข้อมูลที่ให้ไว้

ขั้นสรุป

- ครูจัดกลุ่มนักเรียน กลุ่มละไม่เกิน 4 คน เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ถึงสาเหตุที่ทำให้โกรธและวิธีหลีกเลี่ยงมิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว
- นักเรียนเขียนคำตอบของกลุ่มตนบนกระดาษโปสเตอร์ ตกแต่งให้สวยงาม นำไปติดบนบอร์ดในห้องเรียน เพื่อใช้เป็นข้อเตือนใจ
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่ง ในหัวข้อต่อไปนี้ตามลำพัง

ก. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการแสดงบทบาท “คนที่โกรธ”

คำตอบ ทำให้ความโกรธอ่อนคลายลง เมื่อเห็นคนที่ทำให้โกรธพยายามเดาและขอคืนดีได้
 ข้อคิดที่ไม่ควรแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวออกมาทันที แต่ควรหาที่นั่งเงียบ ๆ จนกว่าจะ
 อารมณ์ดีขึ้น

ข. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการแสดงบทบาท “คนที่ทำให้โกรธ”

คำตอบ ได้ทบทวนสาเหตุที่ทำให้ผู้อื่นโกรธ และความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อต้องพยายามคาด
 เดาสาเหตุและขอคืนดีจนสำเร็จ

- บันทึกการไตร่ตรองลงในสมุดของตน

5. สื่อ/ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 กระดาษโปสเตอร์และปากกาเมจิก

5.2 บัตร “บทบาท” เท่าจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

5.3 แหล่งข้อมูล http://kidsquare.com/content/content_detail.php?id=32&catid=42

6. การวัดและประเมินผล

6.1 บันทึกผลการไตร่ตรอง

6.2 สังเกตพฤติกรรมและความมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรม

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจหลักการและองค์ประกอบการสร้างสันติสุข
- 1.2 อภิปรายชุมชนสร้างสุข

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 องค์ประกอบในการสร้างสันติสุข
- 2.1.2 หลักการในการสร้างสันติสุข

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว
- วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง
- รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.2.2 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- รับรู้ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้อื่น
- ใช้การสื่อสารเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เจรจาต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผล- ความถูกต้อง
- เลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ
- เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

- ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. สารการเรียนรู้

หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยการพัฒนาชุมชนตามวิถีความเป็นไทย

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

สันติ / การคืนดี

“มีใจที่ปล่อยวาง หลุดพ้นจากความวุ่นใจ หลีกเลียงความรุนแรงทุกชนิด และเมื่อมีความขัดแย้ง เราต้องพร้อมที่จะคืนดีเสมอ” (มธ 5:9)

“การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และใจเปิดต่อการเสวนา” (มธ 5:24)

การให้อภัย

“โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าอภัยให้ผู้อื่นที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า” (ลก 11:3-4)

“พระเยซูเล่านิทานของบิดาผู้ใจดีที่ให้อภัยแก่ลูกที่ล้างผลาญทรัพย์สมบัติของบิดา” (ลก 15:11-24)

ขั้นนำ

- ครูขอให้นักเรียนที่บันทึก reflection ได้ตรงตามเป้าหมายของกิจกรรม “เดาซิว่าฉัน โกรธเธอเรื่องอะไร” ในคาบที่ผ่านมา อ่านบันทึกของตนให้ทุกคนฟัง

ขั้นสอน

- ครูขอให้นักเรียนอ่านบททวนวิธีที่หลีกเลี่ยงการโกรธกันจากโปสเตอร์ของทุกกลุ่ม
- นักเรียนสรุปวิธีที่นิยม (พบมากที่สุด) คำตอบ ไม่รอให้เกิดความขัดแย้ง แต่จัดหรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งเพื่อให้ทุกคนมีความสุขกับการอยู่ร่วมกัน
- นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “สายสัมพันธ์ระหว่างเรา คือ สันติภาพ”
- นักเรียนเลือกข้อที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด บันทึกข้อความนั้นลงในสมุด เขียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและยกตัวอย่างประสบการณ์ของตนประกอบคำอธิบาย
- ครูจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน พยายามไม่ซ้ำกับกิจกรรมก่อนหน้านี้ และอธิบายขั้นตอนกิจกรรม ดังนี้ แต่ละคน อ่านหรือเล่าสิ่งที่ตนบันทึก คนอื่น ๆ ฟังอย่างตั้งใจ เมื่อผู้เล่า ๆ จบแล้ว คนอื่น ๆ จึงสามารถสอบถามสิ่งที่สงสัย แล้วให้คนทางขวาของผู้เล่าสรุปสาระสำคัญ ผู้เล่าที่ฟังอย่างตั้งใจ จะอนุญาตให้พูดต่อจากตนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของเรื่องที่เล่า ทำเช่นนี้ซ้ำกับคนต่อไปจนครบทุกคน

ขั้นสรุป

- นักเรียนไต่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่ง แล้วบันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ได้จากการแบ่งปันประสบการณ์
- เมื่อนักเรียนบันทึกสรุปเสร็จแล้ว ให้ประเมินตนเองด้วยแบบประเมิน

5. สื่อ/ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 บทความ “สายสัมพันธ์ระหว่างเรา คือ สันติภาพ”
- 5.2 แหล่งข้อมูล <http://hilight.kapook.com/view/24765>

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 บันทึก Reflection
- 6.2 แบบประเมินตนเอง
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมและความมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรม

สายสัมพันธ์ระหว่างเรา คือสันติภาพ

คุณเคยรู้สึกแปลกแยกกับคนในสังคมบ้างไหม คุณเคยสังเกตพบว่าตนเองรู้สึกแปลกแยก จนบางครั้งรู้สึกไม่คุ้นเคย แม้แต่กับคนในครอบครัวหรือเพื่อนร่วมงานบ้างไหม ทุกวันนี้ ผู้คนติดอยู่ในสายพานความเร่งรีบ และภาระงานที่มากจนไม่มีเวลาที่จะใส่ใจกับผู้คนและสิ่งแวดล้อม ทำให้เราขยับออกห่างจากความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันไป

ความรู้สึกเชื่อมโยงกันได้นี้มีความสำคัญต่อการสร้างเสริมสันติภาพเป็นอย่างยิ่ง ชารีฟ อับดุลเลาะห์ ได้เขียนถึงแนวทางสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเรากับเพื่อนร่วมสังคมไว้ในหนังสือ “สร้างโลกที่เหมาะสมกับทุกคน” ไว้อย่างน่าสนใจ ชารีฟไม่เพียงเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงตัวเรากับผู้คนรอบตัวเท่านั้น เขายังให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงตัวเราเข้ากับสังคมโดยกว้าง โดยมองว่าการต่อตัวเองให้ติดกับผู้อื่นนั้น เป็นเครื่องมือสำคัญและในขณะเดียวกันก็เป็นความรับผิดชอบของเราต่อการสร้างสันติภาพให้กับโลกใบนี้อีกด้วย มุมมองและวิธีการของชารีฟนั้นอาจฟังดูง่าย ๆ ฟื้นฟู แต่ก็ทำทนายไม่น้อยที่จะทำให้เกิดขึ้นจริง

การเชื่อมโยงตนเองกับสังคมเพื่อสร้างสันติ

1. **สิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตคือการที่เราสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ด้วยหัวใจที่ปราศจากความกลัว** การทำเช่นนี้ เป็นการฝึกที่จะไม่ปล่อยให้ความกลัวที่เรามีปิดกั้นการสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารนี้รวมถึงการสื่อสารทางกายและทางสายตาด้วย บางครั้งกับคนที่เราไม่รู้จัก เราก็สามารถสื่อสารเพื่อให้เขาได้รู้ว่าเราเป็นมิตร ไม่มีพิษภัย และ การที่จะมาทำลายเราก็ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้น

2. **ตระหนักเสมอว่าเราเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยผ่อนคลายนโยบายการกีดกันที่ตึงเครียด** อย่างน้อยด้วยการไม่เครียดไปตามสถานการณ์หรือด้วยการยิ้ม บางสถานการณ์การยิ้มอาจไม่เหมาะสม อย่างน้อยเราก็อาจมีท่าทีและแววตาที่ผ่อนคลายนั่นก็ช่วยได้แล้ว แน่นอนว่าเราทุกคนล้วนเคยประสบกับสถานการณ์ที่ไม่น่าพอใจหรือทำให้เจ็บปวดได้ด้วยกันทั้งนั้น แต่ก็อย่าลืมว่าเราก็สามารถเลือกได้ว่าจะจะเป็นทุกข์กับมันหรือไม่

3. **เกื้อกูลให้ผู้อื่นที่อยู่รอบข้างรู้สึกสบายใจที่จะแสดงออกทั้งด้านความคิด ความกลัว และอารมณ์** ความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ เมื่อคนคนหนึ่งเกิดความเครียดและความกลัวขึ้นมา ย่อมมีโอกาสที่เขาจะทำร้ายผู้อื่นได้ ไม่ว่าจะด้วยทางกาย วาจาหรือใจ และที่สำคัญความโกรธและความกลัวก็เป็นความของร้อนด้วยตัวมันเองเช่นกัน หากเรามีโอกาสที่จะรับฟังเพื่อเป็นช่องทางให้เขาได้ระบายอารมณ์ความรู้สึกอย่างสร้างสรรค์ ก็จะช่วยผ่อนคลายนโยบายการกีดกันจากเขาได้ โดยมีต้องทำอะไรมากไปกว่านั้น

4. **ไม่ขัดจังหวะ ปฏิเสธ หรือละเลย ผู้ที่กำลังพูดอยู่** ให้เรียนรู้ที่จะฟัง และเรียนรู้ที่จะน้อมรับความเจ็บปวด เราไม่อาจได้ยินสิ่งที่ผู้อื่นพูด หากเรามัววุ่นวายอยู่กับการเตรียมว่าเราจะพูดอะไรต่อจากเขา และเราจะไม่มีทางได้เข้าใจหรือรู้จักผู้อื่นได้เลยหากเราไม่รู้จักที่จะฟัง

5. **อย่าลืมว่าในสถานการณ์ที่ไม่น่าพอใจมีสองสิ่งที่จะช่วยกู้สถานการณ์ได้** นั่นก็คือ **สัญชาตญาณและอารมณ์ขัน** สัญชาตญาณในที่นี้หมายถึงความสามารถที่จะเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ โดยไม่ต้องอาศัยคำอธิบาย เช่น เราเข้าใจได้ว่าคนที่กระโดดกระดากไว้อย่างน้อยเขาก็ได้ระบายความรู้สึกอัดอั้นออกไปเสียบ้าง หรือว่า

ปัญหาที่สั่งสมมายาวนานของใครคนหนึ่ง ไม่อาจแก้ได้ด้วยคำแนะนำเพียงไม่กี่นาทีจากเรา เช่นเดียวกับสถานการณ์ที่กำลังจะมาถึง ไหวพริบในการใช้อารมณ์ขันอย่างเหมาะสมช่วยกู้สถานการณ์มานักต่อนักแล้ว

6. เราไม่มีหน้าที่ที่จะไปเปลี่ยนความเชื่อของใครให้ต้องมาเชื่อตามเรา แต่เรามีหน้าที่ที่จะช่วยให้คนคนนั้น ได้ค้นพบศักยภาพและความเข้มแข็งภายในตนเองที่เขาจะสามารถนำมาใช้ได้ ในยามที่ชีวิตต้องเผชิญกับวิกฤต

7. อย่าคาดหวังกับตนเองมากเกินไป และไม่คาดหวังว่าความช่วยเหลือของเราจะให้ผลเลิศ ปล่อยให้ความคิดที่ว่าวิธีการของเรานั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนควรจะนำไปปฏิบัติตาม

8. มองคนที่อยู่หน้าคุณด้วยความรู้สึกที่ว่า เขาก็เหมือนกับคุณ... มีความต้องการเหมือนกัน รักสุขเกลียดทุกข์เหมือนกัน มีความเหงา ความกลัว และมีความลับเหมือนกัน ฯลฯ หากคุณสามารถนำไปปฏิบัติ คุณจะพบว่าหัวใจของคุณจะเปิดกว้างขึ้นสำหรับคนคนนั้น และความรักจะเกิดขึ้นระหว่างคุณกับเขา

9. เมื่ออยู่ในวงสนทนาหรือที่ประชุมคุณไม่ต้องพยายามที่แสดงความฉลาดมากเกินไป ไม่ต้องพยายามที่จะค้นหาคำพูดที่ลุ่มลึกมาพูด คุณไม่ต้องพยายามที่จะทำหรือพูดในสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงให้อะไรดีขึ้น เพียงแต่คุณอยู่ ณ ที่นั้น ด้วยความตั้งใจอย่างเต็มเปี่ยมนั้นก็เพียงพอแล้ว

10. ระลึกอยู่เสมอว่า คนที่ปรากฏอยู่ตรงหน้า มีส่วนที่ดีอยู่เสมอ การมองผู้อื่นแต่ส่วนดีจะช่วยให้คุณไม่พยายามจะเข้าไปวุ่นวายกับเขามากเกินจำเป็น ปฏิบัติกับเขาประหนึ่งว่าเขาเป็นมนุษย์ผู้ที่มีความสามารถเช่นกัน

เรามักพูดกันติดปากว่า "สันติภาพเริ่มที่เรา" แต่คงปฏิเสธไม่ได้ว่า เรามิได้อยู่โดดๆ ดัง ชาวแอฟริกันใช้คำว่า "อูบุนตุ" (ubuntu) อันมีความหมายว่า "การมีอยู่ของเธอ ทำให้ฉันมีความหมาย" สันติภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยอาศัยสายสัมพันธ์เชื่อมโยงที่เรามีอยู่ระหว่างกัน อย่าลืมนวลีและสายสัมพันธ์ของเราในวันนี้ หากเราเชื่อว่าสันติภาพเริ่มจากตัวเรา

แหล่งข้อมูล : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล จาก <http://highlight.kapook.com/view/24765>

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ถึงความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์
- 1.2 เห็นคุณค่าของความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

ธรรมชาติ สิ่งสร้าง ความดีงามในมุมมองของศาสนาที่ตนนับถือ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว
- วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง
- รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.2.2 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- รับรู้ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้อื่น
- ใช้การสื่อสารเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผล- ความถูกต้อง
- เลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ
- เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. สาระการเรียนรู้

การสร้างสิ่งแวดล้อมโดยธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์-การดำเนินชีวิตตาม แบบอย่างที่ดีในสังคมไทยและสังคมโลก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

การพิศเพ่งสิ่งสร้าง / รักษ์ธรรมชาติ

คุณค่าและความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้าง

“โดยความเชื่อนี้เอง เราจึงเข้าใจว่า พระเจ้าได้ทรงสร้างกัลปจักรวาลด้วยพระคำรัสของพระองค์ ดังนั้นสิ่งที่มองเห็นจึงเป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็น” (ฮบ 11:3)

มนุษย์กับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

“ตั้งแต่เมื่อทรงสร้างโลก คุณลักษณะที่ไม่อาจแลเห็นได้ของพระเจ้า คือพระอานุภาพนิรันดร์ และเทวภาพของพระองค์ ปรากฏอย่างชัดเจนแก่ปัญญามนุษย์ในสิ่งที่ทรงสร้าง”(รม1:20)

ขั้นนำ

- ครูวาดรูปมนุษย์บนกระดาน 1 รูป (หรือใช้ภาพคนจากนิตยสารหรือโฆษณา โดยตัดตามโครงร่างตัวคน และนำไปติดบนกระดาน)

ขั้นสอน

- แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้ยืนเรียงแถวตอน 2 แถว ด้านหน้ากระดาษโปสเตอร์ที่ติดบนกระดาน
- สมาชิกที่ยืนหน้าสุด ผลัดกันวาดภาพธรรมชาติ เช่น สัตว์ ก้อนเมฆ ตามจินตนาการ โดยไม่ซ้ำกัน หนึ่ง แต่ละกลุ่มใช้ปากกาต่างสีกัน
- เมื่อนักเรียนทุกคนได้วาดภาพแล้ว นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลที่ละคนว่า ทำไมจึงต้องมีสิ่งที่วาดในภาพของกลุ่ม

ขั้นสรุป

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือก 1 สิ่งที่กลุ่มเห็นร่วมกันว่าไม่จำเป็นต่อชีวิตมนุษย์
- นักเรียนแสดงคำตอบของกลุ่มที่ละกลุ่มประกอบเหตุผล
- กรณีที่เลือกคำตอบซ้ำกันให้กลุ่มต่อมาแสดงการสนับสนุนด้วยการให้เหตุผลเพิ่มเติม
- นักเรียนแต่ละคนใช้เวลาไตร่ตรองส่วนตัวเงียบ ๆ ถึงสิ่งที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ 1 สิ่งจากในภาพของกลุ่มตนหรืออีกกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเลือกเหมือนหรือต่างจากกลุ่มของตนก็ได้
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง แล้วเรียบเรียงความคิดของตนบันทึกลงในสมุดของตน

5. สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 กระดานโปสเตอร์ และปากกามาร์กเกอร์ต่าง ๆ
- 5.2 นิตยสาร
- 5.3 สก็อตเทป หรือ เข็มหมุด

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 บันทึกการได้รตรงของนักเรียน
- 6.2 สังเกตความมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมแต่ละขั้นตอน

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ถึงความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์
- 1.2 เห็นคุณค่าของความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 ความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสิ่งสร้างโดยมนุษย์ตามหลักศาสนา

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว
- วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง
- รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.2.2 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- รับรู้ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้อื่น
- ใช้การสื่อสารเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เจรจาต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผล- ความถูกต้อง
- เลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ
- เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. สารการเรียนรู้

การสร้างสิ่งแวดล้อมโดยธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์-การดำเนินชีวิตตาม แบบอย่างที่ดีในสังคมไทย และสังคมโลก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

การพิศพ่งสิ่งสร้าง / รักรัษธรรมชาติคุณค่าและความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้าง

“โดยความเชื่อนี้เอง เราจึงเข้าใจว่า พระเจ้าได้ทรงสร้างกัลปจักรวาลด้วยพระคำรัสของพระองค์ ดังนั้น สิ่งที่มีมองเห็นจึงเป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็น” (ฮบ 11:3)

มนุษย์กับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ “ตั้งแต่เมื่อทรงสร้างโลก คุณลักษณะที่ไม่อาจแลเห็นได้ของพระเจ้า คือพระอานุภาพนิรันดร์ และเทวภาพของพระองค์ ปรากฏอย่างชัดเจนแก่ปัญญามนุษย์ในสิ่งที่ทรงสร้าง” (รม1:20)

ขั้นนำ

- ครูทบทวนจุดประสงค์ กิจกรรมที่นักเรียนทำในคาบก่อน
- ครูแจ้งกิจกรรมในคาบนี้

ขั้นสอน

- ครูเลือก 1 – 2 คนที่เขียนบันทึกจากคาบที่ 1 ได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หนึ่ง ครูควรเลือกนักเรียนจากทั้ง 2 กลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน
- นักเรียนที่ได้รับเลือกอ่านบันทึกของตนให้เพื่อนฟังช้า ๆ ชัด ๆ เมื่ออ่านจบ เพื่อน ๆ แสดงความชื่นชมด้วยการปรบมือ
- ครูให้นักเรียนที่อ่านบันทึกข้างต้นเป็นหัวหน้ากลุ่ม เพื่อน ๆ สามารถเลือกอยู่กลุ่มเดิมหรือเปลี่ยนกลุ่มได้ โดยครูกำหนดให้มีจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มเท่า ๆ กัน
- แต่ละกลุ่มระดมความคิดถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (จะได้คำตอบ คือ ปัจจัย 4 อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และ ยารักษาโรค)
- ครูให้กลุ่มใหญ่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม (ดังนั้นในห้องจะมี 4 กลุ่ม) แล้วส่งตัวแทนมาเลือก 1 ในปัจจัย 4
- กำหนดให้ทุกกลุ่มระดมความคิดเกี่ยวกับความจำเป็นต้องมีปัจจัยดังกล่าวในชีวิตประจำวันของนักเรียน อย่างน้อยกลุ่มละ 10 เหตุผล
- นักเรียนนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มตน

ขั้นสรุป

- นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำแผนภาพหรือภาพวาดที่แสดงสาระสำคัญของปัจจัย 4
- นำภาพดังกล่าวติดไว้ในห้องเรียน

- นักเรียนเลือกภาพวาดที่คิดว่าตรงกับชีวิตของตนมากที่สุด
- นักเรียนใช้ภาพวาดนั้นในการไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่า การใช้ปัจจัย 4 ในชีวิตของตนว่าได้ใช้อย่างพอเพียง มากเกินความจำเป็น หรือ น้อยกว่าความต้องการ และจะจัดการอย่างไรต่อไปในอนาคต
- นักเรียนบันทึกการไตร่ตรองของตนลงในสมุด

5. สื่อ/ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 กระดาษโปสเตอร์ และปากกาเมจิกสีต่างๆ
- 5.2 เข็มหมุด ลวดเย็บกระดาษ (Staple) หรือ เทปกาว

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แผนภาพ หรือ ภาพวาด
- 6.2 บันทึกการไตร่ตรองของนักเรียน

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ถึงความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์
- 1.2 เห็นคุณค่าของความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 คุณค่าความดีงามของศาสนากับสิ่งสร้างต่างๆ

2.2 ด้านทักษะ

- 2.2.1 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว
- วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง
- รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

- 2.2.2 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- รับรู้ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้อื่น
- ใช้การสื่อสารเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

- 2.3.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เจรจาต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผล- ความถูกต้อง
- เลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

- 2.3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ
- เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. สารการเรียนรู้

การสร้างสิ่งแวดล้อมโดยธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์-การดำเนินชีวิตตามแบบอย่างที่ดีในสังคมไทยและสังคมโลก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

การพิศเพ่งสิ่งสร้าง / รักรัษธรรมชาติ

- คุณค่าและความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้าง
“โดยความเชื่อนี้เอง เราจึงเข้าใจว่า พระเจ้าได้ทรงสร้างกัลปจักรวาลด้วยพระดำรัสของพระองค์ ดังนั้นสิ่งที่มองเห็นจึงเป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็น” (ฮบ 11:3)
- มนุษย์กับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ
“ตั้งแต่เมื่อทรงสร้างโลก คุณลักษณะที่ไม่อาจแลเห็นได้ของพระเจ้า คือพระอานุภาพนิรันดร์ และเทวภาพของพระองค์ ปรากฏอย่างชัดเจนแก่ปัญญามนุษย์ในสิ่งที่ทรงสร้าง” (รม1:20)

ขั้นนำ

- นักเรียนทบทวนสาระสำคัญและกิจกรรมที่ปฏิบัติในคาบที่ผ่านมาแล้วกล่าวถึงความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์

ขั้นสอน

- ครูนำภาพจากคาบที่ 1 ดิคบนกระดาน และให้นักเรียนจับกลุ่มเดิมที่วาดภาพนี้
- ครูแนะนำให้นักเรียนแต่ละคนวงกลมภาพของอีกกลุ่มที่คิดว่าควรตัดทิ้งเพราะไม่จำเป็น
- ครูให้ทุกคนพูดถึงสิ่งที่ตนเลือกตัดทิ้งด้วยโครงสร้างประโยคว่า “ถ้าโลกนี้ไม่มี... เรา...” ทุกครั้งหากสมาชิกในกลุ่มไม่ใช่ประโยคนี้ครบ 3 ครั้ง ให้ปรับกลุ่มนั้นแพ้หรือหมดสิทธิแสดงความคิดของตน
- ตัวแทนกลุ่มเป่ายิ้งฉุบกัน คนชนะ จะเป็นกลุ่มที่เริ่มแสดงเหตุผลของตนก่อน แล้วสลับกัน โดยกำหนดให้พูดได้กลุ่มละไม่เกิน 30 วินาที /รอบ หรือ ครั้ง อีก 30 วินาที ให้อีกกลุ่มแก้ต่าง ทำซ้ำเช่นนี้จนทุกคนได้แสดงเหตุผล หรือ แก้ต่าง ถือเป็นจบรอบที่ 1 แล้วเริ่มรอบที่ 2 ทำเช่นเดิมครบบันทึกข้อความของทั้ง 2 กลุ่ม

ขั้นสรุป

- นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ถึงความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์
- นักเรียนแต่ละคนใช้เวลาเงียบ ๆ ลำพังไตร่ตรอง แล้วบันทึกการไตร่ตรองของตนลงในสมุด

5. สื่อ/อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 ภาพวาดจากคาบที่ 1

5.2 ปากกาเมจิกสี 2 สี

5.3 เข็มหมุด ลวดเย็บกระดาษ (Staple) หรือ เทปกาว

6. การวัดและประเมินผล

6.1 การเลือกและการอธิบายให้เหตุผล

6.2 บันทึกการไตร่ตรองของนักเรียน

6.3 สังเกตความมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมแต่ละขั้นตอน

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ถึงความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์
- 1.2 เห็นคุณค่าของความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

หลักการวิเคราะห์ความสำคัญของสิ่งสร้างตามหลักศาสนา

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว
- วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง
- รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.2.2 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

- รับรู้ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้อื่น
- ใช้การสื่อสารเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เจรจาต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักเหตุผล- ความถูกต้อง
- เลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ
- เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. สารการเรียนรู้

การสร้างสิ่งแวดล้อมโดยธรรมชาติและสร้างโดยมนุษย์-การดำเนินชีวิตตามแบบอย่างที่ดีในสังคมไทยและสังคมโลก

คุณค่าพระวรสาร “การพิศเพ่งสิ่งสร้าง / รักษ์ธรรมชาติ”

คุณค่าและความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้าง

“โดยความเชื่อนี้เอง เราจึงเข้าใจว่า พระเจ้าได้ทรงสร้างกัลปจักรวาลด้วยพระคำรัสของพระองค์ ดังนั้นสิ่งที่มองเห็นจึงเป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็น” (ฮบ 11:3)

มนุษย์กับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

“ตั้งแต่เมื่อทรงสร้างโลก คุณลักษณะที่ไม่อาจแลเห็นได้ของพระเจ้า คือพระอานุภาพนิรันดร และเทวภาพของพระองค์ ปรากฏอย่างชัดเจนแก่ปัญญามนุษย์ในสิ่งที่ทรงสร้าง”(รม1:20)

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูทบทวนจุดประสงค์การเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนจับมือเป็นวงกลม 2 วง โดย กลุ่มแรกเป็นวงนอก อีกกลุ่มเป็นวงใน
- นักเรียนวงนอกจับคู่กับวงใน แล้วผลัดกันอ่านบันทึกของตนให้คู่ฟัง โดยผู้ฟังจะสรุปสิ่งที่ได้ฟังให้ครบถ้วนตรงประเด็นก่อนเริ่มอ่านของตน
- ครูให้สัญญาณสลับคู่ อาจกำหนดให้วงในเลื่อนไปทางซ้ายอีก 2 ก้าว หรือ ตามจำนวนที่คาดว่าจะยังไม่ได้ยินเสียงของการเล่าเรื่องรอบแรก ทำซ้ำอีก 2 – 3 รอบ

ขั้นสรุป

- นักเรียนเขียนสรุปสาระที่ได้แบ่งปันประสบการณ์กับเพื่อนอย่างน้อย 3 ประเด็นสำคัญ
- นักเรียนกำหนดข้อตั้งใจของตนเองในการดูแลใส่ใจธรรมชาติ 1 ข้อ และการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างที่ดีในสังคมไทยและสังคมโลกอีก 1 ข้อ
- นำข้อตั้งใจข้างต้น ไปจัดทำเป็นที่คั่นหนังสือ ด้วยวัสดุเหลือใช้ที่หาได้ในห้องเรียน

5. สื่อ/ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 วัสดุเหลือใช้ในห้องเรียน

5.2 เครื่องเขียน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตความมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมแต่ละขั้นตอน

6.2 บันทึกการแบ่งปันประสบการณ์ของนักเรียน

6.3 ข้อตั้งใจ/การสร้างสรรค์ที่คั่นหนังสือจากวัสดุเหลือใช้ที่พบในห้องเรียน